

GUVERNUL ROMÂNIEI

**MINISTERUL
FINANTELOR PUBLICE**

**RAPORT
PRIVIND
SITUAȚIA MACROECONOMICĂ
PENTRU ANUL 2006 ȘI
PROIECȚIA ACESTEIA PE ANII
2007-2009**

Prezentul Raport privind situația macroeconomică pentru anul 2006 și proiecția acesteia pe anii 2007-2009 sintetizează punctual și coerent tabloul de ansamblu al economiei românești pe anul 2006 și perspectivele macroeconomice pentru perioada 2007-2009, cu principalele realizări și constrângeri care mai acționează în economie.

Proiectul de buget configurat pe priorități sectoriale, integrat într-un orizont de timp multianual reprezintă un instrument important pentru elaborarea politicii economice, subordonat celor două mari obiective, respectiv consolidarea procesului de dezinflație și menținerea deficitului de cont curent la un nivel sustenabil, pentru consolidarea stabilizării macroeconomice și pentru ca aderarea României la Uniunea Europeană în anul 2007 să fie o țintă ireversibilă și îndeplinită cu succes.

CUPRINS

Introducere

Cap.1 Evoluții macroeconomice, monetare, fiscale și bugetare în anul 2005

- 1.1. Premise macroeconomice în anul 2005
 - 1.1.1. Evoluția economiei naționale în semestrul I 2005
 - 1.1.2. Nivelurile preliminate ale principalilor indicatori în anul 2005
 - 1.1.3. Politica monetară și valutară în anul 2005
- 1.2. Evoluții fiscale și bugetare în anul 2005
 - 1.2.1. Principalele măsuri în domeniul politicii fiscale, al administrării fiscale și al sistemului vamal în anul 2005
 - 1.2.2. Politica bugetară
 - 1.2.3. Datoria publică
 - 1.2.3.1. Datoria publică guvernamentală internă
 - 1.2.3.2. Datoria publică guvernamentală externă
 - 1.2.3.3. Îmbunătățiri ale cadrului instituțional și acțiuni de realizat până la finele anului 2005
 - 1.2.3.4. Finanțarea deficitului bugetar

Cap.2 Evoluții macroeconomice, monetare, fiscale și bugetare în anul 2006

- 2.1. Estimarea evoluției economiei românești în anul 2006
- 2.2. Evoluții monetare și valutare în anul 2006
- 2.3. Politica fiscală și bugetară în anul 2006
 - 2.3.1. Principalele ținte și orientări ale politicii fiscal-bugetare
 - 2.3.2. Obiectivele politicii fiscale
 - 2.3.2.1. Structura veniturilor bugetare
 - 2.3.3. Obiectivele politicii bugetare
 - 2.3.3.1. Structura cheltuielilor bugetare
 - 2.3.4. Deficitul bugetar
 - 2.3.5. Principalele politici sectoriale promovate prin proiectul de buget
 - 2.3.5.1. Politici sectoriale
 - 2.3.5.2. Transferuri de resurse către bugetele locale
 - 2.3.6. Datoria publică
 - 2.3.6.1. Datoria publică guvernamentală internă
 - 2.3.6.2. Datoria publică guvernamentală externă
 - 2.3.7. Măsuri administrative și instituționale pentru implementarea politicii fiscal-bugetare

Cap.3 Perspective macroeconomice, monetare, fiscale și bugetare în perioada 2007-2009

- 3.1. Perspective macroeconomice, monetare și valutare
- 3.2. Finanțele publice
 - 3.2.1. Politica fiscală
 - 3.2.2. Politica bugetară
- 3.3. Evoluția datoriei publice
 - 3.3.1. Evoluția datoriei publice guvernamentale interne
 - 3.3.2. Evoluția datoriei publice guvernamentale externe
 - 3.3.3. Deficitul bugetar și finanțarea acestuia
 - 3.3.4. Implicații bugetare ale procesului de aderare

INTRODUCERE

Particularitățile anului 2005, marcat de elemente de continuitate și discontinuitate, care se estimează că vor influența și evoluția anului 2006, constrângerile care acționează în economie, acțiunea unor factori exogeni (conjunctura externă), exigențele și cerințele procesului de aderare, impun arhitecturii bugetare a anului 2006 integrarea în contextul pachetului de politici macroeconomice întreprinse pentru:

- menținerea deficitului de cont curent în limite sustenabile;
- consolidarea veniturilor bugetare pentru a face față angajamentelor de cheltuieli cu care România se va confrunta în mod inevitabil în următorii ani;
- stimularea creșterii durabile și asigurarea capacității de absorbție a instrumentelor structurale (fonduri structurale și de coeziune).

Complexitatea construcției europene, determinată de o diversitate de condiții economice și sociale, de un anumit mod de alcătuire a instituțiilor sale, de configurarea specifică bugetului comunitar care alocă sume importante politicii agricole comune, pentru finanțarea proiectelor structurale și de coeziune, face necesară formularea unei politici fiscal-bugetare flexibile, orientate spre eficiență și performanță, construită pe priorități sectoriale care să corespundă palierele reformei și să fie consistentă cu politicile comunitare.

Configurația bugetară pe anul 2006 relevă consolidarea formulării proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite pe bază de programe, care conferă o perspectivă de ansamblu asupra stabilității și predictibilității strategiilor sectoriale ale acestora, orientând întreaga gestiune financiară spre obiective, performanță, rezultate. Fiecare program prezintă obiectivele, rezultatele preconizate, indicatorii și costurile asociate, abordare care evidențiază imaginea întregului efort bugetar, orientarea într-o manieră coordonată a resurselor interne și a celor provenind din surse externe spre sectoarele prioritare ale reformei, transparența utilizării fondurilor publice, creșterea responsabilității ministerelor în folosirea fondurilor publice.

Ca viitor stat membru, România va trebui să respecte criteriile de la Maastricht referitoare la deficitul bugetar, inflație, datorie publică.

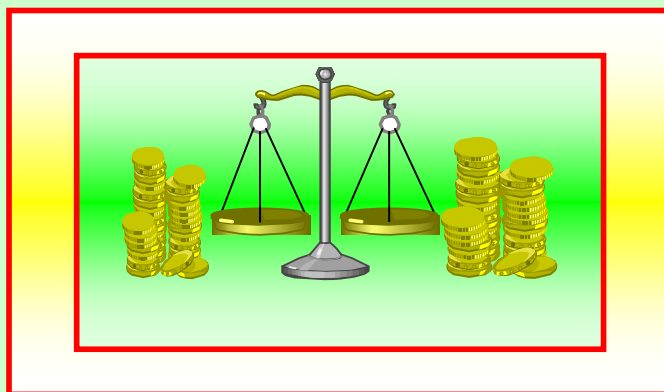
Strategia politicii fiscale și bugetare pentru anul 2006 are în vedere crearea unei economii de piață funcțională care să poată face față forțelor concurențiale care vor acționa pe Piața Unică, când România va deveni stat membru al Uniunii Europene în anul 2007. Principalele coordonate ale politicii fiscal-bugetare care au fost avute în vedere la formularea proiectului de buget pe anul 2006 pot fi sintetizate astfel:

- **Stabilirea deficitului bugetului general consolidat la un nivel corelat cu obiectivele macroeconomice**, în vederea susținerii eforturilor de reducere a inflației în acord cu criteriile nominale de convergență;
- **Scăderea ratelor de contribuții la asigurările sociale în scopul eliminării dezavantajului de competitivitate fiscală**, al reducerii economiei subterane;
- **Consolidarea administrației fiscale în vederea îmbunătățirii colectării obligațiilor bugetare**;
- **Creșterea transparenței și eficienței utilizării fondurilor publice, precum și a prioritizării politicilor publice** formulate de ordonatorii principali de credite;
- **Îmbunătățirea stabilității politicii de cheltuieli, eficienței alocărilor bugetare prin** focalizarea fondurilor bugetare către domenii determinate de necesitatea aderării: dezvoltarea infrastructurii, protecția mediului, securizarea frontierelor, susținerea politicii agricole în conformitate cu cerințele Politicii Agricole Comune, susținerea unor costuri implicate de ridicarea nivelului de performanță a operatorilor economici autohtoni, reforma sistemului de asigurări sociale;
 - **consolidarea cadrului de cheltuieli pe termen mediu pentru asigurarea predictibilității politicilor formulate**, prin continuarea îmbunătățirii sistemului de finanțare pe bază de programe;
 - asigurarea cu prioritate a sumelor destinate cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri de preaderare și în viitor din fonduri structurale și de coeziune.

Deficitul bugetar pentru anul 2006 reprezintă un parametru de bază al politicii macroeconomice, fiind corelat cu alți indicatori pentru asigurarea echilibrelor macroeconomice necesare respectării angajamentelor asumate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Prioritățile, țintele și obiectivele urmărite impun monitorizarea poziției bugetare astfel încât aceasta să tindă către **o poziție aproape de echilibru, condiție esențială în coordonarea politicilor bugetare în cadrul Pactului de Stabilitate și Creștere, Pact adoptat la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene.**

Având în vedere toate aceste aspecte, proiectul de buget pe anul 2006 reprezintă un instrument important pentru ca economia României să evolueze tot mai sincron cu spațiul european, iar aderarea la Uniunea Europeană să fie un proces realizat și ireversibil în anul 2007.

Evoluții și perspective macroeconomice, monetare, fiscal- bugetare și a datoriei publice în perioada 2005 – 2009

- SINTEZA -

1. Evoluții macroeconomice, monetare, fiscal- bugetare și a datoriei publice în anul 2005

- ✓ România **continuă să înregistreze ritmuri ridicate de creștere economică**, chiar în condițiile în care în prima parte a anului 2005 acțiunea factorilor restrictivi s-a intensificat.
- ✓ **Produsul intern brut** estimat pentru semestrul I 2005 a fost, în termeni reali, în creștere cu 4,9% față de semestrul corespunzător al anului trecut. Majorarea a fost determinată, în special, de cererea internă (+10,6%).
- ✓ În cadrul **cererii interne**, deși consumul a reprezentat în continuare componenta cea mai dinamică, se remarcă **intensificarea semnificativă a activității de investiții în trimestrul al II-lea**, susținută în principal de achizițiile de utilaje.
- ✓ **Consumul individual efectiv al gospodăriilor** a crescut cu 11,7%, creștere determinată, în special, de majorarea volumului cumpărărilor de mărfuri (20,8%) și a serviciilor pentru populație (13,1%). Evoluția a fost susținută de ritmul înalt de creștere a veniturilor populației, ca efect al aplicării cotei unice de impozit pe venit de 16%.
- ✓ Pe semestrul I 2005, **formarea brută de capital fix** s-a majorat cu 7,6% față de semestrul I 2004. În trimestrul al II-lea creșterea a fost de 9% față de trimestrul al II-lea 2004, după ce, în trimestrul I a înregistrat o creștere mai slabă decât se așteptase.
- ✓ **Cererea externă netă** a avut o contribuție puternic negativă datorită volumului sporit de bunuri de capital și bunuri intermediare importate, a căror pondere în total importuri a fost de aproape 85%.
- ✓ Având în vedere trendurile semnalate în prima parte a anului și luând în considerare reducerea, în perioada următoare, a amplitudinii acțiunii defavorizante a factorilor de influență se estimează că pe întregul an 2005 creșterea reală a **produsului intern brut** va fi de circa 5,7%.
- ✓ Pe întregul an 2005 **formarea brută de capital fix** va fi în termeni reali cu 9,8% mai mare față de anul 2004, în principal datorită efortului investițional

necesar pentru urgentarea lucrărilor de refacere a infrastructurii și reconstrucție a locuințelor afectate de calamități.

- ✓ Evoluția prețurilor de consum din anul 2005 reflectă **consolidarea procesului de dezinflație**. În primele opt luni ale anului, prețurile de consum s-au majorat cu 5,2% față de decembrie 2004. La sfârșitul anului 2005 nivelul inflației se estimează a fi de 7,5%, iar media anuală se va situa la 8,8%.
- ✓ **Prin măsurile fiscale întreprinse în domeniul impozitului pe venit, profit, taxei pe valoarea adăugată, accizelor, taxelor și impozitelor locale etc**, anul 2005 a marcat o abordare nouă a politicii fiscale, care se înscrie în tendința actuală din țările foste socialiste, urmărindu-se declanșarea unei adevărate competiții între economiile naționale, măsuri care vor avea impact și asupra anului 2006.
- ✓ **Pe primele opt luni ale anului**, execuția bugetului general consolidat s-a desfășurat în condițiile restricțiilor generate de prioritatea politicii de macrostabilizare pe fondul măsurilor de relaxare fiscală și asigurării fondurilor necesare pentru înlăturarea efectelor inundațiilor care au cuprins aproape întreg teritoriul țării.
- ✓ **Veniturile colectate la bugetul general consolidat în primele opt luni ale anului se situează cu 0,1 puncte procentuale peste nivelul anului precedent** la aceeași dată ca pondere în produsul intern brut.
- ✓ **Au fost întreprinse măsuri pentru creșterea capacității administrative și în special pentru creșterea gradului de colectare a creanțelor bugetare de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.**
- ✓ Potrivit datelor operative de execuție, **cheltuielile bugetului general consolidat, în primele opt luni ale anului 2005, au totalizat 54.448,7 milioane lei** prezentând o creștere cu 13,8% în termeni nominali față de cele înregistrate în anul 2004 în aceeași perioadă, dar s-au redus ca pondere în produsul intern brut cu 0,6 puncte procentuale.
- ✓ La finele lunii august, **excedentul bugetului general consolidat** a fost de 1.539,4 milioane lei, reprezentând 0,55% din produsul intern brut, și s-a datorat, în principal, soldurilor pozitive înregistrate la bugetul de stat de 50,6 milioane lei, la bugetele locale de 1.024,5 milioane lei, precum și la bugetul asigurărilor pentru șomaj de 371,8 milioane lei.
- ✓ **Ponderea datoriei publice interne** în produsul intern brut la 30 iunie 2005 era de 5,2%, iar la sfârșitul anului se estimează o pondere de 5,0% din produsul intern brut.
- ✓ **Datoria publică guvernamentală externă** prognozată pentru sfârșitul anului 2005 va fi de circa 15,4% din produsul intern brut.

2. Evoluții macroeconomice, monetare, fiscal - bugetare și a datoriei publice în anul 2006

- ✓ **Proгноza macroeconomică pentru anul 2006** prevede amplificarea creșterii economice, ca o necesitate pentru accelerarea procesului de convergență reală cu statele membre ale Uniunii Europene.
- ✓ **Produsul intern brut** se estimează să crească cu 6,0%, pe seama măririi volumului de activitate, cu deosebire în construcții și sectorul serviciilor.
- ✓ **Formarea brută de capital fix** va crește cu 12,0%, în condițiile în care cererea internă, în ansamblul său, va crește cu 7,2%.
- ✓ **Consumul individual efectiv al gospodăriilor** va crește cu o rată mai mică decât cea din anul 2005 (6,3%), iar **consumul colectiv efectiv al administrației publice** cu 2,5%, ultimul fiind restrâns, în principal, datorită măsurilor luate în scopul consolidării fiscale.
- ✓ **Deficitul contului curent** al balanței de plăți externe se așteaptă să fie de 6,3 miliarde euro, în special ca urmare a majorării deficitului comercial, cu o pondere în produsul intern brut de 6,9%.
- ✓ **Exporturile de bunuri** se apreciază că vor crește cu 14,6%, în condițiile dezvoltării relațiilor comerciale cu Uniunea Europeană și intensificării promovării exporturilor pe noi piețe.
- ✓ **Importurile de bunuri** se estimează că vor crește cu 15,8%, urmând să crească în continuare, mai accentuat, importul de bunuri de capital.
- ✓ **Producția industrială** va crește cu 4,4% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare cu cerere la export.
- ✓ În domeniul **resurselor umane**, creșterea economică va fi însoțită de creșterea în continuare a numărului de salariați.
- ✓ **Rata inflației** este estimată să continue trendul descrescător, reducându-se la 5,5%. Rata medie anuală va fi de 6,3%.
- ✓ **Construcția bugetară a anului 2006 a fost formulată** în strânsă relație cu pachetul politicilor macroeconomice formulate pentru acest an, **pentru menținerea echilibrelor macroeconomice pe anul 2006, menținerea deficitului de cont curent în limite sustenabile.**
- ✓ **Veniturile bugetului general consolidat pentru anul 2006 sunt în creștere cu 0,3 puncte procentuale față de anul 2005;**
- ✓ **Politica bugetară formulată pentru anul 2006 are în vedere o reformă consistentă a cheltuielilor publice pentru îmbunătățirea prioritizării acestora în vederea redirecționării lor către finanțarea angajamentelor asumate de România în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană**, asigurarea unui management mai bun al cheltuielilor publice și a efectului multiplicator al acestora asupra economiei naționale.
- ✓ **Principalele modificări structurale ale cheltuielilor bugetului general consolidat** estimate pentru anul 2006 sunt următoarele :
 - ❖ **Subvențiile, transferurile, inclusiv asistența socială** continuă să

- deține ponderea cea mai mare în produsul intern brut (14,7% din P.I.B), remarcându-se tendința ușor descrescătoare a cheltuielilor cu subvențiile de la buget, ceea ce relevă retragerea treptată a statului din economie.
- ❖ **Mentținerea ponderii cheltuielilor de personal în produsul intern brut** la 5,5% din P.I.B, în condițiile includerii și cheltuielilor salariale în natură (norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu, locuințe de serviciu ș.a.) reclasificate de la cheltuieli materiale;
 - ❖ **Reducerea ca pondere în produsul intern brut, comparativ cu anul 2005, a bunurilor și serviciilor** (6,3% față de 6,7%) **și dobânzilor** (1,1% față de 1,3%), tendință ce permite consolidarea limitelor de manevră în cadrul politicii bugetare pentru finalizarea priorităților de cheltuieli aferente anului 2006;
 - ❖ **Creșterea cheltuielilor de capital de la 3,0% din P.I.B. la 3,2% din P.I.B**, ceea ce reflectă o îmbunătățire a politicii de cheltuieli prin direcționarea fondurilor publice pentru susținerea creșterii economice.
- ✓ **Deficitul bugetar** reprezintă un parametru de bază al politicii macroeconomice, fiind corelat cu alți indicatori pentru asigurarea echilibrelor macroeconomice necesare respectării angajamentelor asumate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană.
 - ✓ Politicile publice integrate într-un orizont multianual coerent și predictibil vor avea în vedere eficiența alocărilor bugetare, a prioritizării acestora și se vor concentra pe:
 - ❖ **Finanțarea de politici convergente cu cele promovate de Uniunea Europeană** - infrastructură, cercetare-dezvoltare, mediu și dezvoltare rurală;
 - ❖ **Finanțarea unor politici publice de ajustare structurală** - transporturi, agricultură, industrie - pentru creșterea competitivității performanțelor economiei românești în context european și mondial;
 - ❖ **Continuarea și consolidarea politicilor de capital uman** - învățământ, sănătate - ce vor asigura premise pentru realizarea unei economii durabile în domeniul forței de muncă;
 - ❖ **Politici de acompaniament social** - asistență socială, pensii, asigurări de sănătate;
 - ❖ **Alte politici sectoriale** – apărare; ordine publică și siguranță națională; cultură, recreere și religie; locuințe, servicii și dezvoltare publică; comunicații ș.a.
 - ✓ Pentru anul 2006 se estimează că **cheltuielile cu dobânzile aferente datoriei publice interne** se vor ridica la **0,4%** din produsul intern brut.
 - ✓ Pentru anul 2006 se estimează că **plățile de dobânzi și comisioane aferente datoriei publice guvernamentale externe** se vor reduce cu **2,8%** față de 2005.
 - ✓ **Principalele măsuri în vederea eficientizării alocării și utilizării**

fondurilor publice, perfecționării raportărilor financiare și creșterii transparenței bugetare, se concentrează pe:

- *Consolidarea formulării bugetului pe bază de programe care generează și se sprijină pe priorități multianuale, fapt care amplifică gradul de predictibilitate al politicilor bugetare și a mediului de afaceri și care va contribui la atenuarea pierderilor de eficiență;*
- **Modernizarea și perfecționarea sistemului de contabilitate și a clasificărilor bugetare;**
- **Continuarea armonizării legislative cu Uniunea Europeană. Programul guvernamental vizează continuarea armonizării legislative,** în special în domeniul taxei pe valoarea adăugată și accizelor, astfel încât România să îndeplinească cerințele conforme cu acquisul comunitar;
- *Consolidarea reformei administrației fiscale și a sistemului vamal.*

În scopul reducerii arieratelor bugetare, a prevenirii formării de noi arierate, precum și pentru determinarea unui comportament civic fiscal care să aibă la bază conformarea voluntară a agenților economici, se vor continua cu o și mai mare intensitate:

- **procedurile de executare silită** și declanșarea procedurilor de insolvabilitate în vederea atragerii răspunderii în solidar a altor persoane fizice și juridice implicate în generarea stării de insolvabilitate;
- **organele fiscale vor intensifica acțiunile de stabilire a răspunderii în sarcina persoanelor fizice sau juridice** care au legatură cu debitorul în vederea recuperării arieratelor bugetare;
- **constituirea unei structuri fiscale la nivelul fiecărei direcții generale a finanțelor publice județene și a municipiului București,** care să gestioneze contribuabilii mijlocii, ale căror contribuții la bugetul general consolidat vor fi de 40-45 %.

3. Evoluții macroeconomice, monetare, fiscal - bugetare și a datoriei publice în perioada 2007-2009

- ✓ **Produsul intern brut** va crește – în medie – cu 6,3%, ceea ce va determina reducerea treptată a decalajelor privind standardul de viață față de cel din UE;
- ✓ **Formarea brută de capital fix,** cumulat pe întreaga perioadă, se va majora cu peste 42% față de 2006 (în medie cu 12,4% anual);
- ✓ **Indicatorii de performanță ai economiei naționale** se vor îmbunătăți (rata de investiție va ajunge la peste 27% în anul 2009 de la 23,6% în anul 2006, în condițiile în care rata de economisire internă va crește la aproape 19% de la 14,3% în anul 2006);
- ✓ **Serviciile vor înregistra ritmuri superioare ritmului de creștere a produsului intern brut;**

- ✓ **Producția industrială** va crește cu un ritm mediu anual de 5% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare;
- ✓ **Producția agricolă** se estimează că va crește, în medie, cu 3,0%, nu numai datorită potențialului productiv al terenului agricol, cât mai ales ca urmare a modificării politicii agricole, politică ce pune un accent deosebit pe dezvoltarea unei agriculturi moderne și competitive.
- ✓ În această perioadă, **finanțele publice** trebuie să aibă capacitatea de a asigura resursele bugetare necesare finanțării cheltuielilor legate de modernizarea infrastructurii și integrarea europeană.
- ✓ În același timp, **resursele bugetare vor fi constituite în așa fel încât să se evite presiunea fiscală excesivă asupra contribuabililor**, impozitarea va fi concepută și realizată în așa fel încât agenții economici să dispună de resursele financiare necesare dezvoltării afacerilor.
- ✓ **Începând cu anul 2007, fluxurile financiare stabilite la nivel bugetar, între România și Uniunea Europeană, vor cunoaște o amplă intensificare**, atât din punct de vedere al diversificării acestora cât și din punctul de vedere al volumului de fonduri transferate. Din perspectiva de stat membru, România va primi, încă din primul an al aderării, importante resurse financiare de la bugetul Uniunii Europene prin intermediul Fondurilor Structurale, Fondului de Coeziune, fondurilor alocate în cadrul Politicii Agricole Comune și în cadrul Politicilor Interne.
- ✓ Din perspectiva calității de Stat Membru, **începând cu anul 2007, România va trebui să asigure plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii**. Nivelul maxim al resurselor proprii necesare finanțării cheltuielilor comunitare nu poate depăși, pe ansamblul bugetului comunitar, nivelul de 1,24% din VNB-ul comunitar. **Sumele estimate a fi plătite de România pentru finanțarea bugetului comunitar sunt în sumă de circa 1.343 milioane euro pentru 2007, 1.525 milioane euro pentru 2008 și 1.563 milioane euro pentru 2009.**
- ✓ **Pentru intervalul 2007-2009 se estimează o reducere a cheltuielilor cu dobânzile la datoria publică internă**, atât în cifre absolute, cât și în termeni relativi (raportată la produsul intern brut), în condițiile în care ratele dobânzilor la titlurile de stat se vor situa pe un trend descendent.
- ✓ **În intervalul 2007-2009, serviciul datoriei publice guvernamentale externe va înregistra niveluri de 2,1 miliarde euro în 2007 și 1,4 miliarde euro în 2009.** În anul 2008, va avea loc răscumpărarea emisiunii de euroobligațiuni lansate de Ministerul Finanțelor Publice în iunie 2001, în valoare de 600 milioane de euro.

CAPITOLUL 1

EVOLUȚII MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2005

1.1. PREMISE MACROECONOMICE ÎN ANUL 2005

1.1.1. EVOLUȚIA ECONOMIEI NAȚIONALE ÎN SEMESTRUL I 2005

1.1.2. NIVELURILE PRELIMINATE ALE PRINCIPALILOR INDICATORI ÎN ANUL 2005

1.1.3. POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ ÎN ANUL 2005

1.2. EVOLUȚII FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2005

1.2.1. PRINCIPALELE MĂSURI ÎN DOMENIUL POLITICII FISCALE, AL ADMINISTRĂRII FISCALE ȘI AL SISTEMULUI VAMAL ÎN ANUL 2005

1.2.2. POLITICA BUGETARĂ

1.2.3. DATORIA PUBLICĂ

1.2.3.1. DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ INTERNĂ

1.2.3.2. DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ EXTERNĂ

1.2.3.3. ÎMBUNĂTĂȚIRI ALE CADRULUI INSTITUȚIONAL ȘI ACȚIUNI DE REALIZAT PÂNĂ LA FINELE ANULUI 2005

1.2.3.4. FINANȚAREA DEFICITULUI BUGETAR

CAPITOLUL 1

EVOLUȚII MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2005

1.1. PREMISE MACROECONOMICE ÎN ANUL 2005

România continuă să înregistreze ritmuri ridicate de creștere economică, chiar în condițiile în care în prima parte a anului 2005 acțiunea factorilor restrictivi s-a intensificat. De asemenea, este de subliniat faptul că dezechilibrele interne și externe se mențin: principalul factor de creștere economică rămâne consumul gospodăriilor, iar majorarea importurilor, ca sursă a acoperirii cererii, s-a accentuat, cu efecte în adâncirea deficitului comercial și, implicit, în menținerea la un nivel ridicat a deficitului de cont curent.

1.1.1. Evoluția economiei naționale în semestrul I 2005

După o creștere economică încurajatoare în trimestrul I 2005 de 5,9% față de trimestrul I 2004, în trimestrul al II-lea s-a înregistrat o creștere mai slabă, respectiv de 4,1% față de trimestrul al II-lea 2004. Ca urmare, produsul intern brut, conform datelor statistice provizorii, în semestrul I 2005 a fost cu 4,9% mai mare față de perioada corespunzătoare a anului precedent. Această creștere s-a realizat în condițiile aprecierii monedei naționale, calamităților naturale care au lovit România, liberalizării comerțului cu textile din China și creșterii prețului petrolului pe plan mondial.

Evoluția componentelor de utilizare în anul 2005

Tabelul nr. 1

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare a anului precedent -	Trim. I	Trim. II	Sem. I
Produsul intern brut	5,9	4,1	4,9
Cererea internă	11,2	10,2	10,6
Consumul final	12,1	10,5	11,2
Consumul individual efectiv al gospodăriilor	12,5	11,1	11,7
Consumul colectiv efectiv al administrației publice	5,8	3,1	4,3
Formarea brută a capitalului	6,4	8,9	8,0
Formarea brută de capital fix	5,2	9,0	7,6
Exportul de bunuri și servicii	8,8	3,3	5,9
Importul de bunuri și servicii	18,4	16,1	17,1

Contribuția majoră a avut-o cererea internă care a crescut cu 10,6% față de semestrul I 2004. Este de remarcat creșterea puternică a consumului final. Consumul individual efectiv al gospodăriilor a crescut cu 11,7%, creștere determinată, în special, de majorarea volumului cumpărărilor de mărfuri

(20,8%) și a serviciilor pentru populație (13,1%). Evoluția a fost susținută de ritmul înalt de creștere a veniturilor populației, accesibilitatea sistemelor de finanțare de tip bancar și nebanca (vânzări de autoturisme în sistem leasing, credite de consum acordate de companii specializate prin intermediul unor parteneriate încheiate cu marii distribuitori de electrocasnice), precum și de extinderea rețelelor de distribuție a bunurilor de consum. De remarcat faptul că dinamica alertă a cumpărărilor de bunuri ale populației nu a antrenat expansiunea producției industriale interne, plusul de cerere fiind în continuare acomodat mai ales pe seama importurilor. Consumul colectiv efectiv al administrației publice a crescut cu 4,3% în semestrul I, dinamica acestuia fiind mai redusă în trimestrul al II-lea.

Deși consumul a reprezentat în continuare componenta cea mai dinamică a cererii interne, se remarcă intensificarea semnificativă a activității de investiții în trimestrul al II-lea, susținută în principal de achizițiile de utilaje.

Formarea brută de capital fix a crescut în trimestrul al II-lea cu 9% față de trimestrul al II-lea 2004, după ce, în trimestrul I a înregistrat o creștere mai slabă decât se așteptase (5,2% față de trimestrul I 2004). Reducerea impozitului pe profit a stimulat realizarea de investiții pentru modernizarea economiei care vor avea efect în perioada următoare. Reducerea consumului gospodăriilor și creșterea salariului au creat condițiile majorării cheltuielilor pentru construcția de locuințe. În aceste condiții, pe semestrul I 2005, formarea brută de capital fix s-a majorat cu 7,6% față de semestrul I 2004.

Creșterea importurilor de bunuri și servicii a fost de 17,1%, iar cea a exporturilor de bunuri și servicii de 5,9%. În aceste condiții, contribuția exportului net la creșterea reală a produsului intern brut a fost negativă, respectiv de 6,7 procente.

Contribuția elementelor de utilizare la creșterea reală a PIB în semestrul I

Tabelul nr. 2

- procente -	2004	2005
Produsul intern brut	6,7	4,9
Cererea internă	9,6	11,6
Consumul final	7,7	9,9
Consumul individual efectiv al gospodăriilor	7,5	9,7
Consumul colectiv efectiv al administrației publice	0,2	0,3
Formarea brută a capitalului	1,9	1,6
Formarea brută de capital fix	2,1	1,5
Modificarea stocurilor	-0,2	0,1
Exportul net	-2,9	-6,7

Pe linia ofertei, creșterea produsului intern brut din semestrul I a.c., este rezultatul majorării volumului de activitate, cu efect în creșterea valorii adăugate brute, în sectorul serviciilor (6,9%), construcției (3,9%) și industrie

(3,6%), a căror contribuție la produsul intern brut este de circa 84%. Ca urmare a condițiilor meteorologice nefavorabile și a calamităților naturale produse de inundații, agricultura a înregistrat o scădere cu 7,1% față de semestrul I 2004.

Evoluția valorii adăugate brute în anul 2005

Tabelul nr. 3

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare a anului precedent -	Trim. I	Trim. II	Sem. I
Produsul intern brut	5,9	4,1	4,9
Industrie	5,0	2,6	3,6
Agricultura	1,8	-10,4	-7,1
Construcții	3,8	4,0	3,9
Servicii	6,8	7,1	6,9

În primele șapte luni ale anului 2005 producția industrială a crescut cu 1,3% comparativ cu perioada similară a anului anterior. Creșterea a fost susținută de industria prelucrătoare (+2,2 %), în timp ce, sectorul energetic și industria extractivă au înregistrat o diminuare a producției cu 3,1%, respectiv cu 3,8%.

Productivitatea muncii în industrie în această perioadă a crescut cu 3,3% (4,1% în industria prelucrătoare), iar volumul exportului de produse industriale s-a majorat cu 15,2% (15,0% în industria prelucrătoare).

Construcțiile au avut în primele 7 luni 2005 o evoluție ascendentă. Creșterea cu 4,1% față de perioada similară a anului precedent, a lucrărilor de construcții a fost susținută cu circa 12 puncte procentuale de segmentul construcții inginerești.

În agricultură, sectorul vegetal a fost afectat de evoluțiile climaterice capricioase care au întârziat perioada optimă de executare a lucrărilor agricole de primăvară și vară și au calamitat, în aproape toate regiunile agricole ale țării, anumite suprafețe cultivate. Producția de cereale de vară a anului 2005 reprezintă 98% din realizările anului 2004 (101,9% la grâu și secară și 79,9% la orz și orzoaică). În sectorul animal, comparând realizările de la sfârșitul semestrului I 2005 cu cele de la sfârșitul semestrului I 2004, se observă că s-au sacrificat mai puține bovine (-0,3%) și porcine (-9,6%) dar mai multe ovine (+2,7%) și păsări (+2,7%).

În primele 8 luni, prețurile de consum s-au majorat cu 5,2% față de decembrie 2004, situându-se cu 0,4 puncte procentuale sub nivelul înregistrat în perioada similară a anului precedent.

În primele 7 luni ale anului 2005, exporturile de bunuri au crescut cu 1.648 milioane euro, respectiv cu 15,2% față de aceeași perioadă a anului trecut. Importurile de bunuri au înregistrat o creștere de 21,8% (+355,9 milioane euro) comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut .

În aceste condiții, deficitul comercial FOB-FOB pe primele 7 luni a fost de 3,6 miliarde euro, mai ridicat cu 1.241,1 milioane euro față de deficitul comercial din primele 7 luni din 2004.

În primul semestru 2005, deficitul contului curent a fost de 2.705 milioane euro, în creștere cu 1.016 milioane euro în raport cu aceeași perioadă din anul 2004.

Numărul salariaților din sectorul civil a fost de 4.567,5 mii persoane la sfârșitul lunii iulie 2005, cu 169,2 mii persoane mai mare decât în decembrie 2004, ca urmare a măsurilor de relaxare fiscală asupra economiei ascunse. Creșteri s-au înregistrat în activitățile prestatoare de servicii (141,8 mii persoane) și în sectorul construcțiilor (39,8 mii persoane).

În luna august 2005, numărul șomerilor înregistrați a fost de 499 mii persoane și rata șomajului de 5,6%.

1.1.2 Nivelurile preliminate ale principalilor indicatori în anul 2005

În concordanță cu trendurile semnalate în prima parte a anului și luând în considerare reducerea, în perioada următoare, a amplitudinii acțiunii defavorizante a factorilor de influență, tendință deja manifestată, se estimează că nivelul creșterii economice pe întregul an se menține la un nivel ridicat, **produsul intern brut**, în termeni reali, urmând să crească cu circa 5,7%.

Pe linia cererii, urmare a ultimelor evoluții din economie, o mai mare parte din cererea pentru investiții și chiar din consum se apreciază că va fi acoperită din import.

Se preliminară că pe întregul an **formarea brută de capital fix** va fi – în termeni reali – cu 9,8% mai mare față de anul 2004, atât datorită efortului investițional al sectorului privat – caz în care se continuă trendul manifestat în anul anterior – cât, mai ales, a modificării sensibile a contribuției investițiilor bugetare. În acest moment, urgentarea lucrărilor de refacere a infrastructurii și reconstrucție a locuințelor afectate de calamități, care vor avea efect de antrenare și a altor sectoare, reprezintă o măsură decisivă pentru atingerea unei creșteri economice ridicate.

Consumul individual efectiv al gospodăriilor se preconizează să înregistreze o evoluție superioară produsului intern brut, respectiv de 10,2%. Corelat cu creșterea salariului real, de 12,3%, și cu dinamica formării brute a capitalului fix rezultă o îmbunătățire a înclinației spre economisire și investiții, trăsătură care va asigura suportul accelerării creșterii economice în anul 2005.

Corespunzător evoluțiilor din prima parte a acestui an, se anticipează că în anul 2005 **consumul colectiv efectiv al administrației publice** va avea o creștere de 3,5%.

În consecință, **cererea internă** va înregistra o creștere cu 9,6%.

Exportul net va avea o influență negativă asupra creșterii reale a produsului intern brut (-4,8 procente). Această evoluție este determinată de

creșterea preliminară a importurilor de bunuri și servicii superioară celei a exporturilor de bunuri și servicii.

Exporturile de bunuri au fost preliminate ca având o creștere de 15,7%, ținându-se cont, în principal, de relansarea creșterii economice și, astfel, de creșterea cererii externe, în special în spațiul Uniunii Europene în partea a doua a anului.

Importurile de bunuri au fost preliminate în anul 2005 cu o creștere de 22,3%, ținând cont, în principal, de dependența dezvoltării țării de creșterea resurselor energetice și de materii prime din import, precum și, de necesitatea relansării procesului investițional, susținut de transferul de tehnologie din exterior.

Deficitul de cont curent se preliminară la nivelul de 6,3 miliarde euro (8,1% din produsul intern brut), susținut de menținerea contribuției excedentului transferurilor curente. Se estimează o finanțare în proporție de circa 80% a deficitului de cont curent prin investiții străine, transferuri de capital și investiții de portofoliu.

Creșterea **valorii adăugate brute** din economie va fi în principal rezultatul majorării volumului de activitate din construcții și servicii. Trebuie remarcată continuarea tendinței de revigorare a serviciilor, care vor înregistra o creștere de 7,5%.

În **industrie** se estimează o creștere a producției de 3,1% față de anul 2004, în care industria prelucrătoare va înregistra o majorare cu 4,1%. Totuși, producția industrială a majorității sectoarelor se va situa în continuare sub nivelul anului 1989, numai la mașini și aparate electrice, mijloace de transport rutier și la mobilier, se va depăși nivelul din 1989.

Agricultura va înregistra o scădere a producției comparativ cu anul anterior (-2,2%, din care -4,6% pentru producția agricolă vegetală și +3,3% pentru producția agricolă animală), ca urmare a evoluțiilor climaterice nefavorabile ce au influențat nivelul producțiilor realizate până în prezent.

În activitatea de **construcții** se estimează că în anul 2005 se va înregistra o creștere de 8,5% față de anul 2004. Valoarea adăugată brută din acest sector va spori – în termeni reali – cu 9,0%.

Creșterea economică bazată pe relansarea procesului investițional constituie o premisă importantă pentru reducerea graduală a **ratei inflației**. Evoluția prețurilor de consum din acest an reflectă consolidarea procesului de dezinflație, ritmul mediu de creștere al prețurilor în anul 2005 așteptându-se a fi inferior cu 0,1 puncte procentuale decât cel înregistrat în anul anterior (0,7%). La sfârșitul anului nivelul inflației se estimează a fi de 7,5%, în timp ce media anuală se va situa la 8,8%.

Deflatorul produsului intern brut este estimat la 11,5%, ca urmare a evoluției superioare a prețurilor din construcții și unele servicii.

Se estimează că produsul intern brut nominal va ajunge la 281,2 miliarde lei.

În domeniul **resurselor umane**, creșterea economică susținută va fi însoțită de o majorare a numărului de salariați cu circa 130 mii de persoane, iar rata șomajului înregistrat se estimează că va ajunge la sfârșitul anului la 6,0%.

1.1.3. Politica monetară și valutară în anul 2005

Principala prioritate a mix-ului de politici economice o constituie și în anul 2005 păstrarea echilibrului macroeconomic, fapt care impune o atitudine în general prudentă. Menținerea unei orientări prudente este cu atât mai necesară cu cât economia românească manifestă semne de supraîncălzire, care, în absența unei reacții prompte, ar putea conduce la derapaje a căror corectare ulterioară ar impune măsuri dure și costisitoare.

Concepția politicii monetare în anul 2005 are în vedere și constrângerile ce decurg din calendarul integrării europene a României, **și anume eliminarea completă a restricțiilor privind libera circulație a capitalurilor, programată a se finaliza în anul 2006.**

O altă constrângere avută în vedere în proiectarea politicii monetare pentru anul 2005 **rezultă din îngustarea marjei de manevră în utilizarea unor instrumente ale politicii monetare**, întrucât: (i) necesitatea evitării unor mișcări importante de capital cu potențial volatil, în contextul noului pas de liberalizare a contului de capital din aprilie 2005, a impus ajustarea descrescătoare a ratelor dobânzii, fără însă ca acestea să-și piardă autonomia de utilizare, și (ii) rata rezervelor minime obligatorii este cea mai ridicată din Europa.

În definirea liniilor directoare ale politicii monetare în anul 2005 s-au luat în considerare două acțiuni importante:

- ❖ trecerea, începând cu a doua jumătate a anului, la strategia de țintire directă a inflației;
- ❖ implementarea, începând cu 1 iulie, a denominării monedei naționale. Decizia denominării adoptată prin Legea nr.348/2004, a fost impusă de existența unei structuri suboptimale a cupiurilor. Acțiunea de denominare marchează încheierea unei perioade cu inflație înaltă și instabilă și contribuie la consolidarea dezinflației, valorile nominale mai scăzute și stabilitatea structurii emisiunii sporind încrederea publicului în moneda națională. Un al motiv constă în revenirea prețurilor la niveluri nominale uzuale în Europa și readucerea indicatorilor valorici la niveluri mai ușor de utilizat.

1.2. EVOLUȚII FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2005

1.2.1. Principalele măsuri în domeniul politicii fiscale, al administrării fiscale și al sistemului vamal în anul 2005

Prin măsurile fiscale întreprinse, anul 2005 a marcat o abordare nouă a politicii fiscale, care se înscrie în tendința actuală din țările foste socialiste, urmărindu-se declanșarea unei adevărate competiții între economiile naționale, măsuri care vor avea impact și asupra anului 2006. Dintre aceste măsuri, cele mai importante au avut în vedere:

a) perfecționarea impozitului pe profit prin:

- **reducerea cotei de impunere a profiturilor de la 25% la 16%**;
- unificarea cotei de impozitare a profiturilor persoanelor juridice prin eliminarea cotei reduse de impunere de 10% a profitului obținut din vânzarea-cesiunea proprietăților imobiliare situate în România și a titlurilor de participare deținute la o persoană juridică română, în contextul reducerii cotei standard de impozitare la 16%;

- **extinderea bazei de impozitare prin**:

- **eliminarea posibilității de opțiune pentru impunerea veniturilor la data scadenței ratelor în cazul contractelor de vânzare cu plata în rate și impunerea acestora la data facturării;**
- **renunțarea la posibilitatea deducerii cheltuielilor de amortizare reprezentând 20% din valoarea de intrare a achizițiilor de mijloace fixe amortizabile sau brevete de invenție amortizabile.**

b) majorarea cotei de impunere de la 1,5% la 3,0% a veniturilor microîntreprinderilor. Prin această măsură s-a urmărit crearea unui sistem fiscal echitabil, neutru și care să nu genereze tratamente fiscale discriminatorii în raport cu diversele categoriile de contribuabili.

c) simplificarea și perfecționarea impozitului pe venit, unde măsurile luate au constat în:

- înlocuirea sistemului global de impunere a veniturilor realizate de persoanele fizice, care presupunea utilizarea unui barem de impunere cu cote progresive cuprinse între 18% și 40%, cu sistemul bazat pe cota unică de 16% aplicată pentru majoritatea categoriilor de venituri. Sistemul propus asigură simplitate, obiectivitate și creează premisele pentru creșterea economică, prin stimularea investițiilor. **Elementele cheie în impunerea veniturilor în acest sistem vizează renunțarea la procedura de globalizare a anumitor venituri și înlocuirea acestui sistem cu impunerea veniturilor pe fiecare sursă de venit din fiecare categorie, impozitul fiind final.** Această abordare a

generat modificări în sistemul de compensare a pierderilor, precum și în sistemul de declarare.

- categoriile de venituri pentru care impozitul se calculează prin aplicarea cotei de 16% asupra fiecărei surse de venit din categoria respectivă sunt următoarele:

- venituri din activități independente;
- venituri din salarii;
- venituri din cedarea folosinței bunurilor;
- venituri din pensii;
- venituri din activități agricole;
- veniturile din premii;
- venituri din alte surse.

- s-au eliminat din legislația fiscală deducerile economice care includeau:

- cheltuieli pentru reabilitarea locuinței de domiciliu destinate reducerii pierderilor de caldură în scopul îmbunătățirii confortului termic, în limita sumei de 15 milioane lei anual;
- prime de asigurare pentru locuința de domiciliu în limita echivalentului în lei a 200 de euro pe an;
- contribuțiile la scheme facultative de pensii ocupaționale, în limita echivalentului în lei a 200 de euro pe an;
- prime de asigurare privată de sănătate, cu excepția celor încheiate în scopuri estetice, în limita echivalentului în lei a 200 de euro pe an;
- cotizația de sindicat plătită potrivit legislației în materie.

d) modificări în domeniul impunerii nerezidenților, respectiv:

- creșterea cotei de impozit la dobânzi de la 5% la 10% și, de asemenea, lărgirea bazei impozabile în cazul acestei categorii de venituri prin includerea ca venit impozabil a acelor dobânzi al căror nivel este mai mare decât nivelul ratelor dobânzilor de referință de pe piețele interbancare, măsură care a avut în vedere acordarea unui tratament fiscal egal cu cel al rezidenților;

- eliminarea din categoria de venituri impozabile obținute de nerezidenți din România a celor din transport internațional.

e) eliminarea unor scutiri în domeniul taxei pe valoarea adăugată, care nu erau în concordanță cu prevederile Directivei a VI-a a CEE (77/388).

Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.138/2004, aprobată cu modificări prin Legea nr.163/2005, au intrat în vigoare de la 1 iunie 2005 și au eliminat următoarele scutiri în domeniul taxei pe valoarea adăugată:

- operațiunile care intră în sfera de aplicare a impozitului pe spectacole;
- societățile de difuzare prin cablu a programelor de televiziune;
- alte posturi de radio și televiziune decât cele publice naționale;
- vânzarea de licențe de filme sau programe, drepturi de difuzare, abonamente la agențiile internaționale de știri și alte drepturi de difuzare similare destinate activității de radio și televiziune, inclusiv scutirea pentru importul de suporturi materiale pe care sunt înregistrate acestea;
- operațiunile desfășurate de unitățile din sistemul de penitenciare, utilizând munca deținuților.

Prin aceste măsuri au fost îndeplinite în avans unele angajamente asumate de țara noastră prin Documentul de poziție privind Capitolul 10 - Impozitarea și în același timp se asigură o creștere a veniturilor bugetare.

f) modificări în domeniul accizelor, concretizate:

- majorarea nivelului accizelor pentru **produsele supuse accizelor armonizate**, în conformitate cu angajamentele asumate prin Documentul de poziție aferent Capitolului 10 – Impozitarea;
- introducerea în sfera de aplicare a accizelor armonizate, a altor produse reglementate prin directivele comunitare, potrivit angajamentelor asumate prin Documentul de poziție, respectiv **păcură și electricitate**;
- eliminarea unor scutiri de la plata accizelor în cazul **alcoolului etilic și al uleiurilor minerale** destinate anumitor utilizări, cu scopul de a elimina posibilitățile de fraudă fiscală și de a asigura alinierea la legislația comunitară în domeniu;
- majorarea nivelului accizelor pentru alte **produse supuse accizelor nearmonizate** (autoturisme cu capacitate cilindrică de peste 2500 cmc, articole de cristal, confecții din blănuri nobile etc.).

g) adoptarea prin lege a modificărilor referitoare la denumirea și clasificarea mărfurilor din Tariful vamal de import și a taxelor vamale aferente acestora.

Totodată, au fost întreprinse măsuri pentru creșterea capacității administrative și în special pentru creșterea gradului de colectare a creanțelor bugetare întreprinse de Agenția Națională de Administrare Fiscală. Astfel:

- în scopul creșterii gradului de conformare voluntară, a plății creanțelor bugetare și pentru o gestiune unitară a creanțelor bugetare datorate de marii contribuabili, aceștia sunt gestionați într-o singură unitate teritorială, respectiv Direcția generală de administrare a marilor contribuabili.

- s-a proiectat și implementat în 5 centre pilot aflate pe teritoriul țării, un nou sistem informatic de administrare a creanțelor fiscale, care urmărește situația creanței bugetare în toate fazele de existență și determină

realizarea acestora prin executare silită cu maximum de celeritate, astfel cum este prevăzut în Codul de procedură fiscală;

- **s-a îmbunătățit procedura de rambursare a taxei pe valoarea adăugată prin ajustarea indicatorilor analizei de risc**, ca rezultat al monitorizării aplicării procedurii pe o perioadă de 18 luni, urmărindu-se, pe de o parte, reducerea termenului de soluționare a cererilor de rambursare în cazul contribuabililor cu risc scăzut, și pe de altă parte, utilizarea eficientă a resurselor administrației fiscale și reducerea riscului de fraudă în materie.

În ceea ce privește gradul de conformare voluntară al agenților economici mari contribuabili, **s-a constatat că la 31 iulie 2005** obligațiile la bugetul general consolidat au fost achitate în procent **de 99,0%** față de 31 iulie 2004 când gradul de încasare din obligațiile curente **a fost de 94,7%**.

În același timp, în baza Ordonanței Guvernului nr. 8/2005, **Autoritatea Națională a Vămirilor a trecut în structura Ministerului Finanțelor Publice, respectiv în subordinea directă a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, măsură menită a asigura cadrul necesar unei mai bune coerențe și eficiențe în colectarea și administrarea veniturilor la bugetul de stat, precum și armonizarea procedurilor fiscale.**

În cursul anului 2005 a fost perfecționat cadrul legislativ aplicabil sistemului vamal. Astfel:

- prin Legea nr.159/2005 privind tariful Vamal Integrat Român s-a creat oportunitatea ca agenții economici, comisionarii vamali și lucrătorii vamali să fie informați cu exactitate asupra tuturor obligațiilor ce le revin în cadrul procesului de vămuire;
- prin Hotărârea Guvernului nr.287/07.04.2005 *privind procedura aplicabilă în cazurile în care este necesară o amânare a determinării definitive a valorii în vamă*, **s-a înlocuit Hotărârea Guvernului nr.788/2001, act normativ prin aplicarea căruia s-a încurajat practic subevaluarea mărfurilor în vamă la un nivel fără precedent, cu efecte deosebit de grave atât asupra încasărilor către bugetul de stat, cât și asupra producătorilor interni și a mediului concurențial.**

1.2.2. Politica bugetară

Coordonatele politicii bugetare în anul 2005 au fost marcate de schimbările intervenite prin introducerea măsurilor de relaxare fiscală, pe fondul restricțiilor generate de menținerea politicii de macrostabilizare și asigurării fondurilor necesare pentru înlăturarea efectelor inundațiilor care au afectat cea mai mare parte din teritoriul țării.

În acest context, indicatorii bugetari au fost revizuiți în două etape, respectiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.66/2005 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2005 și Ordonanța Guvernului nr.33/2005 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, concretizându-se în următoarele:

- reconsiderarea veniturilor bugetare ca urmare a implementării măsurilor fiscale adoptate, precum și reevaluării principalilor indicatori macroeconomici, estimându-se o creștere a acestora cu 3.052,8 milioane lei;

- majorarea cheltuielilor bugetare cu 1.936,5 milioane lei, fiind asigurate, în principal, fonduri suplimentare pentru finanțarea activităților și structurilor din domeniile pentru care se poate activa clauza de salvagardare, precum și pentru înlăturarea efectelor inundațiilor care au afectat un număr important de județe;

- revizuirea țintei deficitului bugetar de la 1,5 % din produsul intern brut, cât a fost stabilită prin legea inițială, la 1,0% din produsul intern brut.

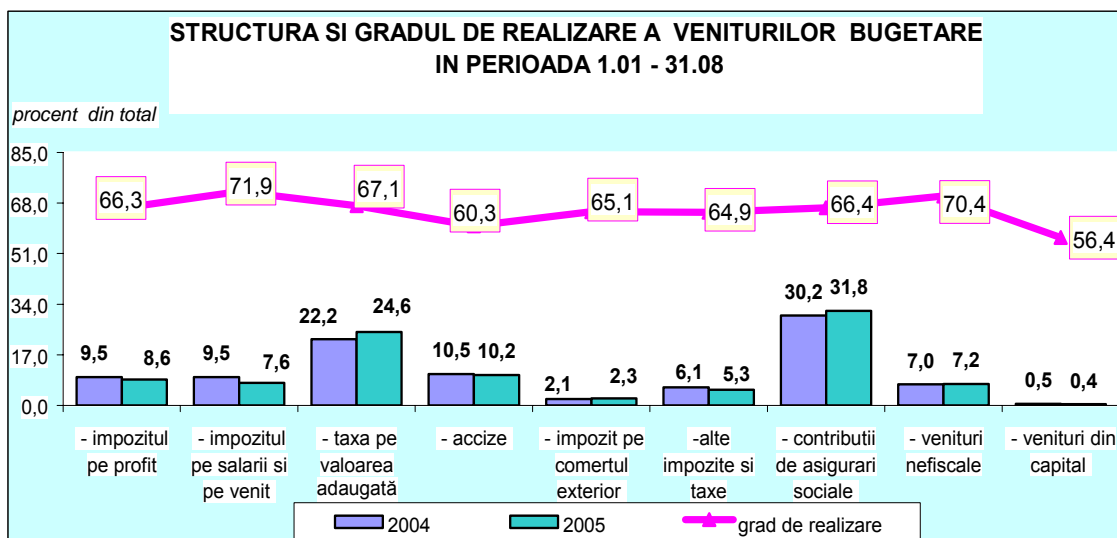
Conform **datelor operative de execuție la 31 august a.c.**, **veniturile** bugetului general consolidat s-au realizat în proporție de **64,1% din estimările anuale**, devansând ritmul de efectuare a **cheltuielilor de 60,6%**, **excedentul bugetar** rezultat de 1.539,4 miliarde lei fiind în creștere cu 52 milioane lei față de luna precedentă.

Evoluțiile economice favorabile, precum și îmbunătățirea gradului de colectare au favorizat execuția bugetară, îndeosebi pe partea de venituri, unde s-a înregistrat o majorare a acestora cu 18,3% în termeni nominali, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Veniturile bugetului general consolidat

Veniturile colectate la bugetul general consolidat (*graficul nr. 1*) în primele opt luni ale anului se situează cu 0,1 puncte procentuale peste nivelul anului precedent la aceeași dată ca pondere în produsul intern brut.

Graficul nr.1

Cheltuielile bugetului general consolidat

Potrivit datelor operative de execuție, **cheltuielile bugetului general consolidat**, în primele opt luni ale anului 2005, au totalizat 54.448,7 milioane lei reprezentând o creștere cu 13,8% în termeni nominali față de cele înregistrate în anul 2004 în aceeași perioadă, dar s-au redus ca pondere în PIB cu 0,6 puncte procentuale.

Plățile lunare efectuate în perioada raportată au fost sub media lunară rezultată din estimările anuale, gradul de utilizare a resurselor bugetare alocate fiind redus.

Principalii factori care au determinat aceste rezultate au fost:

- un ritm foarte lent de efectuare a unor categorii de cheltuieli, în principal a **cheltuielilor de capital (51,5%** din estimările anuale) și a **cheltuielilor cu bunuri și servicii (61,6%)**;

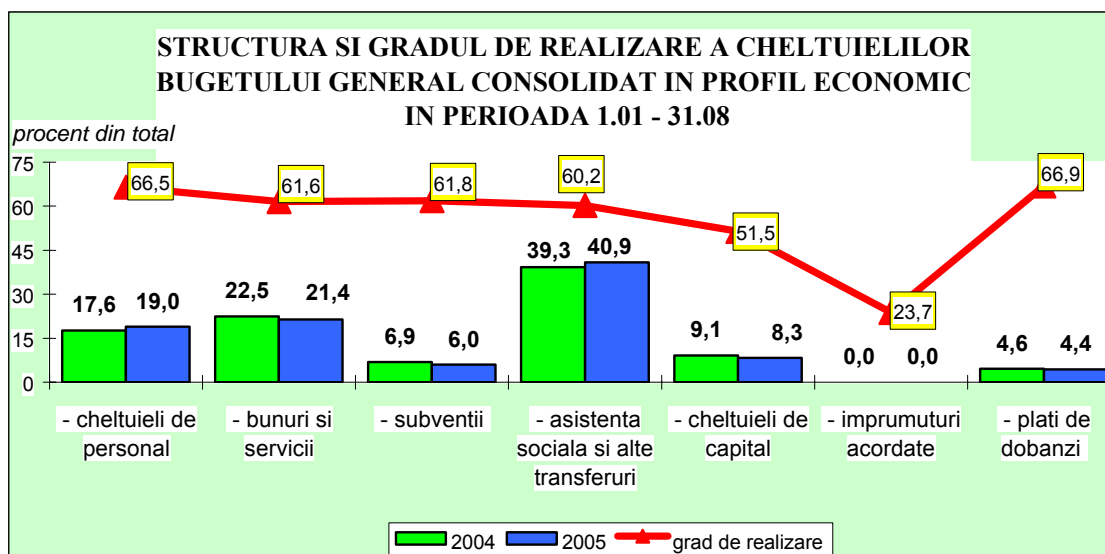
- **rezultatele financiare** ale instituțiilor implicate în **activitatea de privatizare** care, pe de-o parte au **înregistrat venituri mai mari decât cele planificate** (exclusiv veniturile din privatizare), iar pe de altă parte **cheltuielile efectuate au reprezentat numai 14,6% din cele prevăzute**;

- ritmul **scăzut al cheltuielilor din creditele externe** contractate de ministere care s-au realizat în proporție de 55% din prevederile anuale și, corelat cu acest ritm, **execuția sumelor reprezentând cofinanțarea programelor realizate cu finanțare internațională** (rambursabilă sau nerambursabilă), determinată de gradul de utilizare a creditelor externe și de pregătirea și aprobarea documentațiilor de decontare;

- **inundațiile** care au afectat aproape întreg teritoriul țării în acest an au încetinit ritmul de efectuare a unor cheltuieli, însă **fondurile alocate înlăturării efectelor acestor calamități vor fi cheltuite în mare parte în ultimul trimestru al anului**. În acest sens, menționăm că până la sfârșitul lunii septembrie a.c. fondurile alocate din bugetul de stat pentru înlăturarea efectelor inundațiilor se ridică la 1.027,7 milioane lei.

Evoluția cheltuielilor în structură economică, în raport cu perioada corespunzătoare a anului precedent, relevă majorarea ponderii în cheltuieli totale a cheltuielilor de personal cu 1,4 puncte procentuale ca urmare a creșterilor salariale acordate în ultima parte a anului 2004, precum și cu 1,6 puncte procentuale a cheltuielilor pentru asistență socială și alte transferuri. Concomitent, s-a înregistrat diminuarea ponderii cheltuielilor cu bunuri și servicii cu 1,1 puncte procentuale și a subvențiilor cu 0,9 puncte procentuale (*graficul nr.2*).

Graficul nr.2

Raportate la produsul intern brut, cheltuielile primare s-au redus cu 0,6 puncte procentuale.

Soldul bugetar

La finele lunii august, **excedentul bugetului general consolidat** a fost de 1.539,4 milioane lei, reprezentând 0,55% din produsul intern brut, și s-a datorat, în principal, soldurilor pozitive înregistrate la bugetul de stat de 50,6 milioane lei, la bugetele locale de 1.024,5 milioane lei, precum și la bugetul asigurărilor pentru șomaj de 371,8 milioane lei.

1.2.3. Datoria publică

Gradul de îndatorare publică a României înregistrat în ultimii ani se situează pe un trend descendent, pe fondul creșterii economice susținute, astfel că la sfârșitul anului 2004 și al semestrului I 2005 gradul de îndatorare publică se situează sub 25% din produsul intern brut, net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht.

Odată cu intrarea în vigoare a noii Legi a datoriei publice nr.313/2004, începând cu anul 2005, în indicatorul datorie publică se includ împrumuturile contractate direct și/sau garantate de autoritățile publice locale.

Astfel la **30 iunie 2005 datoria publică reprezenta 20,5% din produsul intern brut** comparativ cu 23,2% la sfârșitul anului 2004. Deși ponderea datoriei locale în total datorie publică este nesemnificativă, odată cu lansarea de către primăria municipiului București a emisiunii de

Euroobligațiuni în valoare de 500 milioane euro în luna iunie 2005 ponderea acestui indicator a crescut la 0,7% din produsul intern brut.

La 30 iunie 2005, ponderea datoriei publice guvernamentale era de 19,7% din produsul intern brut, iar pentru sfârșitul anului 2005 se estimează o pondere a datoriei publice guvernamentale în produsul intern brut de 20,4%. Comparativ cu anul 2000 gradul de îndatorare este mai mic cu 11,0 puncte procentuale (*Tabelul nr.1* și *Planșa nr. 1*).

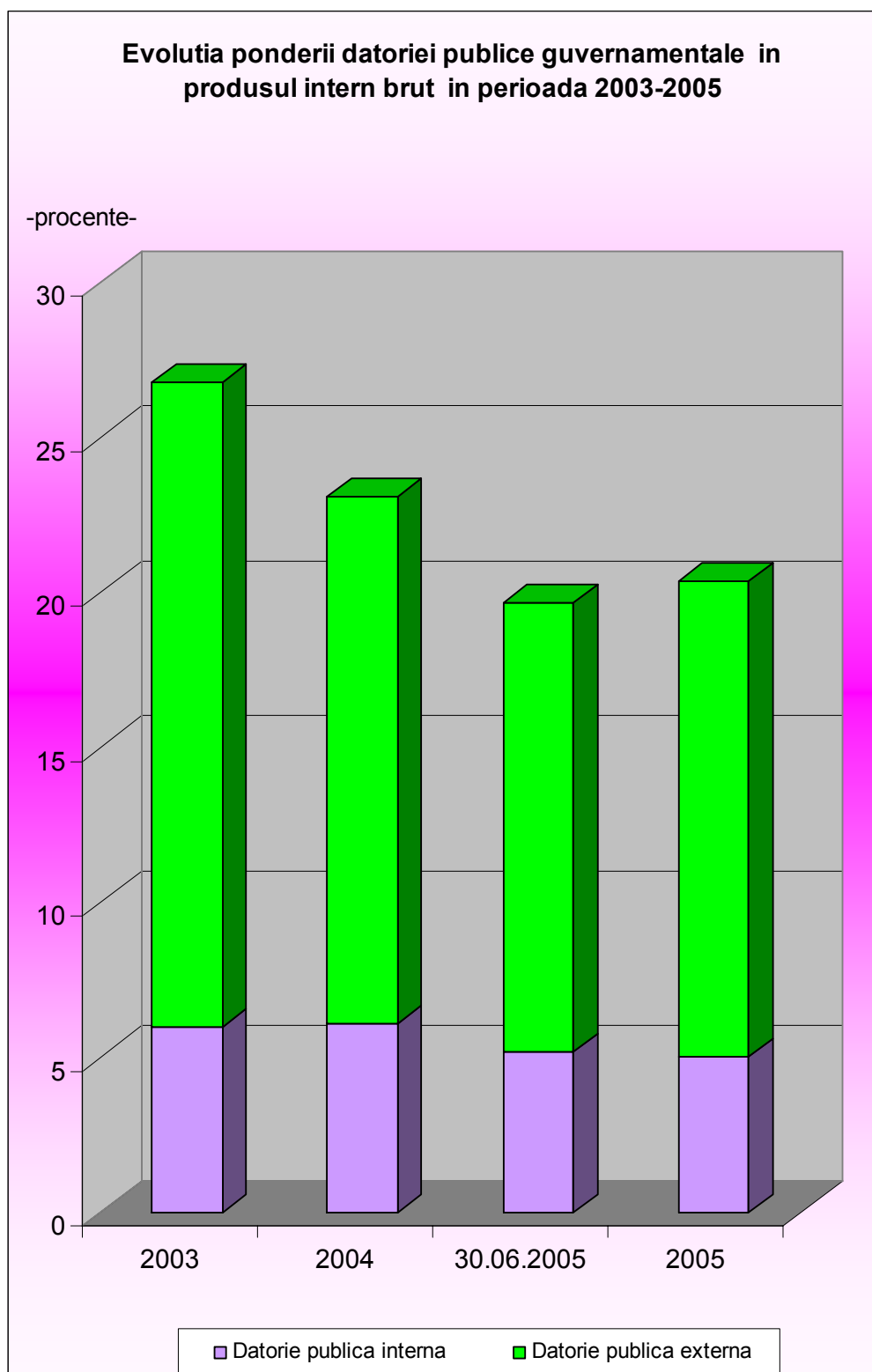
Evoluția ponderii datoriei publice guvernamentale în produsul intern brut în perioada 2000-2005

Tabelul nr. 4

-procente-

	2000	2001	2002	2003	2004	30 iunie 2005	2005
Total datorie publică guvernamentală	31,4	28,7	28,8	26,8	23,1	19,7	20,4
Datorie publică internă	9,3	7,9	7,7	6,0	6,1	5,2	5,0
Datorie publică externă	22,1	20,8	21,1	20,8	17,0	14,5	15,4

Planșa nr 1

1.2.3.1. Datoria publică guvernamentală internă

Pe linia **managementului datoriei interne**, au fost făcute eforturi în ceea ce privește extinderea curbei de maturitate a instrumentelor de finanțare și refinanțare a datoriei publice interne. Astfel pe lângă creșterea volumului titlurilor de stat cu scadență la 2, 3 și 5 ani, începând cu luna aprilie 2005 au fost lansate emisiuni de titluri de stat cu scadențe la 7, 10, 12 și 15 ani. Astfel, prin refinanțarea datoriei publice interne pe termen scurt prin obligațiuni de stat emise pe termen lung și reducerea ratelor de dobândă la titlurile de stat s-a realizat diminuarea serviciului datoriei publice interne. Economii obținute prin scăderea ratelor de dobândă și extinderea maturității certificatelor de trezorerie emise pe piața internă au fost în valoare de 411,7 milioane lei în anul 2004. Trendul descendent al ratelor de dobândă este confirmat de emisiunile de titluri de stat cu scadență cuprinsă între 2 și 5 ani lansate în prima parte a anului 2005, care pentru obligațiunile de stat cu dobândă fixă au înregistrat scăderi cuprinse în intervalul 0,15–1,4 puncte procentuale.

Pe fondul scăderii graduale a inflației și reducerii dobânzilor de referință de către Banca Națională a României, **transparența și predictibilitatea modului în care se desfășoară emisiunile de titluri de stat** reprezintă un alt factor important pentru reducerea costului titlurilor de stat exprimat prin reducerea ratelor de dobândă. În acest sens, începând cu trimestrul II al anului 2005 s-a creat cadrul instituțional de consultare cu participanții pe piața internă (dealeri primari, societăți de asigurări de viață, etc.) prin organizarea de întâlniri semianuale cu aceștia și pentru prima dată a fost publicat un calendar trimestrial de emisiuni de titluri de stat în care s-au prezentat caracteristicile titlurilor de stat. Un fapt foarte important în privința creșterii predictibilității a fost constituit de consemnarea unei premiere prin contractarea sumelor aferente emisiunilor de obligațiuni așa cum fuseseră anunțate începând cu trimestrul III al anului 2005. Totodată, gradul mare de suprasubscriere a emisiunilor de obligațiuni reflectă o creștere importantă a capacității de absorbție a pieței interne rezultată atât din surplusul de lichiditate din piață cât și din validarea trendului de dezinflație estimat, urmare a schimbării politicii Băncii Naționale a României către o politică de țintire a inflației.

Stocul datoriei publice guvernamentale interne totale la data de 30 iunie 2005 **însurează 14.744,9 milioane lei** și, în conformitate cu prevederile Legii datoriei publice, nr.313/2004, reflectă totalitatea obligațiilor statului provenind din împrumuturi contractate direct sau garantate de stat, de la persoane fizice sau juridice rezidente în România, în lei sau în valută, inclusiv sumele primite temporar din sursele trezoreriei statului, fiind destinate finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice și a unor necesități ale Guvernului aprobate în baza unor legi speciale.

Ponderea datoriei publice guvernamentale interne în produsul intern brut la 30 iunie 2005 era de 5,2%, iar pentru sfârșitul anului se estimează o

pondere de 5,0% din produsul intern brut, în scădere față de perioadele anterioare. Pentru anul 2005 se estimează că dobânzile aferente datoriei publice guvernamentale interne vor fi în sumă de 1.167,3 milioane lei (0,4% din produsul intern brut).

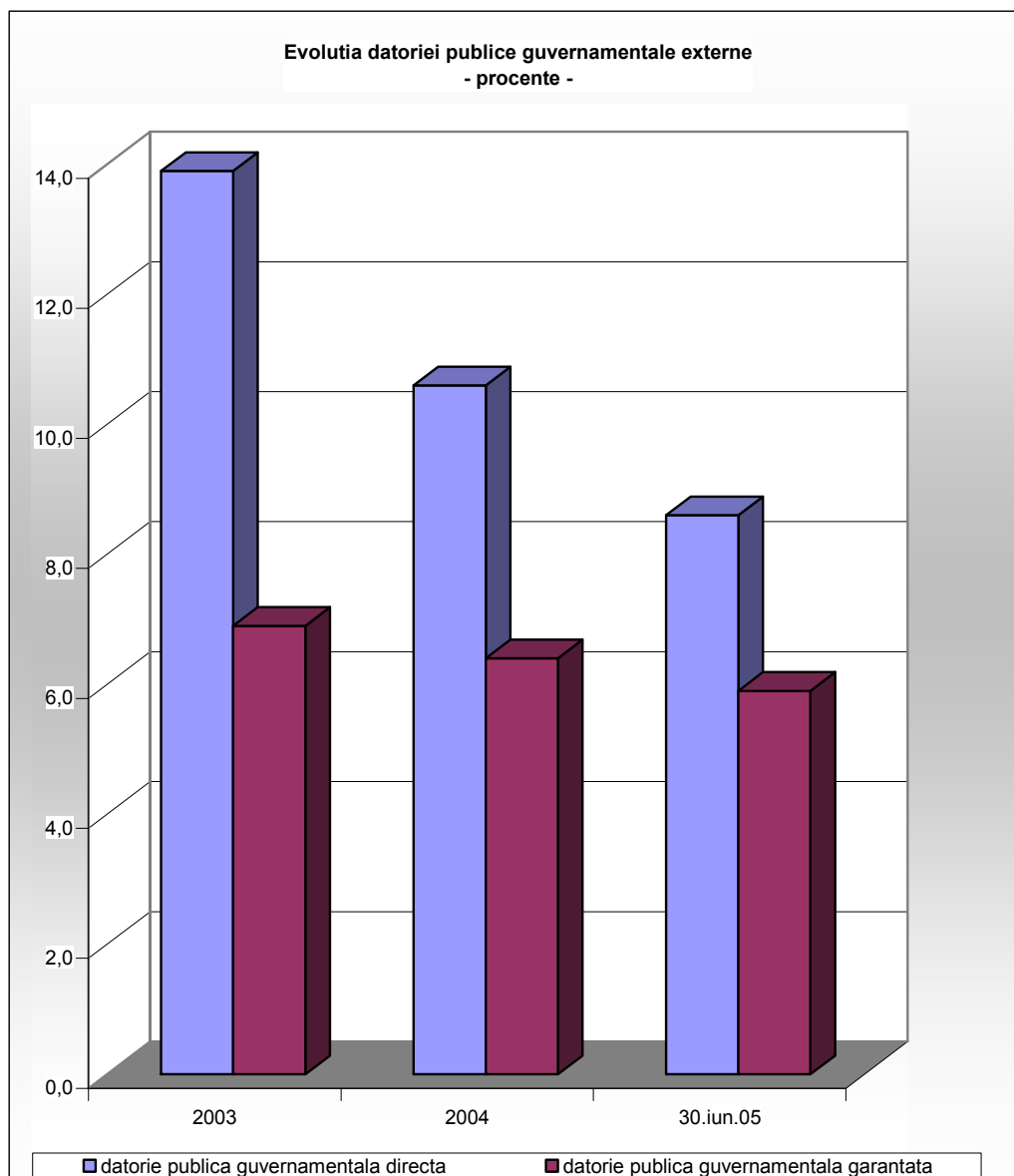
1.2.3.2. Datoria publică guvernamentală externă

Pe linia **managementului datoriei publice externe guvernamentale**, odată cu intrarea în vigoare a noii legi a datoriei publice a fost eliminată posibilitatea ca ministerele de linie să contracteze împrumuturi cu garanția statului, iar acordarea de garanții de stat a fost limitată la proiectele de importanță majoră și numai cu avizul Consiliului Concurenței în vederea respectării angajamentelor României în domeniul ajutorului de stat.

Totodată, trebuie menționat demersul Ministerului Finanțelor Publice de **restructurare a portofoliului de datorie publică externă** în scopul reducerii serviciului anual al datoriei publice externe și al îmbunătățirii caracteristicilor portofoliului de datorie publică prin prisma reducerii expunerii acestuia la riscurile aferente fluctuațiilor de rată a dobânzii, curs valutar, precum și a celor de refinanțare și lichiditate. În acest sens, actualmente se desfășoară o **analiză diagnostic** a alternativelor procesului de restructurare pentru care se au în vedere două componente: portofoliul de datorie comercială provenită din împrumuturi contractate de ministere și garantate de către stat (actualmente doar Ministerul Finanțelor Publice poate contracta împrumuturi, în conformitate cu Legea datoriei publice nr.313/2005), precum și portofoliul de bonduri externe active (cu scadențe în 2008, 2010 și 2012).

La 30 iunie 2005, **datoria publică externă guvernamentală a fost de 11.214,6 milioane euro**, în creștere cu 980,5 milioane euro, față de sfârșitul anului 2004. Ritmul de creștere al datoriei publice externe efective a fost de 9,6% în primele 6 luni ale anului, față de sfârșitul anului 2004. În aceeași perioadă, datoria publică externă directă a crescut cu 4,8%, iar datoria publică externă garantată a crescut cu 17,4% (*Planșa nr.2*).

Planșa nr.2

Datoria publică garantată de stat reprezintă o parte însemnată (aproximativ 40,6%) a datoriei publice guvernamentale la 30 iunie 2005 și ca urmare necesită o monitorizare foarte atentă. În anul 2005, ponderea plăților din bugetul de stat pentru creditele externe garantate de stat (rata eșecului) este foarte redusă, estimându-se că plățile se vor efectua din fondul de risc, ale cărui venituri sunt constituite în principal, din încasări din comisioane și din recuperări de la agenții economici în contul plăților efectuate în anii precedenți, de Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de garant.

În procesul de elaborare a bugetului de stat, Ministerul Finanțelor Publice ia în considerație plățile pe care, în calitate de garant, ar urma să le efectueze în contul agenților economici aflați în lipsă de lichidități. În vederea recuperării sumelor achitate la extern pentru acești agenți economici, au fost încheiate convenții între Ministerul Finanțelor Publice și debitori. În conformitate cu Ordinul ministrului finanțelor nr.606/1996 și cu Ordinul nr.2148/1996, pentru recuperarea debitelor, Ministerul Finanțelor Publice, prin organele sale de control, a efectuat acțiuni de verificare, luând măsuri pentru încasarea sumelor achitate la extern, în calitate de Garant, precum și pentru cele datorate la fondul de risc. De asemenea, în baza Ordonanței Guvernului nr.29/2002 privind instituirea unor măsuri pentru recuperarea creanțelor statului și diminuarea datoriei publice, adoptată prin Legea nr.324/2002. A.V.A.S. a preluat spre valorificare creanțele statului rezultate din plățile efectuate la extern de către Ministerul Finanțelor Publice în contul garanțiilor emise de stat pentru împrumuturi externe acordate agenților economici – societăți comerciale.

Serviciul datoriei publice guvernamentale externe estimat pentru anul 2005 este de 2.119,3 milioane euro. De remarcat că în luna noiembrie se va înregistra vârful serviciului datoriei publice externe guvernamentale ca urmare a faptului că se va răscumpăra emisiunea de euroobligațiuni, în valoare de 300 milioane euro, lansată în anul 2000 și redeschisă în anul 2001.

1.2.3.3. Îmbunătățiri ale cadrului instituțional și acțiuni de realizat până la finele anului 2005

Banca Națională a României împreună cu Ministerul Finanțelor Publice a promovat consecvent măsuri privind modernizarea sistemului românesc de plăți și decontări. Participarea directă a Ministerului Finanțelor Publice la un asemenea sistem electronic de transfer de fonduri reprezintă un „pionierat” în practica pieței bancare a țărilor U.E., până în prezent neexistând o instituție guvernamentală de acest tip participantă direct ca membru SWIFT și participantă direct la un asemenea sistem.

În acest context, Ministerul Finanțelor Publice a asigurat până în prezent decontarea în regim operațional a operațiunilor de mare valoare în sistemul ReGIS și a operațiunilor de mică valoare în sistemul SENT. Astfel, de la

intrarea în funcțiune a sistemului ReGIS (aprilie 2005) valoarea zilnică procesată este de 1 miliard euro/zi ajungând ca în zilele de vârf, perioadă în care Trezoreria statului încasează obligațiile fiscale ale contribuabililor să proceseze mesaje de plată de 3 miliarde euro/zi, iar în cazul sistemului SENT (mai 2005) valoarea zilnică procesată este de 100 milioane euro/zi ajungând ca în zilele de vârf, perioada în care Trezoreria statului încasează obligațiile fiscale ale contribuabililor, să proceseze mesaje de plată de 200 milioane euro/zi.

Acțiuni de realizat până la finele anului 2005

Odată cu intrarea în funcțiune a **sistemului de decontare și înregistrare a titlurilor de stat SaFIR** (estimat să intre în funcțiune la data de 3 octombrie), decontarea unei tranzacții cu titluri de stat denumite în lei se va face prin debitarea directă a contului Participantului deschis în ReGIS, ordinul de plată interbancar fiind eliminat.

Sistemul de Înregistrare și Decontare a Titlurilor de Stat (SaFIR) asigură înregistrarea titlurilor de stat, depozitarea acestora într-o structură pe două niveluri și decontarea operațiunilor cu acestea. Sistemul îndeplinește trei funcții majore:

- administrarea registrului primar (Registrul principal), inclusiv procesarea plăților de dobândă/cupon și a răscumpărărilor;
- decontarea operațiunilor cu titluri de stat încheiate pe piața interbancară între participanți;
- funcții de gestionare a datelor.

Sistemul de decontare și înregistrare a titlurilor de stat va automatiza actualul sistem operat de Banca Națională a României, și va asigura în principal următoarele:

- ❖ decontarea rezultatelor plasamentelor sub forma emisiunilor de titluri de stat;
- ❖ procesarea documentelor de plată aferente emisiunilor de titluri de stat, cum sunt plata dobânzilor și răscumpărările;
- ❖ decontarea operațiunilor cu titluri de stat încheiate pe piața interbancară între participanți;
- ❖ decontarea operațiunilor cu titluri de stat derulate de Banca Națională a României;
- ❖ gestionarea contractelor de garanție constituite cu titluri de stat;
- ❖ administrarea registrului primar (Main Register – Registrul principal);
- ❖ alte funcții de gestionare a datelor.

Un avantaj major îl reprezintă scurtarea ciclului de decontare, tranzacțiile procesându-se practic în timp real, procedura de decontare este mult

simplificată, eliminându-se documentele suport hârtie de notificare a tranzacțiilor.

Până la sfârșitul anului, se intenționează elaborarea unei **strategii de îndatorare publică pe termen mediu**, prin care vor fi anunțate obiectivele pe termen mediu de optimizare a structurii portofoliului de datorie prin echilibrarea ponderii datoriei publice interne, respectiv externe în total datorie publică, cât și prin extinderea duratei medii a portofoliului de datorie și creșterea ponderii datoriei denuminate în euro și a celei cu dobândă fixă în totalul datoriei publice. De asemenea, în strategie vor fi specificate instrumentele ce urmează a fi utilizate în scopul atingerii obiectivelor propuse, incluzând instrumentele de management al riscului ce vor fi avute în vedere pentru diminuarea expunerii portofoliului de datorie la riscurile de rată a dobânzii, curs valutar, riscul de refinanțare, operațional și de credit. Documentul de management al datoriei publice va fi elaborat de Ministerul Finanțelor Publice și va integra principiile de administrare pe termen scurt cu obiectivele pe termen mediu. Astfel, vor fi reflectate criteriile de determinare a soluțiilor alternative imediate între resurse interne/resurse externe atrase de la instituții financiare multilaterale și comerciale, în conformitate cu constrângerile fiscale și bugetare într-un cadru bugetar anual și cu derularea procesului de dezvoltare a pieței interne de capital. Pe termen mediu, strategia va indica mixul optim de finanțare și îndatorare într-un cadru strategic multianual care include menținerea unui echilibru dinamic între cerere și ofertă, care vizează amplificarea procesului de dezvoltare a pieței interne de capital.

1.2.3.4. Finanțarea deficitului bugetar

În anul 2004 **finanțarea deficitului bugetar** s-a realizat în proporție de 61% din surse externe, în timp ce pentru anul 2005 finanțarea deficitului bugetar se va realiza în principal din surse interne, corespunzător angajamentului României din *Memorandumul de politici economice și financiare pentru perioada 2004-2006* din cadrul Aranjamentului stand-by de tip preventiv dintre România și Fondul Monetar Internațional, convenit în 2004.

CAPITOLUL 2

EVOLUȚII MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2006

2.1.	ESTIMAREA EVOLUȚIEI ECONOMIEI ROMÂNESTI ÎN ANUL 2006
2.2.	EVOLUȚII MONETARE ȘI VALUTARE ÎN ANUL 2006
2.3.	POLITICA FISCALĂ ȘI BUGETARĂ ÎN ANUL 2006
2.3.1	PRINCIPALELE ȚINTE ȘI ORIENTĂRI ALE POLITICII FISCAL BUGETARE
2.3.2.	OBIECTIVELE POLITICII FISCALE
2.3.2.1.	STRUCTURA VENITURILOR BUGETARE
2.3.3.	OBIECTIVELE POLITICII BUGETARE
2.3.3.1.	STRUCTURA CHELTUIELILOR BUGETARE
2.3.4.	DEFICITUL BUGETAR
2.3.5.	PRINCIPALELE POLITICI SECTORIALE PROMOVATE PRIN PROIECTUL DE BUGET
2.3.5.1.	POLITICI SECTORIALE
2.3.5.2.	TRANSFERURI DE RESURSE CĂTRE BUGETELE LOCALE
2.3.6.	DATORIA PUBLICĂ
2.3.6.1.	DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ INTERNĂ
2.3.6.2.	DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ EXTERNĂ
2.3.7	MĂSURI ADMINISTRATIVE ȘI INSTITUȚIONALE PENTRU IMPLEMENTAREA POLITICII FISCAL-BUGETARE

CAPITOLUL 2

EVOLUȚII MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN ANUL 2006

2.1. ESTIMAREA EVOLUȚIEI ECONOMIEI ROMÂNEȘTI ÎN ANUL 2006

Produsul intern brut se estimează că va crește în anul 2006 cu 6,0%, pe seama măririi volumului de activitate, cu deosebire în construcții și servicii.

Scenariul de dezvoltare preconizează o modificare a structurii de **utilizare a produsului intern brut** în favoarea acumulării.

Formarea brută de capital fix va crește în anul 2006 cu 12,0%, în condițiile în care cererea internă, în ansamblul său, va crește cu 7,2%.

Consumul individual efectiv al gospodăriilor va crește cu o rată mai mică decât în anul 2005 (6,3%), având, în schimb, o dinamică mai mare decât consumul colectiv efectiv al administrației publice, ultimul fiind restrâns în principal datorită măsurilor luate în scopul consolidării fiscale.

Exportul net va avea o contribuție negativă la creșterea reală a produsului intern brut. Importul de bunuri și servicii se apreciază că va avea o dinamică superioară exportului de bunuri și servicii, respectiv 12,0% față de 9,6%.

Ritmurile de creștere pe fiecare destinație a produsului intern brut

Tabelul nr. 5 - modificări procentuale față de anul anterior -

	2004	2005	2006
Cererea internă , din care:	10,2	9,6	7,2
- Consumul individual efectiv al gospodăriilor	10,8	10,2	6,3
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	4,6	3,5	2,5
- Formarea brută de capital fix	10,1	9,8	12,0
- Modificarea stocurilor (procente)*)	0,1	0,0	0,1
Exportul net (procente)*)	-2,8	-4,8	-2,0
- Exporturi de bunuri și servicii	14,1	8,8	9,6
- Importuri de bunuri și servicii	17,8	17,5	12,0
Produsul intern brut	8,3	5,7	6,0

*) Contribuția la creșterea reală a produsului intern brut

Exporturile de bunuri au fost estimate ca având o creștere de 14,6%, pe principalele grupe de produse estimându-se următoarele evoluții:

- creșterea cu 26,2% a exportului de produse minerale, în special produse petroliere;
- creșterea cu 25,7% a exportului de produse ale industriei construcțiilor de mașini, ceea ce reprezintă un plus de 1.450 milioane euro;
- creșterea exportului de produse metalurgice 14,8%.

Importurile de bunuri se estimează că vor crește cu 15,8%, ținând cont în principal de dependența dezvoltării țării noastre de creșterea resurselor energetice din import, precum și de necesitatea susținerii procesului investițional, prin transferul de tehnologie din exterior. Ca urmare, structura importurilor prezintă următoarele caracteristici:

- creșterea ponderii importului de produse ale industriei construcțiilor de mașini până la 38%, importuri care includ bunurile de capital;
- produsele minerale vor continua să dețină o pondere de circa 18,1% în totalul importurilor;
- importul de produse chimice își mențin ponderea deținută în totalul importurilor la circa 12%;
- produsele metalurgice continuă să dețină o pondere de cca. 8% din total importuri;
- produsele agroalimentare, cu o pondere în totalul importurilor de 4,7% în anul 2006 comparativ cu 5,2% în anul 2005.

Tabelul nr. 6

- milioane euro -

	2004	2005	2006
Contul curent	-4460	-6320	-6300
- Încasări	25055	29650	34650
- Plăți	29515	35970	40950
Export de bunuri și servicii	21838	25100	28750
Import de bunuri și servicii	27374	33220	37950

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe se așteaptă să fie de 6,3 miliarde euro, în special ca urmare a majorării deficitului comercial, situându-se la 6,9% din PIB, în descreștere față de anul 2005 (Tabelul nr.3).

Evoluțiile menționate conduc la următoarea structură a utilizării produsului intern brut (*tabelul nr. 7*):

Tabelul nr. 7*- procente -*

	2004	2005	2006
Cererea internă , din care:	109,4	110,3	110,1
- Consumul individual efectiv al gospodăriilor	79,4	80,4	79,2
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	6,9	6,8	6,6
- Formarea brută de capital fix	22,3	22,5	23,6
- Modificarea stocurilor	0,8	0,7	0,8
Exportul net	-9,4	-10,3	-10,1
- Exportul de bunuri și servicii	37,1	32,1	31,7
- Importul de bunuri și servicii	46,4	42,4	41,8
Produsul intern brut	100	100	100

NOTĂ: Structura s-a calculat pe baza valorilor în prețuri curente

Pe latura **ofertei**, se estimează ritmuri superioare de creștere față de produsul intern brut în construcții și în sectorul serviciilor. Evoluția valorii adăugate brute în principalele ramuri se prezintă astfel (*tabelul nr.8*):

Tabelul nr. 8*- modificări procentuale față de an anterior -*

	2004	2005	2006
Industrie	6,2	4,0	5,2
Agricultură, silvicultură și piscicultură	22,2	-1,2	2,8
Construcții	9,0	9,0	10,0
Servicii	6,1	7,5	6,5
Produsul intern brut	8,3	5,7	6,0

Producția industrială va crește cu 4,4% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare cu cerere la export, bazată în principal pe creșterea semnificativă a productivității muncii. **Industria prelucrătoare** va avea rolul principal în dezvoltarea industrială a țării cu o creștere de 5,3%.

În condițiile unei producții agricole scăzute în anul 2005, prognoza evoluției **agriculturii** pentru anul 2006 presupune o creștere a producției agricole cu 2,6%.

În domeniul **inflației** se preconizează o reducere graduală. În ceea ce privește ritmul dezinflației în anul 2006, rata inflației se va reduce față de sfârșitul anului 2005 la 5,5%, în timp ce media anuală se va situa la 6,3%..

Produsul intern brut nominal va înregistra o creștere mai moderată datorită diminuării inflației în anul 2006, urmând să ajungă la 312,5 mld. lei

În domeniul **resurselor umane**, creșterea economică va fi însoțită de creșterea numărului de salariați și a celorlalte categorii profesionale, în condițiile sporirii productivității muncii.

Populația activă civilă se estimează că se va menține constantă, iar populația ocupată civilă se avea o creștere de 0,1% față de anul 2005.

În 2006, productivitatea socială a muncii va crește cu 5,8%, numărul mediu de salariați cu 2,1%, iar rata șomajului înregistrat se estimează ca va ajunge la 5,9%.

2.2 EVOLUȚII MONETARE ȘI VALUTARE ÎN ANUL 2006

În definirea liniilor directoare ale politicii monetare în anul 2006, se vor avea în vedere două acțiuni importante:

- ❖ continuarea procesului de liberalizare a contului de capital.

Cea mai recentă etapă de liberalizare a contului de capital a avut loc la 11 aprilie 2005. Pentru a minimiza posibilul impact negativ asupra economiei, Banca Națională a României a acționat pentru descurajarea fluxurilor de capital speculativ prin acceptarea unei flexibilități sporite a cursului de schimb, de natură a descuraja potențialele fluxuri cu caracter volatil. O particularitate în materie de politică monetară a constituit-o decuplarea temporară a dobânzii de politică monetară de dobânda efectivă de intervenție. În același interval, prin efectul ofertei sporite de valută, chiar în condițiile creșterii rezervelor valutare, cursul de schimb ROL/EUR a suferit o apreciere nominală de aproximativ 9%, contribuind, în fapt, la înăsprirea condițiilor monetare. Deși a implicat unele riscuri (alimentarea presiunilor asupra contului curent al balanței de plăți), această tactică a permis limitarea influxurilor de capital speculativ (care s-au manifestat doar marginal până la sfârșitul lunii aprilie 2005), fără a periclita obiectivul de inflație pentru întregul an. Totodată s-a decis liberalizarea în avans, în cursul lunii iulie 2005, a operațiunilor în conturi curente și de depozit deschise de rezidenți în străinătate la instituții de credit și la alte instituții asimilate acestora.

- ❖ intrarea în funcțiune, etapizat, a celor trei subsisteme ale Sistemului Electronic de Plăți. Modernizarea sistemului electronic de plăți va permite interconectarea cu sistemul european TARGET , va conduce la diminuarea timpilor de decontare, va crește siguranța sistemului, reducând totodată costurile de operare.

Atât în anul 2006, cât și în perioada următoare, obiectivul fundamental îl constituie asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, condiție absolut necesară creării cadrului macroeconomic propice unei creșteri economice sustenabile și sprijinirii eforturilor de integrare europeană a României.

2.3. POLITICA FISCALĂ ȘI BUGETARĂ ÎN ANUL 2006

2.3.1 Principalele ținte și orientări ale politicii fiscal-bugetare

Construcția bugetară a anului 2006 este proiectată în strânsă relație cu pachetul politicilor macroeconomice prognozate pentru acest an, respectiv politica monetară, de curs, a veniturilor, pentru:

- protejarea și menținerea echilibrelor macroeconomice;
- menținerea deficitului de cont curent în limite sustenabile;
- consolidarea veniturilor bugetare pentru a face față angajamentelor de cheltuieli cu care România se va confrunta în următorii ani;
- pregătirea asigurării condițiilor necesare capacității de absorbție a instrumentelor structurale (fonduri structurale și de coeziune) începând cu anul 2007.

Politica fiscal-bugetară a anului 2006 trebuie judecată în contextul constrângerilor care acționează în economie, a finalizării unor reforme, a acțiunii unor factori exogeni, elemente determinate de exigențele și cerințele procesului de aderare, dar și contextualizând-o în spațiul european, ceea ce îi imprimă anumite particularități:

- ❖ **Monitorizarea unei orientări și abordări prudente a politicii fiscal - bugetare și corelarea acesteia cu celelalte politici** este cu atât mai necesară cu cât evoluțiile recente din economie evidențiază existența unui exces de cerere, cu potențial de acumulare a unor presiuni inflaționiste pe termen scurt, de adâncire a deficitului de cont curent, de afectare a sustenabilității pe termen mai îndelungat a creșterii economice, care ar putea conduce la derapaje a căror corecție ulterioară ar impune măsuri dure și costisitoare. *Alinierea prețurilor administrate la valorile de referință din Uniunea Europeană, care va continua și în anul 2006, anticiparea producerii unei creșteri temporare a prețurilor unor produse alimentare ca efect al inundațiilor, dar și o anticipare a creșterii prețului internațional al petrolului,* care poate exercita presiune asupra ratei inflației prin intermediul impactului său asupra dinamicii prețurilor bunurilor de import, pot genera o deviere de la ținta de inflație stabilită pentru anul 2006.
- ❖ **Restructurarea fiscalității, respectiv introducerea cotei unice în anul 2005,** va avea influențe directe și indirecte asupra producției și consumului, **introducerea regimului de țintire directă a inflației** care ar trebui să conducă expectațiile inflaționiste pe o pantă descendentă, precum și **procesul denominării** sunt factori care vor contribui la

obținerea unei performanțe constante în implementarea politicilor financiare și macroeconomice stabile, la consolidare monetară, pregătirea țării noastre pentru perioada anilor următori.

- ❖ **Complexitatea construcției europene** determinată de o diversitate de condiții economice și sociale, de un anumit mod de alcătuire a instituțiilor sale, de o anumită configurare a bugetului comunitar **care alocă sume importante Politicii Agricole Comune și de Pescuit pentru finanțarea proiectelor structurale și de coeziune**, face necesară formularea unei politici fiscal-bugetare flexibile, orientate spre eficiență și performanță, construită pe priorități sectoriale care să corespundă palierele reformei și să fie consistente cu politicile comunitare. Ca viitor stat membru, România va trebui să respecte criteriile de la Maastricht referitoare la deficitul bugetar, inflație, datorie publică. În acest context, și din experiența unor țări membre ale Uniunii Europene criteriul privind deficitul bugetar pare să fie cel mai greu de îndeplinit fiind nevoie de întărirea fiscalității și de reforme structurale în domeniul cheltuielilor publice.

Strategia politicii fiscale și bugetare pentru anul 2006 are în vedere consolidarea economiei de piață funcționale astfel încât aceasta să poată face față forțelor concurențiale care vor acționa pe Piața Unică, când România va deveni stat membru al Uniunii Europene.

Principalele coordonate ale politicii fiscal-bugetare care au fost avute în vedere la formularea proiectului de buget pe anul 2006 pot fi sintetizate astfel:

- **Stabilirea deficitului bugetului general consolidat la un nivel corelat cu obiectivele macroeconomice**, în vederea susținerii eforturilor de reducere a inflației în acord cu criteriile nominale de convergență;
- **Susținerea procesului de convergență a economiei românești** cu economiile europene;
- **Consolidarea administrației fiscale în vederea îmbunătățirii colectării obligațiilor bugetare;**
- **Scăderea ratelor de contribuții la asigurările sociale în scopul eliminării dezavantajului de competitivitate fiscală**, al reducerii economiei subterane;
- **Creșterea transparenței și eficienței utilizării fondurilor publice, precum și a prioritizării politicilor publice** formulate de ordonatorii principali de credite.

2.3.2 OBIECTIVELE POLITICII FISCALE

Politica fiscală este una din componentele mix-ului de politici macroeconomice care va sprijini procesul dezinflaționist și care, alături de celelalte politici monetare, de curs, a veniturilor, va crea gradul de predictibilitate necesar atingerii unor indicatori macrofinanciari.

Politica fiscală, componentă de bază a programului guvernamental pe anul 2006, reprezintă un instrument important în dezvoltarea economică în tranziție, având rolul de a încuraja ramurile performante ale economiei, de a stimula economisirea, comportamentul pentru muncă și spiritul antreprenorial.

Cele mai importante **măsurile fiscale** preconizate pentru anul 2006 sunt:

- **În domeniul impozitului pe profit** se vor avea în vedere:
 - **Extinderea numărului de contribuabili;**
 - **Extinderea bazei impozabile prin:**
 - restrângerea categoriilor de rezerve deductibile la calculul profitului impozabil pentru societățile bancare și de asigurare, precum și din sectorul energetic, petrolier, prin eliminarea celor specifice față de celelalte categorii de contribuabili;
 - eliminarea unor facilități fiscale cuprinse în acte normative considerate nonconforme cu principiile Uniunii Europene.
- **În domeniul impozitului pe venit** sunt vizate următoarele aspecte:
 - aplicarea cotei unice de 16 % asupra câștigurilor din transferul titlurilor de valoare în timpul anului, cu posibilitatea opțională de definitivare, la sfârșitul anului a impozitului aplicând cota de 16% asupra câștigului net;
 - renunțarea la facilitatea de neimpozitare a câștigurilor din transferul proprietăților imobiliare dobândite prin moștenire și schimb.
- **Începând cu data de 1 ianuarie 2006, conform legislației deja adoptate, pentru veniturile realizate de persoanele fizice și juridice nerezidente,** urmează să se aplice cota de 16%, cu excepția veniturilor obținute din jocuri de noroc, pentru care se menține cota de impozit de 20%. Se unifică în felul acesta cotele de impozitare practicate pentru nerezidenți crescând de la 10% și, respectiv, 15% la 16%, cu excepția jocurilor de noroc unde cota rămâne constantă.

➤ **În domeniul impozitelor și taxelor locale** sunt avute în vedere următoarele măsuri:

- în cazul clădirilor utilizate ca locuințe se va majora impozitul aferent acestora;
- taxa asupra mijloacelor de transport se va majora ca urmare a modificării modului de calcul al impozitului;
- majorarea taxei datorate pentru iahturi;
- renunțarea la scutirea de la plata taxei asupra succesiunii, dacă încheierea procedurii succesoriale a fost făcută în termen de un an de la data decesului proprietarilor bunurilor.

Prin Legea nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente a fost modificată Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, **în sensul majorării, începând cu data de 1 ianuarie 2006, a actualelor niveluri ale impozitului pe teren pentru suprafețele situate în extravilanul localităților**, de la 1,1 lei/ha, la niveluri cuprinse între 9 lei/ha și 40 lei/ha în funcție de categoriile de folosință a terenurilor și clasele de calitate ale acestora și **trecerii acestui impozit de la bugetele locale la bugetul de stat în vederea asigurării fondurilor necesare achitării rentei viagere.**

➤ **În domeniul taxei pe valoarea adăugată**, începând cu data de 1 ianuarie 2006, vor fi vizate următoarele măsuri:

- transpunerea în legislația națională a Directivei 2003/92/CE referitoare la locul livrării de gaz și electricitate;
- măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale: introducerea răspunderii în individual și în solidar pentru plata taxei, extinderea aplicării măsurilor de simplificare și pentru deșeurile textile, de hârtie și plastic;
- prevederi specifice creării unei baze de informații necesare pentru calculul resursei proprii de T.V.A. pentru contribuția pe care România trebuie să o plătească la Uniunea Europeană după data aderării;
- prevederi specifice pentru a asigura trecerea de la plafonul actual de scutire de 200.000 lei la plafonul de scutire de 35.000 euro negociat cu Uniunea Europeană de la data aderării.

➤ **În domeniul accizelor** se are în vedere:

- continuarea procesului de armonizare a legislației cu directivele europene;

- majorarea graduală a accizelor la principalele produse supuse acestui regim potrivit calendarului cuprins în Documentul de poziție aferent Capitolului 10 – Impozitarea;
 - **măsuri complementare impozitării propriu-zise prin accize:**
 - ⇒ introducerea în sfera de aplicare a accizelor a tuturor produselor care rezultă din prelucrarea țigărilor;
 - ⇒ instituirea sistemului de garantare a accizelor pentru toate timbrele și banderolele solicitate de antrepozitari;
 - ⇒ instituirea sistemului de înregistrare a comercianților cu amănuntul de produse din tutun.
- **În domeniul taxelor vamale,** obiectivele vizate pentru anul 2006 au în vedere cerințele impuse de procesul de aderare la UE, constând în:
- abrogarea facilităților legate de scutirea de la plata taxelor vamale pentru importul de echipament sportiv și materiale sportive, instalații și aparatură specifică, necesare activității de pregătire, reprezentare și participare a sportivilor la diverse competiții sportive, instituite prin art.76 din Legea educației fizice și sportului, nr.69/2000, cu modificările și completările ulterioare;
 - abrogarea facilităților legate de scutirea de la plata taxelor vamale pentru utilajele și echipamentele importate, ca rezultat al unor investiții directe cu impact semnificativ în economie cu o valoare care depășește echivalentul a 1 milion dolari S.U.A., instituite prin art.12, lit.a) din Legea nr.332/2001 privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie.

2.3.2.1 Structura veniturilor bugetare

Evoluția și structura principalelor venituri ale bugetului general consolidat sunt prezentate în (*Tabelul nr.9 și Planșele nr.3, 4 și 5*)

Estimarea veniturilor bugetului general consolidat s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici proiectați pentru anul 2006 și a reglementărilor existente în domeniul fiscal.

Tabelul nr.9

	<i>-milioane lei -</i>		<i>-% din P.I.B.-</i>	
	Program 2005	Propuneri 2006	Program 2005	Propuneri 2006
Total venituri	87.099,6	100.836,9	31,0	31,3
Venituri curente	82.061,2	95.784,7	29,2	29,7
Venituri fiscale	49.748,4	59.628,9	17,7	18,5
Impozit pe venit,profit și câștiguri de capital de la persoane juridice din care:				
- impozit pe profit	8.688,1	8.899,9	3,1	2,8
- alte impozite pe profit, venit și câștiguri de capital de la persoane juridice	7.300,2	7.492,3	2,6	2,3
	1.387,9	1.407,6	0,5	0,4
Impozit pe venit, profit și câștiguri de capital de la persoane fizice din care:				
- impozit pe venit și salarii	5.996,5	8.512,4	2,1	2,6
- Alte impozite pe profit, venit și câștiguri de capital	5.932,3	8.444,2	2,1	2,6
	64,2	68,2	0,0	0,0
Impozite și taxe pe proprietate	1.947,4	2.761,4	0,7	0,9
Impozite și taxe pe bunuri și servicii din care:				
- T.V.A.	31.101,3	37.548,2	11,1	11,6
- Accize	20.542,7	25.780,0	7,3	8,0
- Taxe de utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	9.435,4	10.702,4	3,4	3,3
	561,5	686,3	0,2	0,2
Impozit pe comerțul exterior și tranzacțiile internaționale	2.003,0	1.877,0	0,7	0,6
Alte impozite și taxe fiscale	12,1	30,0	0,0	0,0
Contribuții asigurări sociale	26.634,2	29.860,9	9,5	9,3
Venituri nefiscale	5.678,6	6.294,9	2,0	2,0
Venituri de capital	446,2	600,3	0,2	0,2
Donații	4592,2	4451,9	1,6	1,4

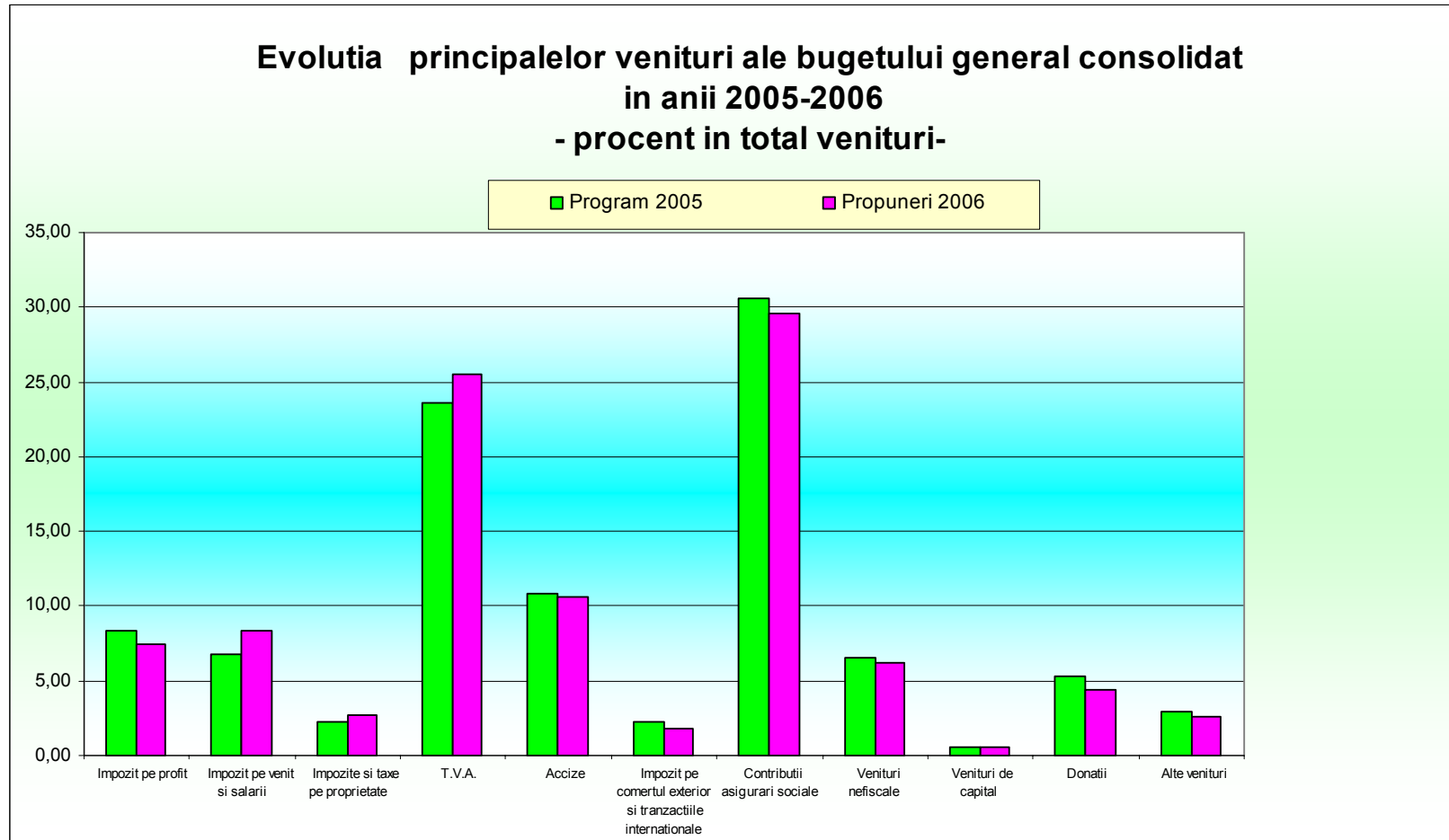
NOTĂ: În bugetul general consolidat sunt incluse și fondurile externe nerambursabile, bugetul trezoreriei statului și sumele alocate din veniturile proprii reținute de ordonatorii principali de credite.

Veniturile bugetului general consolidat pentru anul 2006 sunt estimate la 100.836,9 milioane lei (31,3 % din produsul intern brut), în creștere cu 0,3 puncte procentuale față de anul 2005.

Pe categorii, ponderea în produsul intern brut a principalelor **impozite** va evolua astfel:

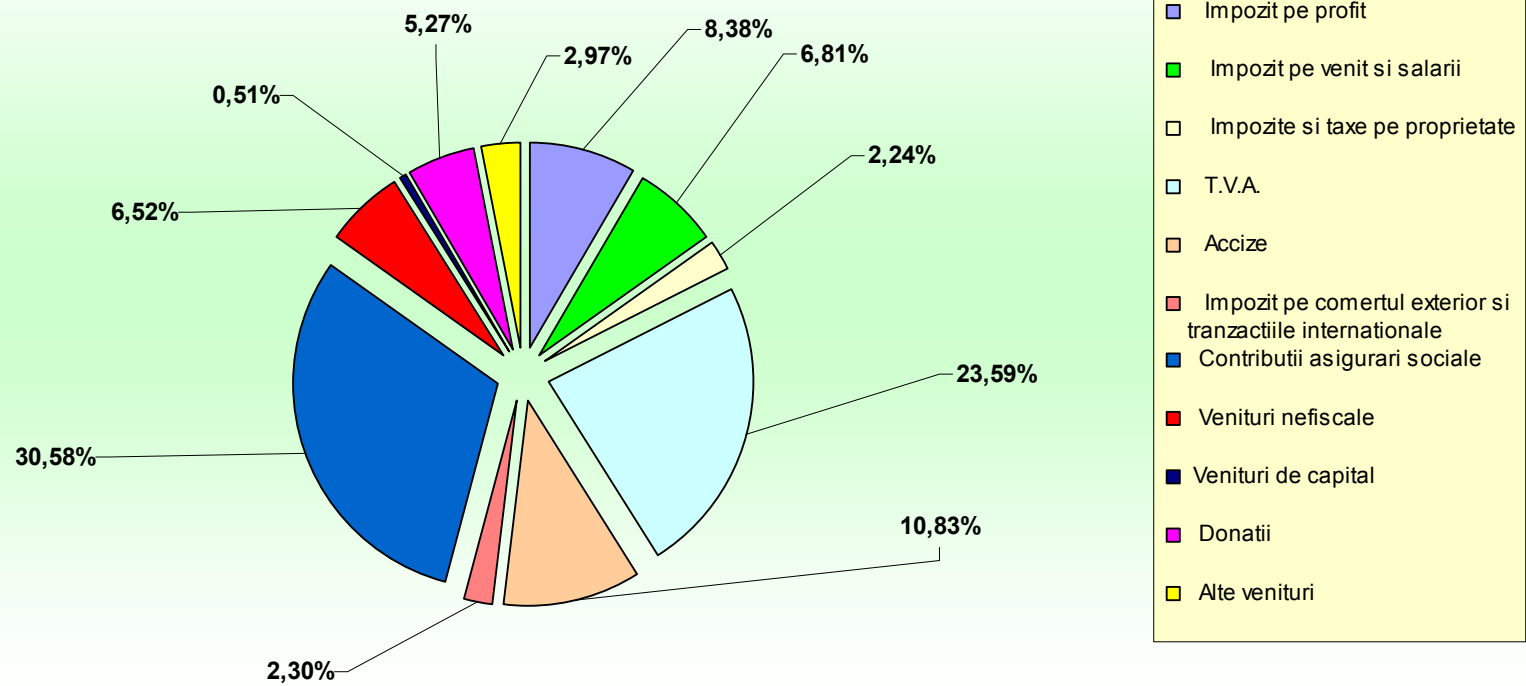
- ❖ **impozitul pe venit și salarii** va crește cu 0,5 puncte procentuale, determinat de creșterea câștigului salarial mediu brut cu 12,5% în anul 2006 față de anul 2005 și a numărului mediu de salariați cu 2,1%;
- ❖ **contribuțiile de asigurări** sociale continuă să dețină ponderea cea mai mare în produsul intern brut, înregistrând o scădere ușoară (de la 9,5% în anul 2005, la 9,3% în anul 2006) având în vedere că acestea se propun a fi diminuate cu două puncte procentuale pentru angajator;
- ❖ Creșterea cu 0,7 puncte procentuale a **taxei pe valoarea adăugată** (de la 7,3% în anul 2005 la 8,0% în anul 2006), **ca urmare a creșterii activității economice și a gradului de colectare;**
- ❖ O ușoară scădere a ponderii **accizelor** în produsul intern brut (de la 3,4% în anul 2005, la 3,3% în anul 2006) și a **impozitului pe comerțul exterior și tranzacțiile internaționale** (de la 0,7% în anul 2005 la 0,6% în anul 2006), determinată, în principal, de aprecierea monedei naționale și de o estimare mai mică a creșterii importurilor comparativ cu anul 2005.
- ❖ **impozitul pe profit** va scade cu 0,3 puncte procentuale ca rezultat al măsurilor de relaxare fiscală;

Plasa nr.3

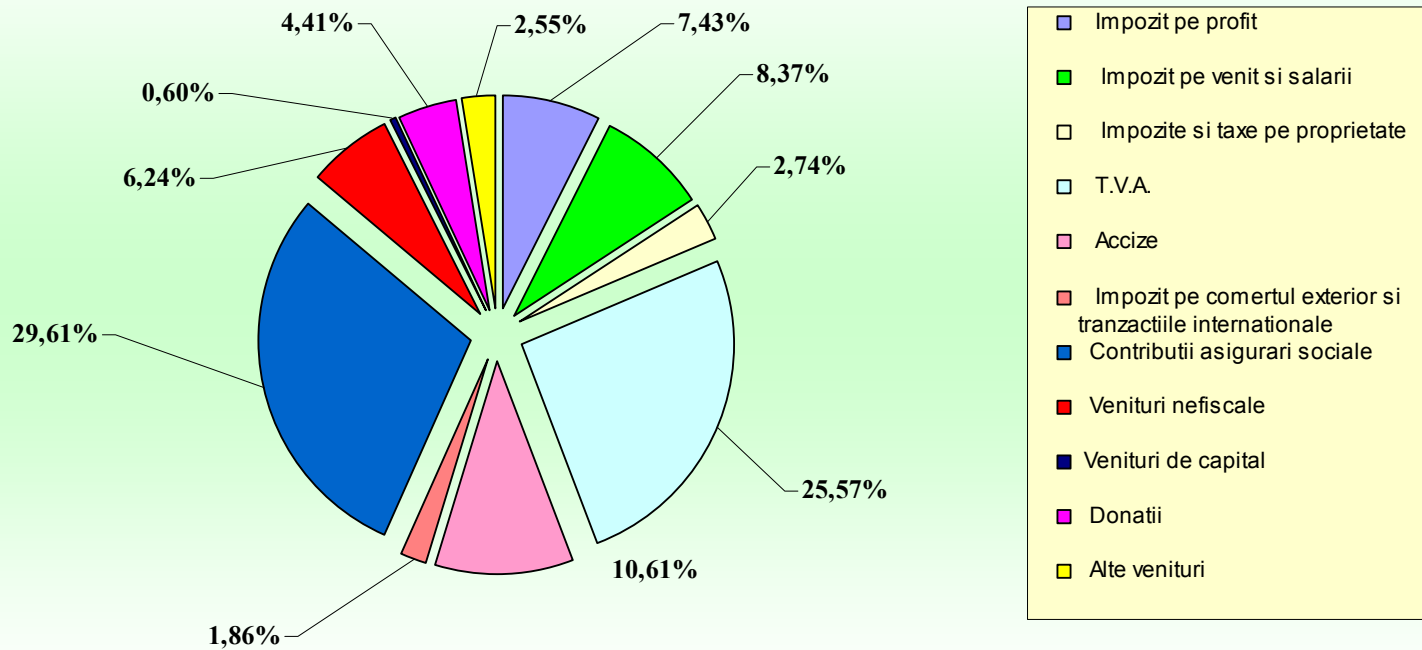
Plasa nr. 4

**Structura veniturilor bugetului general consolidat in anul 2005
-procente in total venituri-**

Planșa nr. 5

**Structura veniturilor bugetului general consolidat in anul 2006
- procent in total venituri-**

2.3.3 OBIECTIVELE POLITICII BUGETARE

Politica bugetară formulată pentru anul 2006 are în vedere o reformă consistentă a cheltuielilor publice pentru îmbunătățirea prioritizării acestora în vederea redirecționării lor către finanțarea angajamentelor asumate de România în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană, asigurarea unui management mai bun al cheltuielilor publice.

Politicile tradiționale (respectiv limitarea salariilor, controlul inflației, restructurarea economiei, îmbunătățirea mediului de afaceri), care în prezent concentrează eforturi însemnate din partea autorităților române, trebuie rezolvate iar noul context economic marcat de provocările globalizării, de impactul revoluției informaționale și al noilor tehnologii, **determină preocupări către susținerea altor politici publice** a căror necesitate decurge din calitatea României de viitor stat membru al Uniunii Europene, și anume: **coeziunea economică și socială, dezvoltarea regională, politica de asigurări sociale, dezvoltarea cercetării – inovării - obiectiv esențial al Strategiei Lisabona -**, care abordează o dimensiune strategică, de viziune privind funcționarea Uniunii Europene, rolul ei în competiția globală.

Obiectivele **politicii bugetare** se concentrează, în principal, pe următoarele aspecte:

- ✚ **îmbunătățirea stabilității politicii de cheltuieli, eficienței alocărilor bugetare**, focalizarea fondurilor bugetare către domenii determinante în procesul aderării:
 - **dezvoltarea infrastructurii, protecția mediului, securizarea frontierelor;**
 - **susținerea politicii agricole în conformitate cu cerințele Politicii Agricole Comune și de Pescuit**, politică ce concentrează cel mai însemnat volum din resursele comunitare. Finalizarea reformelor proprietății funciare a avut în vedere modificarea legilor de bază ale restituirii terenurilor agricole, crearea condițiilor optime pentru a putea utiliza fondurile structurale după 2007, îmbunătățirea cadrului instituțional (Crearea Agenției de Plată pentru fondurile de tip structural) completează principalele elemente necesare unei aderări de succes la instituțiile cheie ale Politicii Agricole Comune.
 - **susținerea unor costuri implicate de ridicarea nivelului de performanță a operatorilor economici autohtoni;**
 - **reforma sistemului de asigurări sociale.**

- ✚ **consolidarea formulării proiectelor de buget** ale ordonatorilor principali de credite **pe bază de programe**, ceea ce conferă o perspectivă de ansamblu asupra stabilității și predictibilității strategiilor sectoriale ale acestora, orientând întreaga gestiune financiară spre **obiective, performanță, rezultate.**

asigurarea cu prioritate a sumelor destinate cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri europene.

Bugetul ordonatorilor principali de credite implicații în procesul de integrare cuprinde, ca anexă, **Fișa programului de integrare europeană**, fișă care conține angajamentele asumate în procesul de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană, specificându-se stadiul în care se află acestea, precum și rezultatele așteptate. De asemenea, sunt prezentate sursele de finanțare a acestor angajamente, defalcate pe credite de angajament și credite bugetare, pe orizontul de timp 2004-2009, cuantificându-se astfel impactul bugetar al procesului de aderare.

Din analiza angajamentelor asumate, rezultă următoarele:

⇒ **Sunt ordonatori principali de credite care, deși prezintă un număr redus de angajamente, acestea sunt deosebit de importante în domeniile esențiale ale procesului de aderare.** În acest sens de menționat sunt:

- **Ministerul Justiției** – cu angajamentul privind „Realizarea strategiei de reformă a sistemului judiciar” – circa 1.400 milioane lei;
- **Consiliul Concurenței** – cu angajamentul referitor la „Întărirea capacității administrative pentru aplicarea la standarde europene a acquis-ului comunitar în domeniul concurenței și ajutorului de stat” – circa 2 milioane lei;
- **Curtea de Conturi** – având ca angajament: „Consolidarea instituțională a Curții de Conturi a României prin programul PHARE 2004” – circa 20 milioane lei;
- **Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației** – 4 angajamente (circa 17 milioane lei) și anume:
 - „Infrastructura națională de comunicații”;
 - „Program e-Europe”;
 - „Program e-Government”;
 - „Economia bazată pe cunoaștere”.
- **Ministerul Afacerilor Externe** – 2 angajamente (circa 55 milioane lei):
 - „Capitolul 24 de negocieri cu Uniunea Europeană „Justiție și afaceri interne” ”;
 - „Aderarea României la Uniunea Europeană”.
- **Ministerul Integrării Europene** – cu angajamentul privind „Pregătirea pentru integrarea României în Uniunea Europeană” – circa 700 milioane lei;

⇒ O serie de ordonatori principali de credite prezintă în anexă un număr mare de angajamente asumate, pentru care au alocat fonduri publice însemnate. Astfel:

- **Ministerul Administrației și Internelor** – 10 angajamente (circa 800 milioane lei), dintre care de menționat sunt:
 - „Îmbunătățirea capacității tuturor serviciilor de poliție în domeniul prevenirii criminalității”;
 - „Intensificarea cooperării și schimbului de informații cu alte state membre Schengen prin dezvoltarea cadrului legislativ bilateral și participarea sau inițierea unor acțiuni comune de aplicare a legii”;
 - „Întărirea capacității instituționale și operaționale în domeniul managementului migrației și azilului”;
 - „Sistemul informatic on-line al Poliției de Frontieră, Sistemul voce-date, modernizarea punctelor de trecere frontiera externă, modernizarea infrastructurii Poliției de Frontieră”.

- **Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale** – 14 angajamente (circa 450 milioane lei), dintre care de menționat sunt:
 - „Realizarea unei agenții de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, funcțională”;
 - „Întărirea capacității administrative și instituționale a Direcției generale dezvoltare Rurală, responsabilă pentru elaborarea strategiei de dezvoltare rurală și a Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013”;
 - „Consolidarea Agenției SAPARD pentru absorbția fondurilor și acreditare ca Agenție de Plăți”;
 - „Adoptarea și implementarea acquis-ului comunitar în sectorul forestier”.

- **Ministerul Sănătății** – 10 angajamente (circa 80 milioane lei), dintre care de menționat sunt:
 - „Îmbunătățirea sistemului național de supraveghere și control al bolilor transmisibile și profesionale”;
 - „Securitatea nucleară și protecția împotriva radiațiilor”;
 - „Managementul deșeurilor”;
 - „Combaterea drogurilor”.

- **Ministerul Educației și Cercetării** – 9 angajamente (circa 150 milioane lei), printre care și:
 - „Participarea la programul european Socrates II”;
 - „Participarea la programul european Leonardo Da Vinci II”;
 - „Accesul la educație pentru toți”;
 - „Sprijin pentru îmbunătățirea participării României la Programul Cadru 6 și la Spațiul european de Cercetare”.

- **Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor** – 30 angajamente (circa 200 milioane lei), dintre care:
 - „Dezvoltarea capacității instituționale pentru asigurarea informării publicului cu informații de mediu”;
 - „Creerea Sistemului Național de Monitorizare a Calității Aerului”;
 - „Aplicarea cerințelor Directivei 96/61 privind prevenirea și controlul integrat al poluării”.

- **Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei** – 77 angajamente (circa 160 milioane lei), în domeniile:
 - securitate socială pentru lucrătorii migranți;
 - înființarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse;
 - formare profesională continuă.

- **Ministerul Finanțelor Publice** – 42 angajamente (circa 250 milioane lei), dintre care:
 - „Armonizarea legislației în domeniul TVA”;
 - „Asigurarea compatibilității legislației existente și viitoare cu principiile Codului de Conduită privind Impozitarea Afacerilor”;
 - „Creșterea nivelului de colectare a impozitelor prin îmbunătățirea conformării voluntare a contribuabililor și organizarea campaniei de educare”;
 - „Îmbunătățirea organizării și performanței sistemului de contabilitate publică”

- **Ministerul Economiei și Comerțului** – 6 angajamente (circa 5 milioane lei), dintre care de menționat sunt:
 - „Dezvoltarea infrastructurii calității în România și continuarea procesului de integrare în piața internă a Uniunii Europene”;
 - „Preluarea acquis-ului privind managementul stocurilor de țiței și produse petroliere”;
 - „Creșterea competitivității industriale”;
 - „Aplicarea acquis-ului comunitar din domeniul mediului”.

2.3.3.1. Structura cheltuielilor bugetare

În conformitate cu obiectivul privind **proiecția deficitului bugetar la 0,5 % din produsul intern brut** și având în vedere coordonatele politicilor sectoriale și veniturile posibil de realizat pentru anul 2006, cheltuielile bugetului general consolidat au fost proiectate la 102.448,9 milioane lei (31,8% din produsul intern brut).

Evoluția și principalele caracteristici structurale ale cheltuielilor bugetului general consolidat sunt prezentate în (*Tabloul nr.10* și în *Planșele nr.6,7,8 și 9*).

Evoluția și principalele caracteristici structurale ale cheltuielilor bugetului general consolidat în perioada 2005-2006

Tabelul nr. 10

	- milioane lei -		-% din P.I.B.-		-% din total cheltuieli -	
	Program 2005	Propuneri 2006	Program 2005	Propuneri 2006	Program 2005	Propuneri 2006
CHELTUIELI TOTAL *	89.903,9	102.448,9	32,0	31,8	100,00	100,0
din care:						
Cheltuieli de personal	15.601,3	17.650,0	5,5	5,5	17,35	17,23
Bunuri și servicii	18.894,4	20.444,5	6,7	6,3	21,02	19,96
Dobânzi	3.641,8	3.488,8	1,3	1,1	4,05	3,41
Subvenții	5.604,4	5.748,8	2,0	1,8	6,23	5,61
Transferuri între unități ale administrației publice	1.630,7	2.871,3	0,6	0,9	1,81	2,80
Alte transferuri	9.539,5	12.205,4	3,4	3,8	10,61	11,91
Asistența socială	25.027,4	28.266,4	8,9	8,8	27,84	27,59
Alte cheltuieli	1.034,0	899,6	0,4	0,3	1,15	0,88
Fonduri de rezerve	296,2	437,8	0,1	0,1	0,33	0,43
Cheltuieli de capital	8.560,3	10.361,7	3,0	3,2	9,52	10,11
Împrumuturi	73,9	74,6	0,0	0,0	0,08	0,07

NOTĂ: În bugetul general consolidat sunt incluse și fondurile externe nerambursabile, bugetul trezoreriei statului și sumele alocate din veniturile proprii reținute de ordonatorii principali de credite.

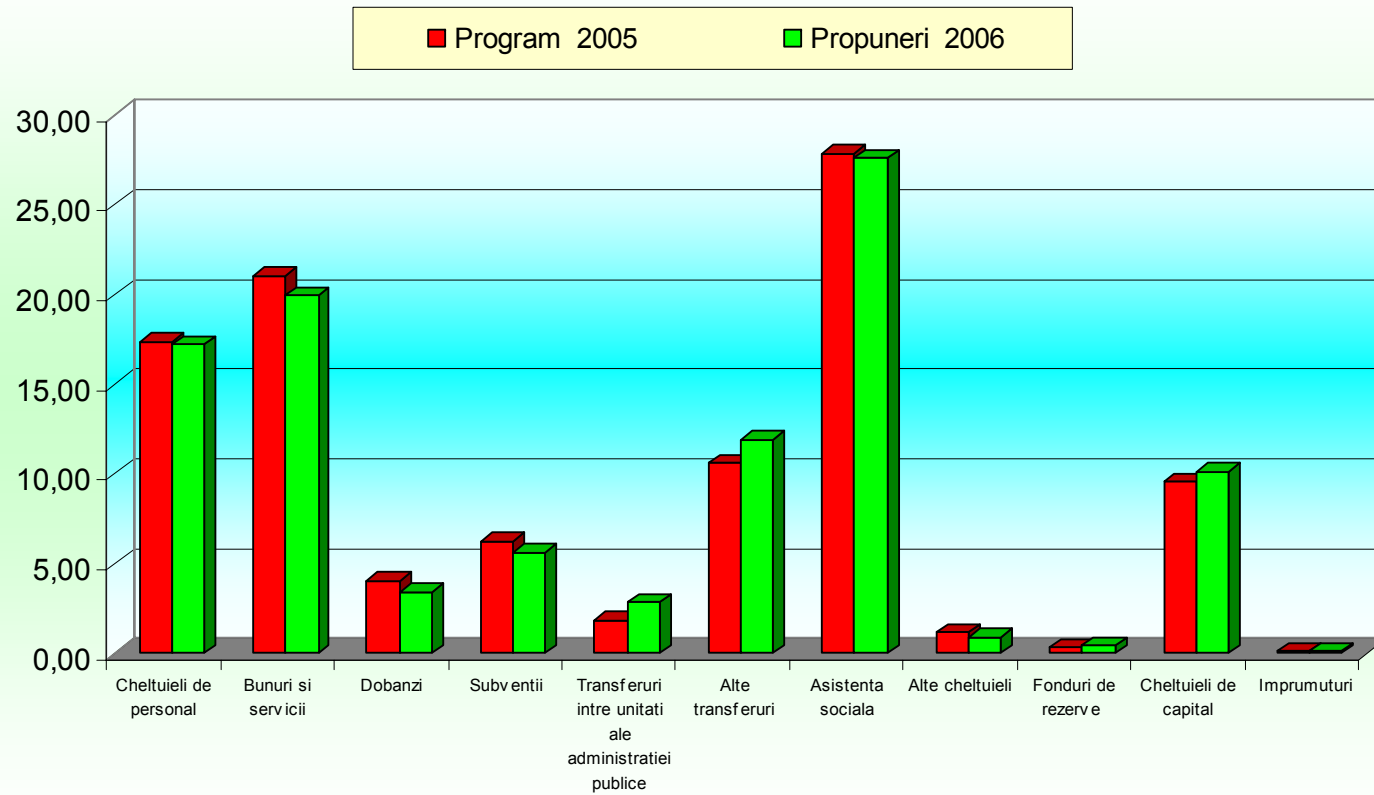
Principalele modificări structurale ale cheltuielilor bugetului general consolidat estimate pentru anul 2006 sunt următoarele :

- ❖ **Subvențiile, transferurile, inclusiv asistența socială** continuă să dețină ponderea cea mai mare în produsul intern brut (14,7% din P.I.B), remarcându-se tendința ușor descrescătoare a cheltuielilor cu subvențiile de la buget, ceea ce relevă retragerea treptată a statului din economie.
- ❖ **Menținerea ponderii cheltuielilor de personal** în produsul intern brut la 5,5% din P.I.B, în condițiile includerii și cheltuielilor salariale în natură (norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu, locuințe de serviciu ș.a.) reclassificate de la cheltuieli materiale;
- ❖ **Reducerea ca pondere în produsul intern brut, comparativ cu anul 2005, a bunurilor și serviciilor** (6,3 % față de 6,7%) **și dobânzilor** (1,1% față de 1,3%), tendință ce permite consolidarea limitelor de manevră în cadrul politicii bugetare pentru finalizarea priorităților de cheltuieli aferente anului 2006;

- ❖ **Creșterea cheltuielilor de capital de la 3,0% din P.I.B. la 3,2% din P.I.B,** ceea ce reflectă o îmbunătățire considerabilă a politicii de cheltuieli prin direcționarea fondurilor publice pentru susținerea creșterii economice.

Planșa nr. 6

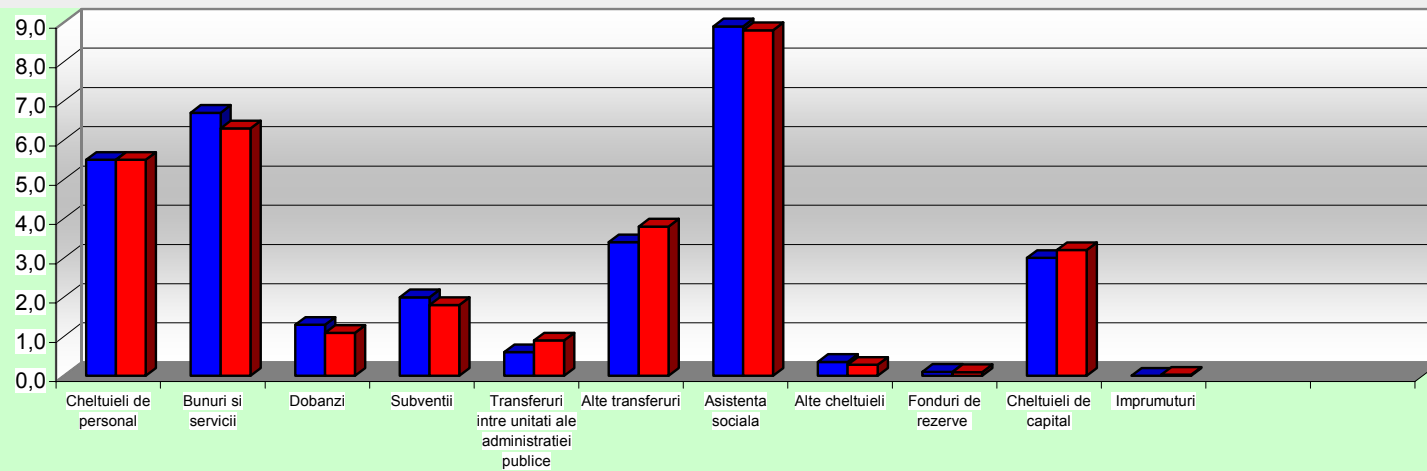
**Evoluția cheltuielilor bugetului general consolidat în anii 2005-2006
- procent în total cheltuieli-**

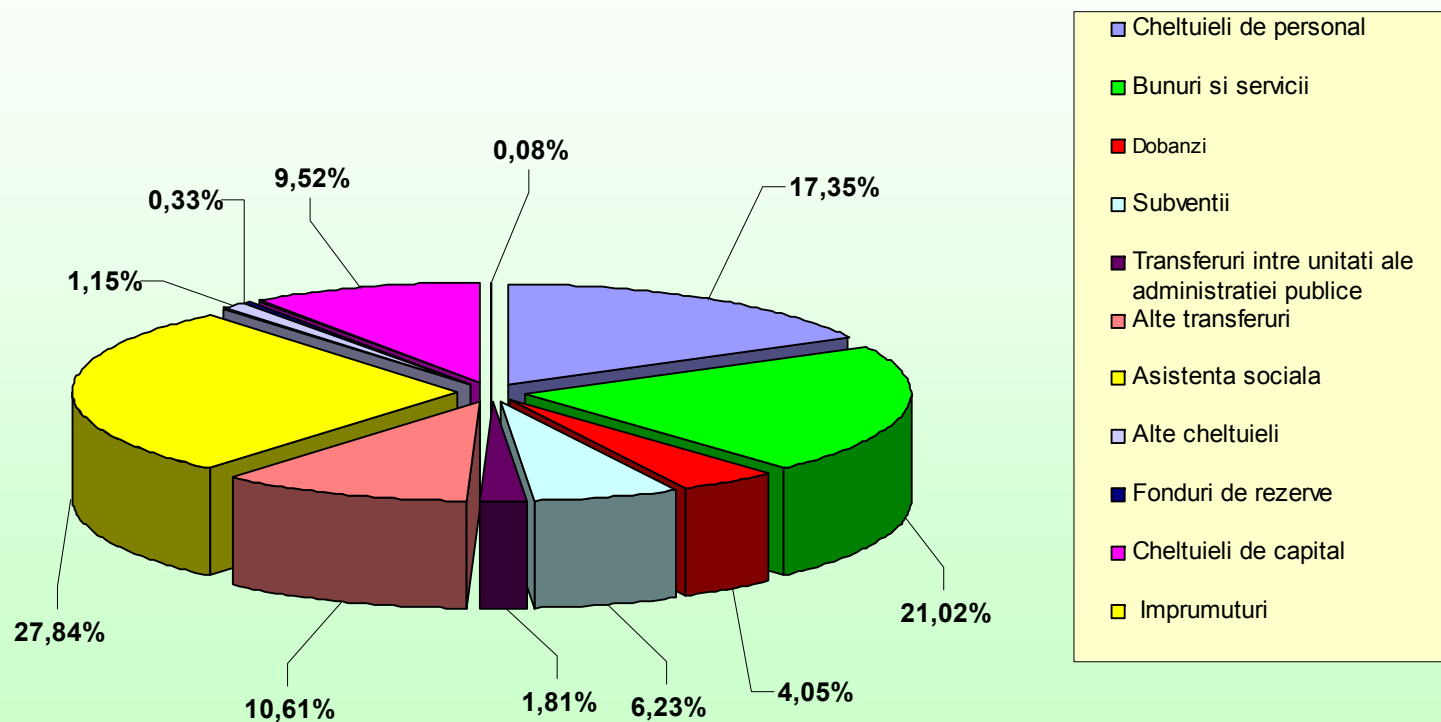
Planșa nr.7

Structura cheltuielilor bugetului general consolidat in anii 2005-2006 - procente in produsul intern brut -

■ Program 2005 ■ Propuneri 2006

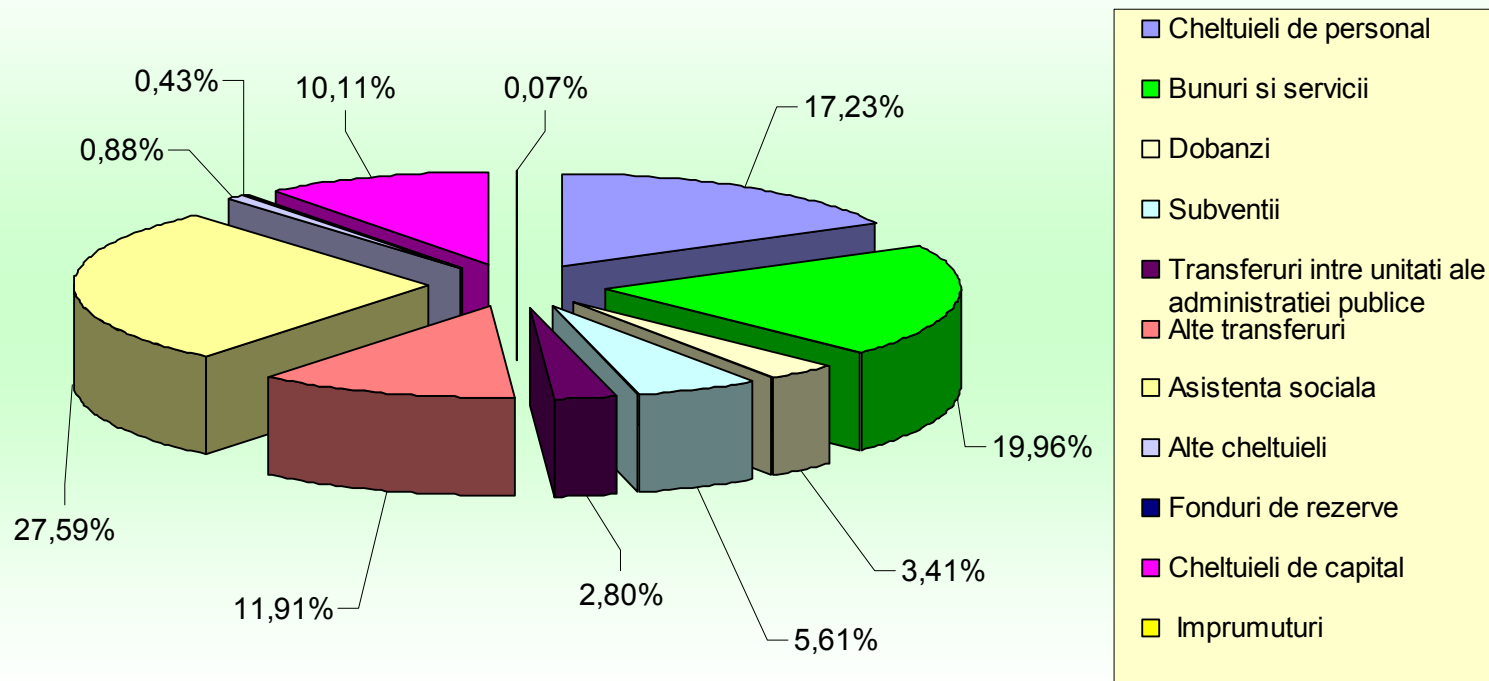

**Structura cheltuielilor bugetului general consolidat in anul 2005
- procent in total cheltuieli-**

Planșa nr. 8

**Structura cheltuielilor bugetului general consolidat in anul 2006
- procent in total cheltuieli-**

Planșa nr. 9

Estimarea subvențiilor s-a făcut având în vedere restrângerea sferei de acordare a acestora astfel încât politica de subvenționare să fie armonizată cu angajamentele asumate în procesul de negociere a aderării la Uniunea Europeană, precum și cu exigențele și cerințele integrării în Uniunea Europeană, în vederea atingerii parametrilor minimali de performanță din această zonă.

- **Cheltuielile de capital** propuse pentru anul 2006 sunt în sumă de 10.361,7 milioane lei, respectiv 3,2 % din produsul intern brut, în creștere cu 0,2 puncte procentuale față de anul 2005, ceea ce reflectă o îmbunătățire a politicii de cheltuieli, deoarece direcționarea fondurilor publice către cheltuielile de capital influențează pozitiv pe termen mediu și lung creșterea economică.

În domeniul investițiilor publice un accent deosebit se va pune pe:

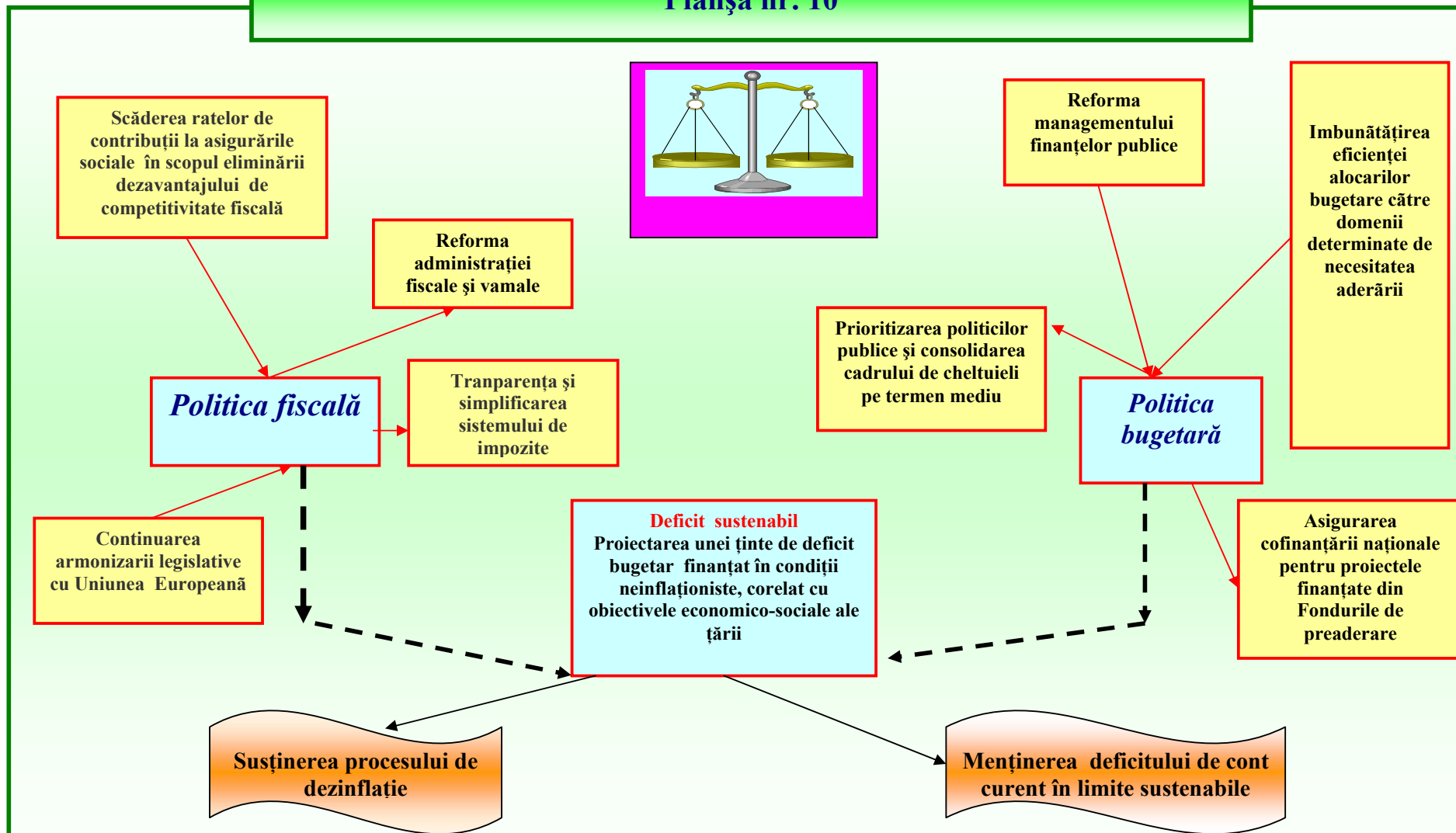
- **dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;**
- **protecția mediului prin dezvoltarea infrastructurii în acest sector,** investițiile fiind axate pe lucrări de epurare a apelor menajere uzate, depozitarea ecologică a deșeurilor menajere;
- **dezvoltarea rețelelor de apă potabilă și realizarea programelor de lucrări de apărare împotriva inundațiilor;**
- **investiții în agricultură constând în continuarea lucrărilor la sistemele de irigații și de ameliorare a solului;**
- **programele de reabilitări și consolidări de școli și spitale.**

2.3.4. Deficitul bugetar

Deficitul bugetar, proiectat pe anul 2006 la 0,5% din produsul intern brut, reprezintă un parametru de bază al politicii macroeconomice, fiind corelat cu alți indicatori pentru asigurarea echilibrelor macroeconomice necesare respectării angajamentelor asumate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Principalele caracteristici ale politicii fiscal-bugetare în anul 2006 sunt prezentate în **Planșa nr.10.**

Principalele caracteristici ale politicii fiscal – bugetare în anul 2006
Planșa nr. 10

2.3.5. Principalele politici sectoriale promovate prin proiectul de buget

2.3.5.1. Politici sectoriale

Politicile publice integrate într-un orizont multianual coerent și predictibil vor avea în vedere eficiența alocărilor bugetare, a prioritizării acestora și se vor concentra pe:

- ❖ **Finanțarea de politici convergente cu cele promovate de Uniunea Europeană** - infrastructură, cercetare-dezvoltare, mediu și dezvoltare rurală.
- ❖ **Finanțarea unor politici publice de ajustare structurală** - transporturi, agricultură, industrie - pentru creșterea competitivității performanțelor economiei românești în context european și mondial.
- ❖ **Continuarea și consolidarea politicilor de capital uman** - învățământ, sănătate - ce vor asigura premise pentru realizarea unei economii durabile în domeniul forței de muncă;
- ❖ **Politici de acompaniament social** - asistență socială, pensii, asigurări de sănătate;
- ❖ **Alte politici sectoriale** – apărare; ordine publică și siguranță națională; cultură, recreere și religie; locuințe, servicii și dezvoltare publică; comunicații, alte acțiuni economice;

Principalele obiective ale politicilor bugetare, structurate pe domenii vizează:

- ✚ **În domeniul justiției principalele obiective urmărite în anul 2006 sunt:**
 - **Asigurarea unui sistem judiciar independent și funcțional**, prin completarea cadrului legislativ privind reforma justiției și implementarea acestuia;
 - **Asigurarea transparenței actului de justiție** prin stabilirea unui nou tip de relație între justiție și justițiabil;
 - **Îmbunătățirea calității actului de justiție** în vederea consolidării statului de drept prin realizarea unei legislații unitare și coerente, a unei practici judiciare uniforme, a unei activități de judecată specializată și prin pregătirea magistraților și a personalului din sistemul judiciar;
 - **Sporirea eficienței și responsabilizării sistemului judiciar** în vederea eliminării supraîncărcării instanțelor de judecată, reducerii duratei procedurilor judiciare și responsabilizării autorilor actului de justiție;
 - **Asigurarea accesului liber la justiție al oricărei persoane**, prin oferirea de garanții procesuale pentru exercitarea drepturilor prevăzute de lege;
 - **Îmbunătățirea protecției drepturilor minorilor** prin crearea unor dispoziții procedurale speciale corespunzătoare standardelor europene în materia respectării drepturilor copilului;
 - **Consolidarea mediului de afaceri** prin realizarea unui sistem judiciar eficient, independent și funcțional care să ofere o stabilitate legislativă și jurisdicțională

- a sferei de relaționare dintre sistemul judiciar și mediul de afaceri;
- **Consolidarea cadrului instituțional și legislativ în domeniul cooperării judiciare internaționale** în vederea continuării transpunerii acquis-ului comunitar adoptat în respectivul domeniu și în vederea integrării efective a României în spațiul comun de libertate, securitate și justiție;
 - **Reorganizarea sistemului național de protecție a victimelor și de reintegrare socială a infractorilor** prin completarea cadrului legislativ și implementarea corectă a acestuia;
 - **Reforma sistemului penitenciar** prin alinierea condițiilor de detenție la standarde europene, cu respectarea strictă a drepturilor omului;
 - **Prevenirea și combaterea corupției** din sistemul judiciar.

Importanța reformei sistemului judiciar necesită consacrarea acesteia **la nivel de politică publică prioritară**. Astfel, aceasta politică este prevăzută în:

- **documentele de poziție și angajamentele rezultate din procesul de negociere a aderării la Uniunea Europeană;**
- **Strategia de Reformă a Sistemului Judiciar 2005-2007, aprobată prin HG 232/2005.**

Finalitatea acestei politici publice este **consolidarea statului de drept prin asigurarea calității actului de justiție**.

Punctul nodal al închiderii negocierilor cu România l-a constituit adoptarea a două **clauze de salvagardare**, dintre care **una cu o pondere prioritară pe Capitolul 24-Justiție și Afaceri Interne**. Aceasta clauză specifică de siguranță poate fi activată, cu votul majorității calificate a Consiliului Uniunii Europene, de neîndeplinire a oricărei din următoarele șapte cerințe și poate întârzia cu un an, aderarea României la Uniunea Europeană. Aceste șapte cerințe, enunțate sumar, sunt:

- Implementarea Planului de Acțiune Schengen;
- Asigurarea unui nivel ridicat al controlului și al supravegherii la viitoarele frontiere externe ale Uniunii Europene și redactarea unui plan multianual de investiții;
- Implementarea Strategiei de reformă a sistemului judiciar pe perioada 2005-2007 potrivit planului de acțiune aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 232/2005;
- Accelerarea luptei împotriva corupției și în special împotriva corupției la nivel înalt;
- Realizarea unui audit independent asupra rezultatelor și impactului generate de actuala Strategie Națională Anticorupție;
- Asigurarea unui cadru legislativ clar privind sarcinile și cooperarea dintre poliție și jandarmerie, precum și elaborarea și implementarea unui plan clar de recrutare care să permită progrese semnificative în completarea deficitului de personal la aceste structuri;

- Elaborarea și implementarea unei strategii multianuale coerente împotriva criminalității.

Realizarea acestor măsuri este atent monitorizată de către Comisia Europeană, îndeplinirea necorespunzătoare a acestora fiind avută în vedere la evaluarea oportunității invocării clauzei de salvagardare.

🚩 Obiectivele politicii de apărare și direcțiile de acțiune în domeniul apărării în anul 2006 sunt următoarele:

- ❖ optimizarea capacităților de apărare ale României;
- ❖ respectarea angajamentelor asumate în cadrul Alianței Nord-Atlantice;
- ❖ participarea la Politica Europeană de Securitate și Apărare;
- ❖ promovarea stabilității în Balcani, zona Mării Negre și Caucazului;
- ❖ contribuția specifică la lupta împotriva terorismului.

În vederea materializării acestor obiective, Ministerul Apărării Naționale intensifică eforturile în următoarele **direcții prioritare de acțiune:**

- **Finalizarea revizuirii fundamentale a planurilor de apărare și implementarea noii structuri de forțe a Armatei României** pentru dezvoltarea unei capacități de apărare credibile, moderne și eficiente;
- **Profesionalizarea completă a armatei** și dezvoltarea unor mecanisme moderne de management ale resurselor umane atât la nivel de sistem cât și individuale;
- **Continuarea procesului de modernizare a tehnicii militare și echipamentelor** în conformitate cu cerințele structurii de forțe și standardele NATO;
- **Optimizarea capacității de desfășurare și susținere în teatru a forțelor armate și modernizarea infrastructurii militare** necesare atât îndeplinirii propriilor misiuni, cât și găzduirii de baze militare americane pe teritoriul României;
- Dezvoltarea unui profil strategic al României Alianța Nord-Atlantică printr-o **politică de securitate activă** și prin **respectarea angajamentelor asumate în cadrul contribuției militare NATO;**
- **Dezvoltarea participării militare la Politica Europeană de Securitate și Apărare și consolidarea contribuției României în operațiunile Uniunii Europene,** precum și în cadrul inițiativelor privind noile capacități și forțe europene;
- **Dezvoltarea asistenței și cooperării pe linia diplomației apărării** cu statele partenere din Balcani, Caucaz și zona Mării Negre și **promovarea politicilor europene și euro-atlantice de susținere a stabilității acestor regiuni;**
- **Dezvoltarea mecanismelor și forțelor destinate unei participări active la combaterea terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă ;**

- **Dezvoltarea sistemului de planificare integrată a apărării și alocarea eficientă a resurselor destinate apărării** pe principalele priorități de modernizare a armatei și contribuția la NATO și UE.

Politica în domeniul ordinii publice și siguranței naționale are următoarele obiective prioritare:

- Continuarea proceselor legate de **stabilirea unei structuri organizatorice a Ministerului Administrației și Internelor, compatibilă cu structurile instituțiilor similare din statele membre ale Uniunii Europene;**
- Îndeplinirea, în condițiile și la termenele stabilite, a **obiectivelor și angajamentelor asumate prin Capitolul 24 “Justiție și afaceri interne”**
- **Controlul și managementul frontierelor externe, prin:**
 - **Implementarea Planului de Acțiune Schengen** în concordanță cu acquis-ul comunitar și cu termenele asumate;
 - **Modernizarea echipamentului și a infrastructurii la frontiera verde, albastră și la punctele de trecere a frontierei** și definitivarea în acest sens a Planului multianual de investiții;
 - Continuarea **completării posturilor vacante** în vederea diminuării deficitului global de personal și asigurării unui nivel de încadrare a personalului cât mai apropiat de 100% la frontiera de est cu Ucraina, Moldova și litoralul Mării Negre;
 - **Accelerarea politicii de combatere a corupției în cadrul Poliției de Frontieră** și aplicarea eficientă a unor sancțiuni cu caracter preventiv.
- Implementarea **Sistemului Integrat pentru Securitate Națională, precum și înființarea Unității Naționale EUROPOL**, prevăzută de Acordul privind cooperarea dintre România și Oficiul European de Poliție, ratificat prin Legea nr. 197/2004;
- **Continuarea extinderii rețelelor de telecomunicații speciale** în vederea reducerii dependenței față de infrastructurile operatorilor publici de telecomunicații, dezvoltarea sistemului național unic pentru apeluri de urgență – 112 prin accesarea directă a acestuia de către unitățile de Jandarmerie, protecție civilă și antitero;
- **Asigurarea protecției fizice nemijlocite și antiteroriste a demnitarilor români și străini și paza sediilor de lucru și a reședințelor acestora;**
- **Realizarea interoperabilității cu structurile de informații și siguranța națională din țările membre NATO și Uniunea Europeană și cu ale altor state partenere.**

În domeniul educației pentru anul 2006 se au în vedere următoarele obiective:

- Continuarea măsurilor de **prevenire a abandonului școlar și de realizare a egalității șanselor pentru accesul la educație**, prin acordarea de rechizite școlare, ajutoare financiare pentru achiziționarea de calculatoare și continuarea Programului național de protecție socială "Bani pentru liceu";

- Asigurarea unei finanțări corespunzătoare pentru **funcționarea învățământului de toate gradele la standarde de calitate**, capabil să asigure personal didactic calificat, cu precădere în mediul rural, și absolvenți bine pregătiți, care să corespundă cerințelor de pe piața forței de muncă;
- **Continuarea programelor de reabilitare a școlilor și construcțiilor școlare din mediul rural și de dotare a școlilor cu mobilier școlar și echipamente informatice destinate procesului didactic;**
- **Ameliorarea activităților de învățământ prin crearea de facilități pentru transportul elevilor din mediul rural defavorizat;**
- **Reconstrucția sistemului de învățământ în mediul rural prin edificarea unor campusuri școlare.**

În domeniul sănătății se au în vedere următoarele:

- **Derularea de programe naționale de sănătate**, pentru ameliorarea indicatorilor mortalității infantile, mortalității materne, natalității, incidenței anemiei la copii, bolilor cu transmitere sexuală sau prin alte forme de transmisie (sifilis, hepatită, SIDA, tuberculoză), bolilor cardiovasculare;
- **Îmbunătățirea finanțării spitalelor** prin realizarea acreditării acestora și generalizarea decontării serviciilor medicale furnizate prin plata pe bază de diagnostic tratat (DRG), concomitent cu reducerea numărului de internări în favoarea tratamentului în ambulatoriu de specialitate și a îngrijirilor la domiciliu, precum și prin reorganizarea unităților sanitare cu paturi;
- **Reabilitarea serviciilor medicale adresate mamei și copilului, creșterea calității actului medical și a accesului populației la serviciile medicale din maternități și secții de neonatologie, creșterea accesului populației la serviciile medicului de familie și a altor servicii medicale, în special în zonele defavorizate;**
- **Definirea pachetului minimal de servicii medicale** ce se poate acorda gratuit tuturor persoanelor, asigurate sau neasigurate în sistemul de asigurări sociale de sănătate, în funcție de fondurile ce se pot aloca;
- **Punerea în aplicare a sistemului de asigurări private de sănătate**, în care asigurarea este opțională și în care persoanele asigurate beneficiază de un pachet de servicii medicale stabilit prin polița de asigurare și redefinirea pachetului de servicii de bază de care beneficiază asigurații în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

Politica în domeniul asistenței sociale are în vedere următoarele măsuri:

- **Redimensionarea măsurilor de protecție socială pasivă/ajutor financiar pentru familiile cu nevoi speciale/ și dinamizarea măsurilor active de solidaritate familială;**
- **Creșterea veniturilor familiale și îmbunătățirea calității vieții de familie** prin intermediul prestațiilor sociale și prin integrarea pe piața muncii a susținătorilor de familie șomeri;

- Reducerea fenomenului violenței în familie, **creșterea gradului de educație și securitate familială** inclusiv prin îmbunătățirea legislației;
- Redimensionarea cadrului legal și instituțional privind **protecția maternității, creșterea natalității și reducerea abandonului de copii;**
- **Reformarea sistemului de protecție a copilului** prin:
 - creșterea responsabilizării comunităților locale în domeniul protecției drepturilor copilului;
 - integrarea socială a copiilor și tinerilor instituționalizați;
 - specializarea personalului;
 - concesiunea serviciilor și colaborarea cu organizațiile nonprofit și instituționalizarea practicilor novatoare într-un sistem global, coerent și diversificat de protecție a copilului;
- **Protecția socială a persoanelor cu dizabilități** prin abordarea sistematică a accesibilizării mediului social, instituțional, de muncă pentru utilizarea eficientă a resursei umane reprezentate de acestea, prin oferirea de locuri de muncă și micșorarea ponderii asistenței pasive, bazate pe alocații.
- **Acordarea unui sprijin financiar** reprezentând contravaloarea a 200 de euro la constituirea familiei, **la prima căsătorie** a fiecăruia dintre soți.

În anul 2005 s-a instituit **Programul de acordare a unor ajutoare bănești populației cu venituri reduse care utilizează pentru încălzirea locuinței gaze naturale, care se va derula în perioada 2005-2008**, și constă în acordarea unui ajutor bănesc pentru **acoperirea unei părți din cheltuielile cu achiziționarea, instalarea și punerea în funcțiune a unei centrale termice individuale sau, după caz a unui arzător automatizat**. Quantumul ajutorului bănesc este de 1.000 lei pentru achiziționarea, instalarea și punerea în funcțiune a unei centrale termice și 200 lei pentru achiziționarea și montarea arzătoarelor automatizate. Ajutorul bănesc se acordă familiilor și persoanelor singure care au venitul lunar pe membru de familie de până la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată.

Din totalul de cca. **620.000** familii și persoane singure, utilizatori de gaze naturale și beneficiari ai ajutoarelor pentru încălzirea locuinței în perioada sezonului rece anterior, se estimează că vor beneficia de Programul de acordare a ajutoarelor bănești cca. **200.000** familii și persoane singure cu venituri reduse.

În domeniul pensiilor de asigurari sociale obiectivele urmărite sunt:

- **continuarea procesului de reformă în cadrul sistemului public de pensii în vederea asigurării sustenabilității și consolidării financiare a acestuia**, urmărindu-se în același timp îmbunătățirea standardului de viață pentru pensionari.

Pentru rezolvarea acestei probleme de fond a sistemului de pensii va fi elaborat un **set unitar de măsuri legislative care vizează reconstrucția sistemului public de pensii de asigurări sociale prin eliminarea unor tipuri de prestații necontributive care nu au legătură directă cu drepturile de pensie** (indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și indemnizațiile pentru creșterea copilului până la

împlinirea vârstei de 2 ani și, în cazul copilului cu handicap, până la împlinirea vârstei de 3 ani).

În acest sens, se are în vedere **acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copiilor până la doi ani femeilor neasigurate în sistemul de asigurări sociale, pentru fiecare din primii trei copii și acordarea unei indemnizații lunare, pentru creșterea copiilor până la doi ani, persoanelor asigurate care își reiau activitatea în acest interval de timp;**

- introducerea fondurilor de pensii administrate privat prin care să se asigure noi oportunități de creștere a pensiilor pentru persoanele participante la sistem și promovarea unui mecanism care să reziste presiunilor demografice și macroeconomice;
- se va asigura protejarea puterii de cumpărare a pensiilor prin indexarea acestora cu indicii de creștere a prețurilor de consum astfel încât creșterea prețurilor să fie acoperită în proporție de 100%.

 În domeniul forței de muncă și șomajului se va urmări creșterea constantă a ponderii măsurilor de stimulare a ocupării în totalul cheltuielilor sociale de șomaj, vizând:

- medierea locurilor de muncă;
- formarea profesională;
- consilierea și informarea în carieră;
- creditarea în condiții avantajoase;
- bursele locurilor de muncă.

 În domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor, principalele obiective urmărite în perioada 2006-2007 sunt:

✓ **Intensificarea acțiunilor de integrare a politicii de mediu** în cinci sectoare prioritare cu impact semnificativ asupra mediului, respectiv industrie, energie, transport, agricultură și turism;

✓ **Asigurarea fondurilor** necesare, inclusiv prin utilizarea Fondului de Mediu, pentru realizarea investițiilor de mediu;

✓ **Promovarea progresivă a instrumentelor economice** pentru implementarea politicilor de mediu;

✓ Elaborarea în cadrul unui **Program Național a parametrilor de evaluare a stării factorilor ecologici** la nivelul existent;

✓ **Asigurarea resurselor financiare și umane** la nivelul autorităților centrale, regionale și locale de mediu, conform obligațiilor asumate în cadrul negocierilor capitolul 22-Mediu;

✓ **Asigurarea necesităților de instruire** a personalului autorităților centrale, regionale și locale de mediu în vederea asigurării implementării și controlului eficient al conformării cu legislația de mediu;

✓ **Utilizarea transparentă a fondurilor de preaderare** acordate de Uniunea Europeană prin programele PHARE și ISPA, concomitent cu **accelerarea ritmului de absorbție a acestor fonduri**;

✓ Asigurarea resurselor financiare și umane pentru **dezvoltarea Autorității de Management a Fondurilor Structurale și de Coeziune pentru Mediu** la nivel central și a structurilor intermediare la nivel regional, pentru programul operațional de mediu;

✓ **Asigurarea capacității de atragere și utilizare a fondurilor structurale și de coeziune** după 2007, prin dezvoltarea până la acea dată a unui portofoliu de proiecte în pregătire;

✓ **Îmbunătățirea calității aerului** prin punerea în aplicare a Strategiei și a Planului de acțiune pentru protecția atmosferei și a sistemelor de monitorizare în sectorul calității aerului;

✓ **Dezvoltarea proiectelor de tip „implementare în comun”** care să vizeze reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

✓ Implementarea legislației privind **controlul poluării industriale**, accelerarea activităților de încurajare a procesului de **introducere a etichetelor ecologice și introducerea sistemelor de management de mediu și audit**;

✓ **Managementul resurselor de apă**, în conformitate cu regimul impus de acordurile și protocoalele la care România este parte și a rezultatelor negocierilor cu Comisia Europeană, prin pregătirea portofoliului de proiecte aferent pentru modernizarea și construcția sistemelor de alimentare cu apă, a stațiilor de tratare, stațiilor de epurare și sistemelor de canalizare pentru localitățile urbane, eligibile a fi finanțate din fondurile ISPA și SAMTID, în vederea asigurării capacității de absorbție a fondurilor respective;

✓ **Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii sistemelor centralizate de canalizare** din aglomerări umane cu peste 10.000 locuitori echivalenți;

✓ Îmbunătățirea și implementarea programului național de management al deșeurilor prin dezvoltarea unui **sistem integrat de management al deșeurilor solide** în localitățile urbane și rurale – Implementarea sistemelor de colectare selectivă și valorificare a deșeurilor și ambalajelor la nivelul persoanelor fizice și al agenților economici;

✓ **Întocmirea planurilor regionale de gestiune a deșeurilor** care includ și proiecte din domeniul deșeurilor periculoase și identificarea proiectelor prioritare;

✓ **Extinderea rețelei naționale de arii protejate și rezervații naturale**, reabilitarea infrastructurii costiere a litoralului românesc, redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării;

✓ **Elaborarea strategiilor de protejare a cetățenilor** împotriva calamităților naturale, accidentelor ecologice și expunerii în zone cu risc ecologic;

✓ **Întărirea parteneriatului** cu organizațiile neguvernamentale în procesul de elaborare și aplicare a politicilor publice în domeniu;

✓ Realizarea unor **campanii anuale de conștientizare** cu privire la participarea publică la luarea deciziilor de mediu și mediatizarea unor probleme punctuale de protecția mediului.

Realizarea acestor măsuri este atent monitorizată de către Comisia Europeană, îndeplinirea necorespunzătoare a acestora fiind avută în vedere la elaborarea Raportului de Monitorizare.

✚ **În domeniul cercetării fundamentale și a cercetării dezvoltării principalele obiective sunt:**

- ❖ crearea unui sistem național de cercetare-dezvoltare capabil să susțină dezvoltarea societății românești, prin asigurarea logisticii necesare pentru desfășurarea activităților de cercetare;
- ❖ creșterea investițiilor în cercetare capabile să susțină cercetarea de excelență, realizarea de cercetări aplicabile în economie și să corespundă cerințelor de integrare a României în Uniunea Europeană.

În acest domeniu activitățile sunt corelate cu obiectivele menționate în Documentul de poziție pentru **capitolul 17 “Știință și cercetare”** în sensul:

- ✓ respectării angajamentului privind **participarea la Programul Cadru 6 de Cercetare Dezvoltare al Uniunii Europene (PC6) pe perioada 2002-2006** și la implementarea Spațiului European de Cercetare;
- ✓ realizării unei finanțări adecvate a sistemului Cercetare, Dezvoltare, Inovare.

✚ **În anul 2005 activitatea în domeniul agriculturii s-a derulat pe două coordonate majore:**

- ❖ **finalizarea retrocedării proprietăților funciare (terenuri agricole și păduri);**
- ❖ **absorbția fondurilor europene destinate agriculturii (construcție instituțională și îmbunătățirea mecanismelor de absorbție).**

• În cadrul primei coordonate s-au luat măsuri de **corectare a unor acte normative și adaptării cadrului instituțional prin Legea privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, nr.247/2005.**

Pentru stimularea concentrării terenurilor și pentru practicarea unei agriculturi performante prin **Legea nr.247/2005 a fost aprobată renta viageră agricolă.**

Renta viageră agricolă se acordă proprietarilor de terenuri cu vârste de minim 62 de ani, care nu mai pot să-și lucreze pământul, **statul asigurând o rentă viageră egală cu echivalentul a 100 euro, anual pentru fiecare hectar de teren agricol vândut sau echivalentul a 50 de euro, anual, pentru fiecare hectar dat spre folosință unei exploatații agricole.**

• Pentru absorbția fondurilor europene destinate agriculturii **au fost aprobate:**

- ✓ Legea privind stimularea investițiilor în agricultură;
- ✓ Legea privind stimularea absorbției fondurilor SAPARD prin preluarea riscurilor de către fondurile de garantare.

În vederea creșterii cantitative și calitative a parcului de tehnică agricolă se acordă sprijin financiar pentru achiziționarea de tractoare, combine, mașini agricole, dotări pentru asociații ale crescătorilor de animale pentru lapte.

În domeniul măsurilor de piață a fost modificată Legea piețelor agricole creându-se cadrul instituțional și definindu-se mecanismele și instrumentele de reglare a pieței, armonizate cu cele existente în Uniunea Europeană.

Principalele **obiective** în domeniul agriculturii în anul 2006 sunt:

- **Stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial prin:**
 - îmbunătățirea accesului la resurse financiare;
 - încurajarea producătorilor agricoli de a-și asigura producția.
- **Sprijinirea valorificării producției agricole prin măsuri de piață:**
 - organizarea și reglementarea pieței produselor agroalimentare pe filiera produselor;
 - reglementarea pieței cerealelor;
 - instituirea mecanismelor de intervenție pe piață, în armonizare cu practica Uniunii Europene.
- **Dezvoltarea și modernizarea satelor;**
- **Dezvoltarea durabilă a silviculturii prin:**
 - asigurarea integrității și dezvoltării fondului forestier;
 - conservarea biodiversității, asigurarea stabilității și creșterea eficacității ecosistemelor forestiere;
 - îmbunătățirea accesibilității fondului forestier.

✚ **Obiectivul strategic în domeniul industrial este creșterea competitivității și performanțelor industriei românești în contextul european și mondial.**

Politica industrială va fi elaborată ținând seama de interesul național, în beneficiul public și în respect pentru siguranța cetățeanului.

Principalele **obiective** ale politicii industriale sunt:

- ❖ Creșterea competitivității;
 - ❖ Sporirea rolului cercetării și dezvoltării;
 - ❖ Promovarea unui management durabil al resurselor și protecția mediului;
 - ❖ Îmbunătățirea pregătirii profesionale și ocuparea forței de muncă.
- În **sectorul energetic** se au în vedere:
 - Obținerea unei competitivități reale în domeniul energetic;
 - Îmbunătățirea cadrului instituțional;
 - Eliminarea distorsiunilor care afectează concurența pe piață.
 - În **sectorul minier** se au în vedere:
 - Accelerarea aplicării Strategiei de dezvoltare a industriei miniere, cu accent deosebit asupra demarării procedurilor de privatizare a unităților ce vor prezenta interes investițional;
 - Reducerea treptată a ajutorului de stat pentru sectorul minereuri și lignit și pentru sectorul huilă.

- ✚ **Politica în domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului în anul 2006** urmărește coroborarea prevederilor Programului de guvernare 2005-2008 cu soluționarea problemelor privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport și edilitare, precum și valorificarea potențialului turistic în contextul realizării angajamentelor asumate de România în vederea aderării la Uniunea Europeană.

Principalele **obiective** în anul 2006 în acest domeniu sunt:

√ **Refacerea infrastructurii și modernizarea transporturilor prin:**

- continuarea proiectelor/acțiunilor de reabilitare, modernizare și dezvoltare a infrastructurii de transport, cu prioritate a celei situate pe coridoarele pan-europene IV, VII și IX, a programelor pentru îmbunătățirea confortului călătorilor, creșterea siguranței acestora și a eficientizării transportului de marfă;
- dezvoltarea și modernizarea mijloacelor și instalațiilor de transport în vederea îmbunătățirii calității serviciilor.

√ **Amenajarea teritoriului, lucrări publice și dezvoltarea construcției de locuințe prin:**

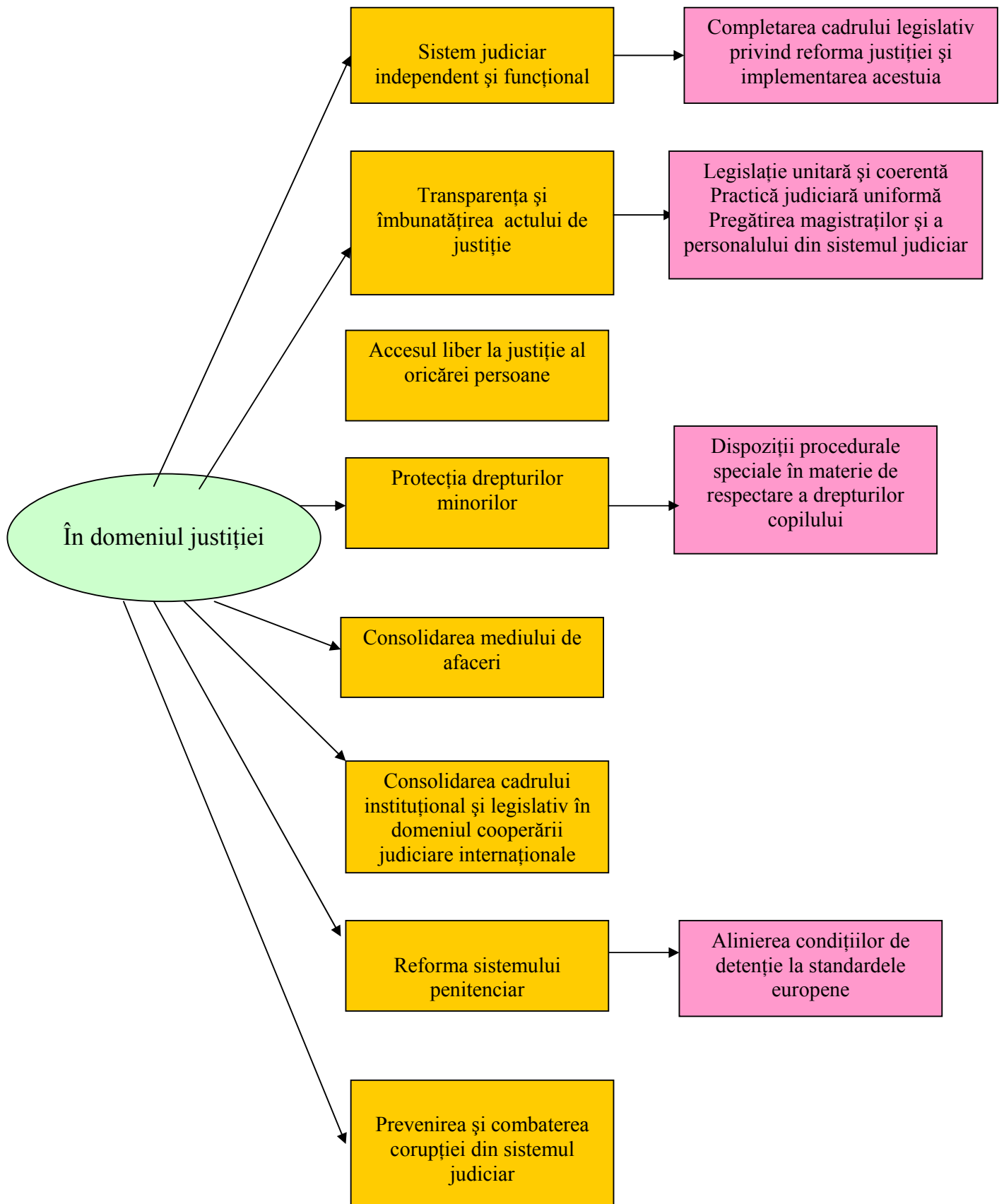
- construirea de locuințe pentru tineri;
- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurilor edilitare și a fondului de locuințe existent pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire;
- îmbunătățirea calității vieții la sate prin alimentări cu apă, pietruirea și asfaltarea drumurilor comunale;
- înlăturarea urmărilor calamităților naturale.

√ **Dezvoltarea și modernizarea turismului prin:**

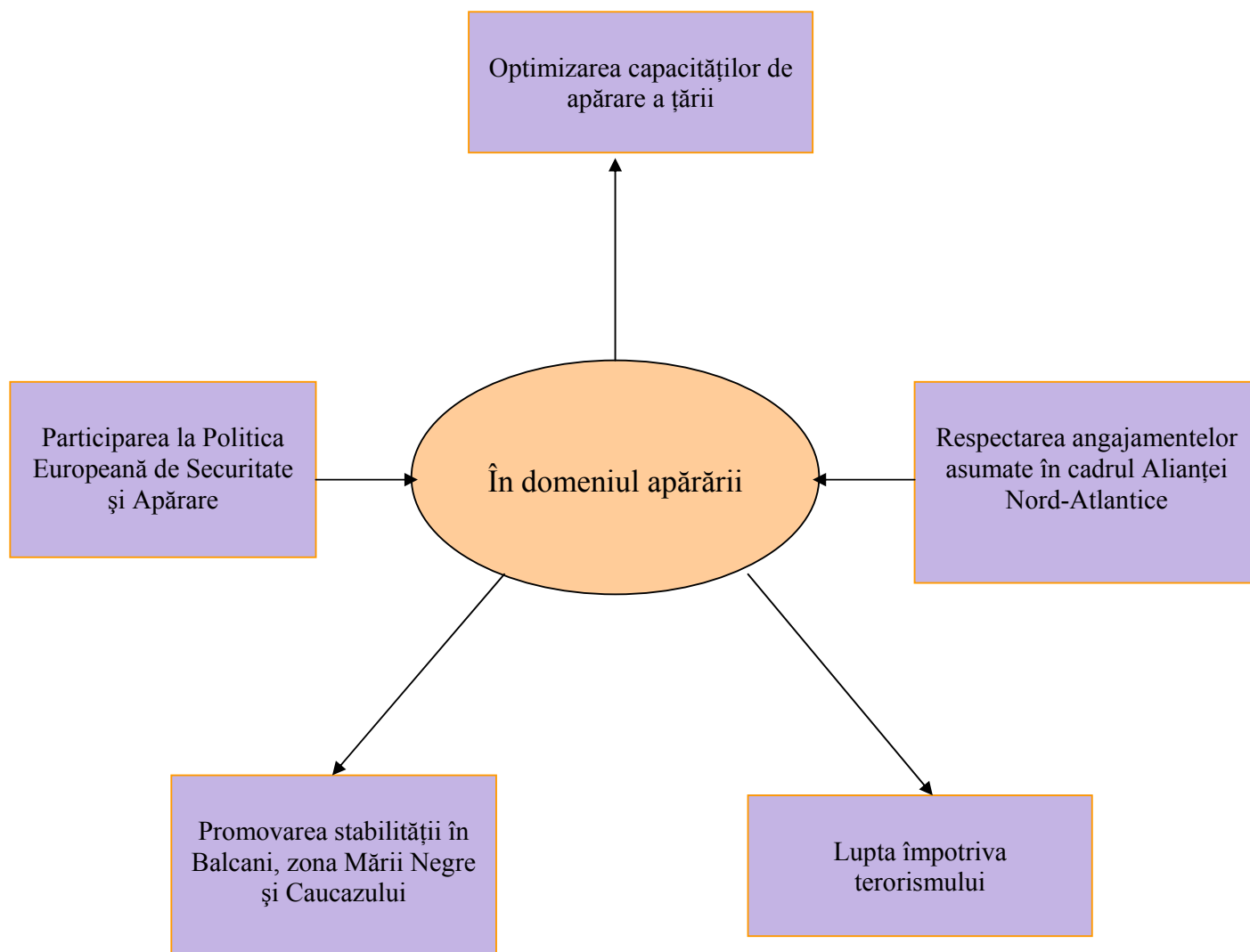
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și a produselor turistice;
- promovarea ofertei turistice românești pe principalele piețe turistice internaționale;
- creșterea rolului social al turismului și dezvoltarea turismului social- tineri, persoane dezavantajate economic, persoane cu handicap.

Principalele politici și acțiuni finanțate prin proiectul de bugetul pe anul 2006 sunt prezentate schematic în **Planșele nr. 11,12, 13,14,15,16, 17,18,19, 20 și 21.**

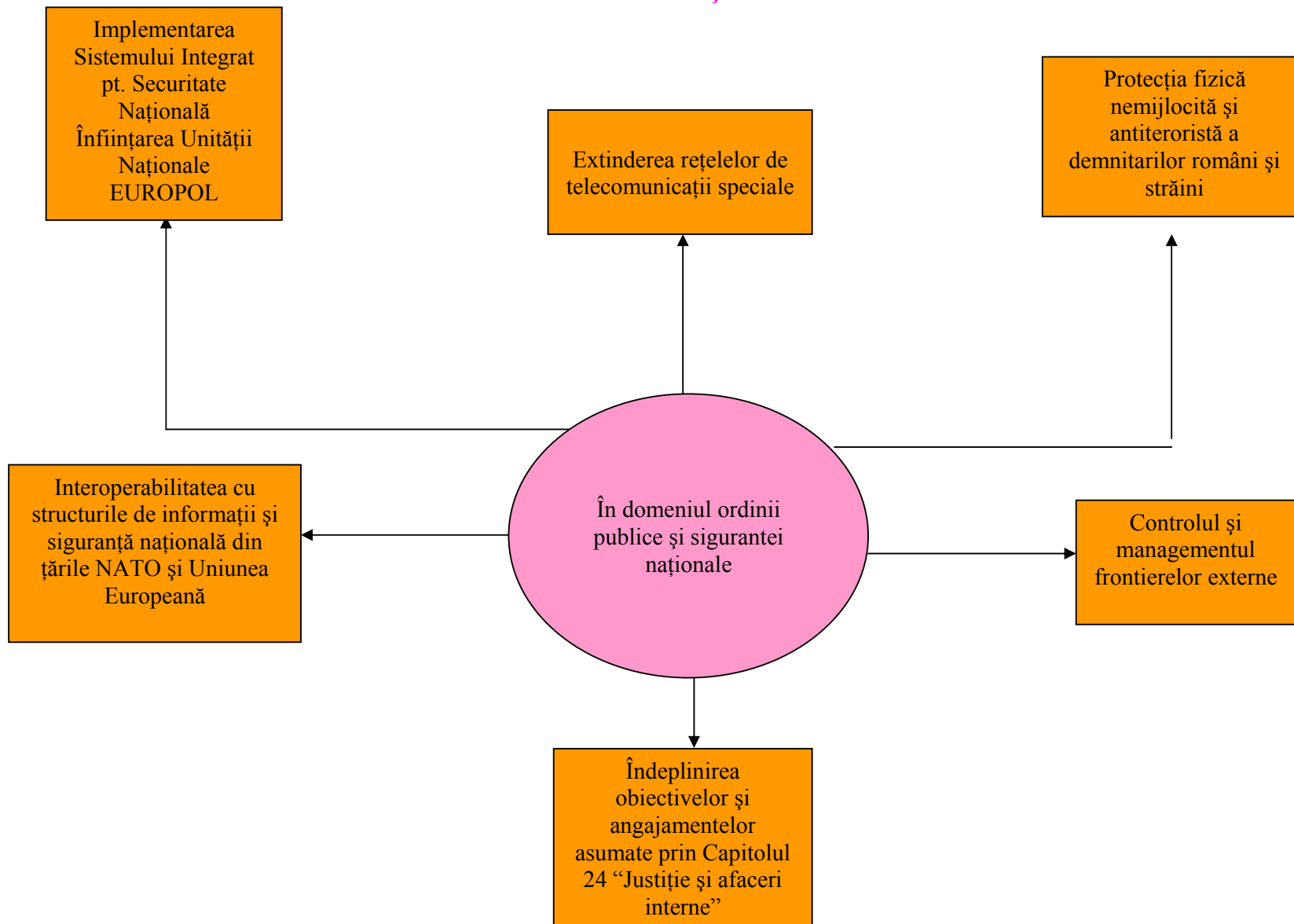
Planșa nr. 11

Planșa nr. 12

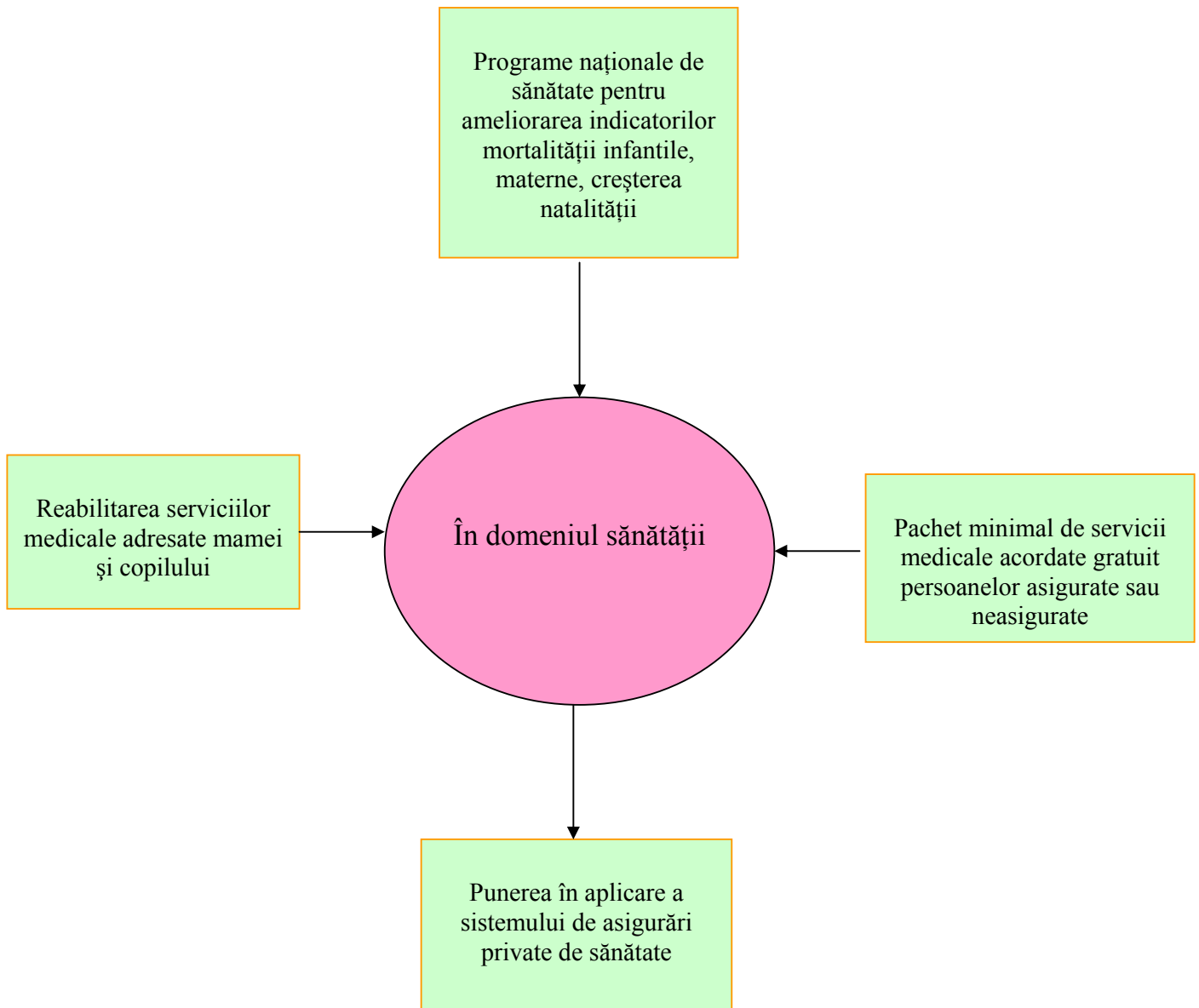
Plasa nr. 13

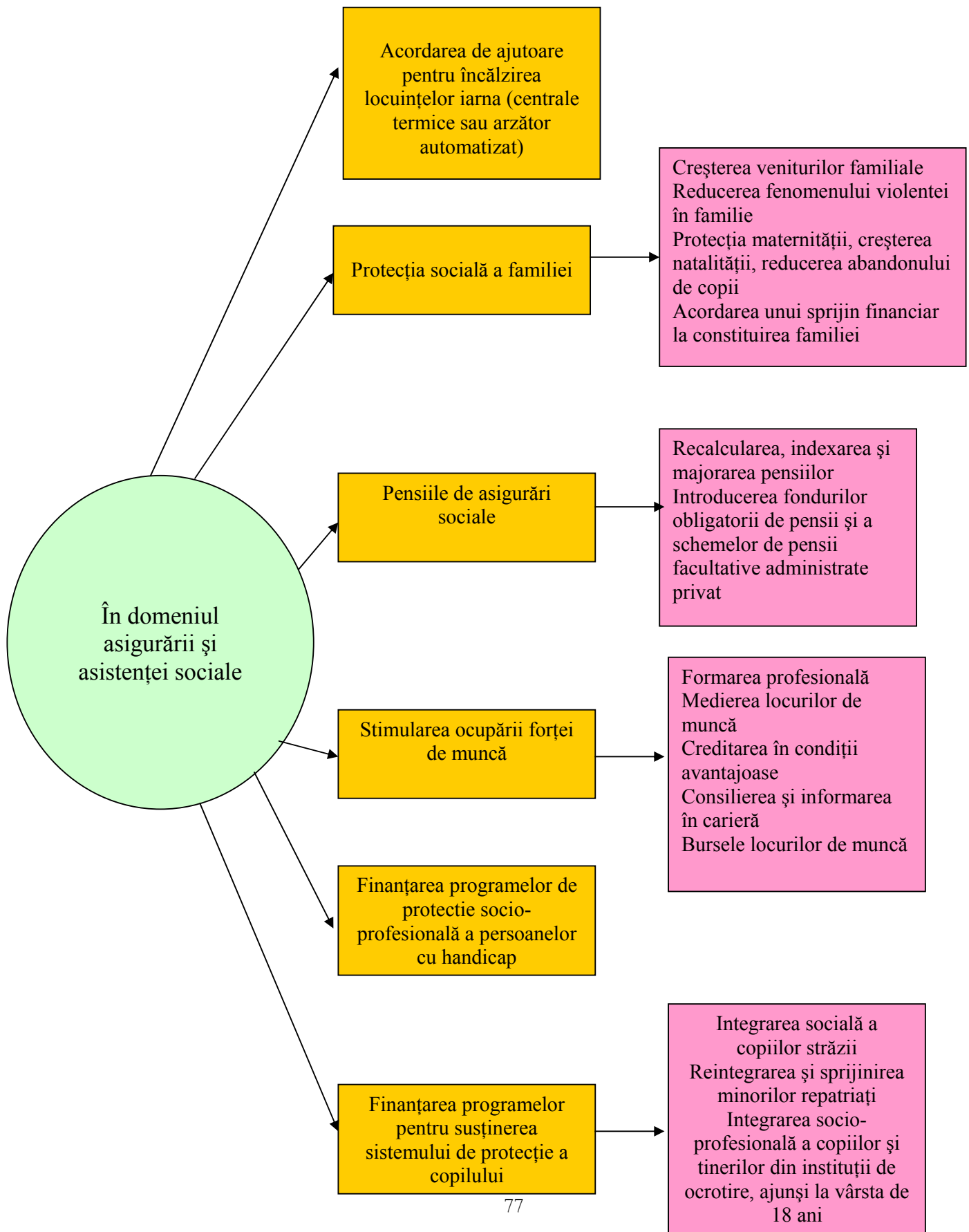
Planșa nr. 14

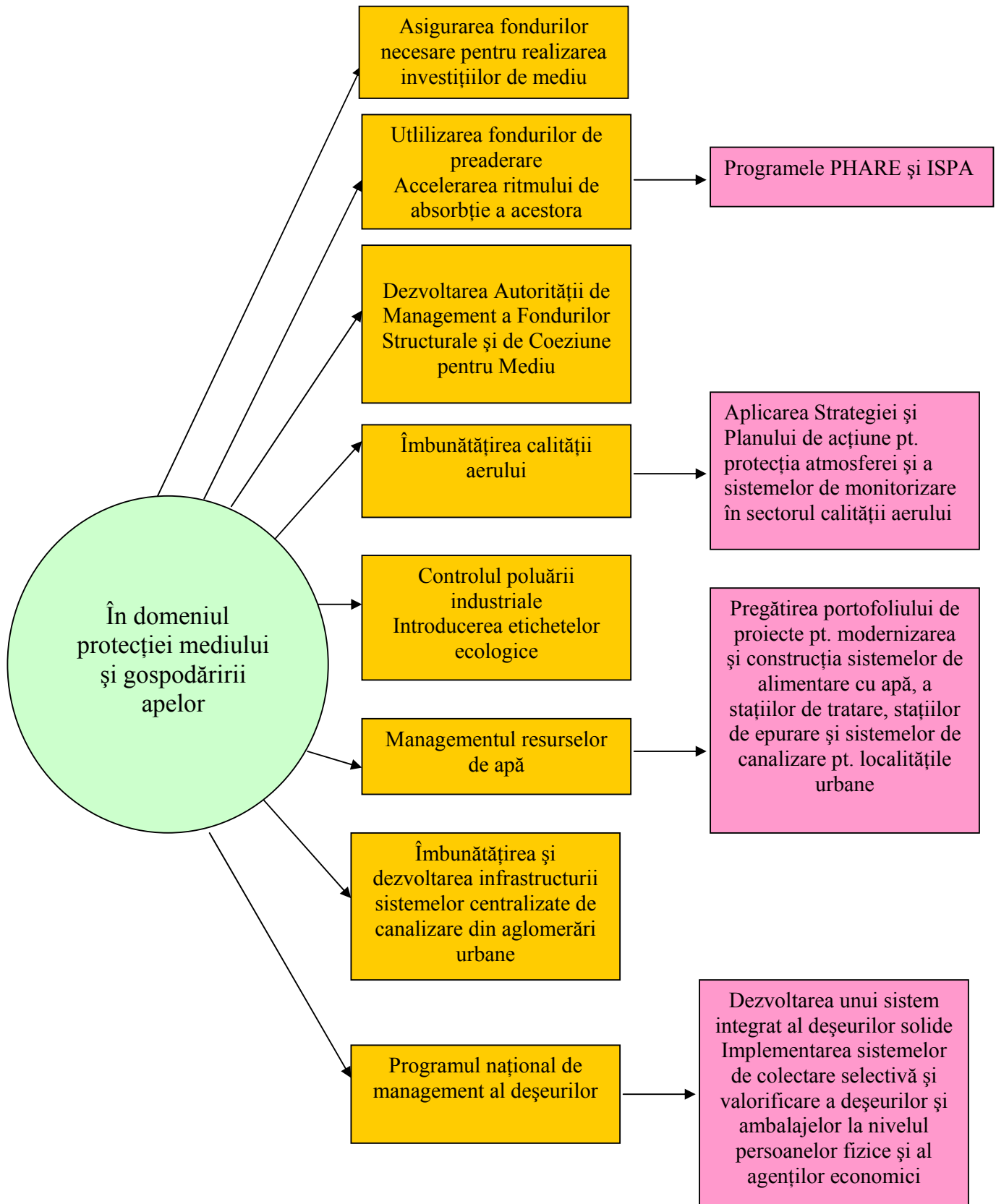
Planșa nr. 15

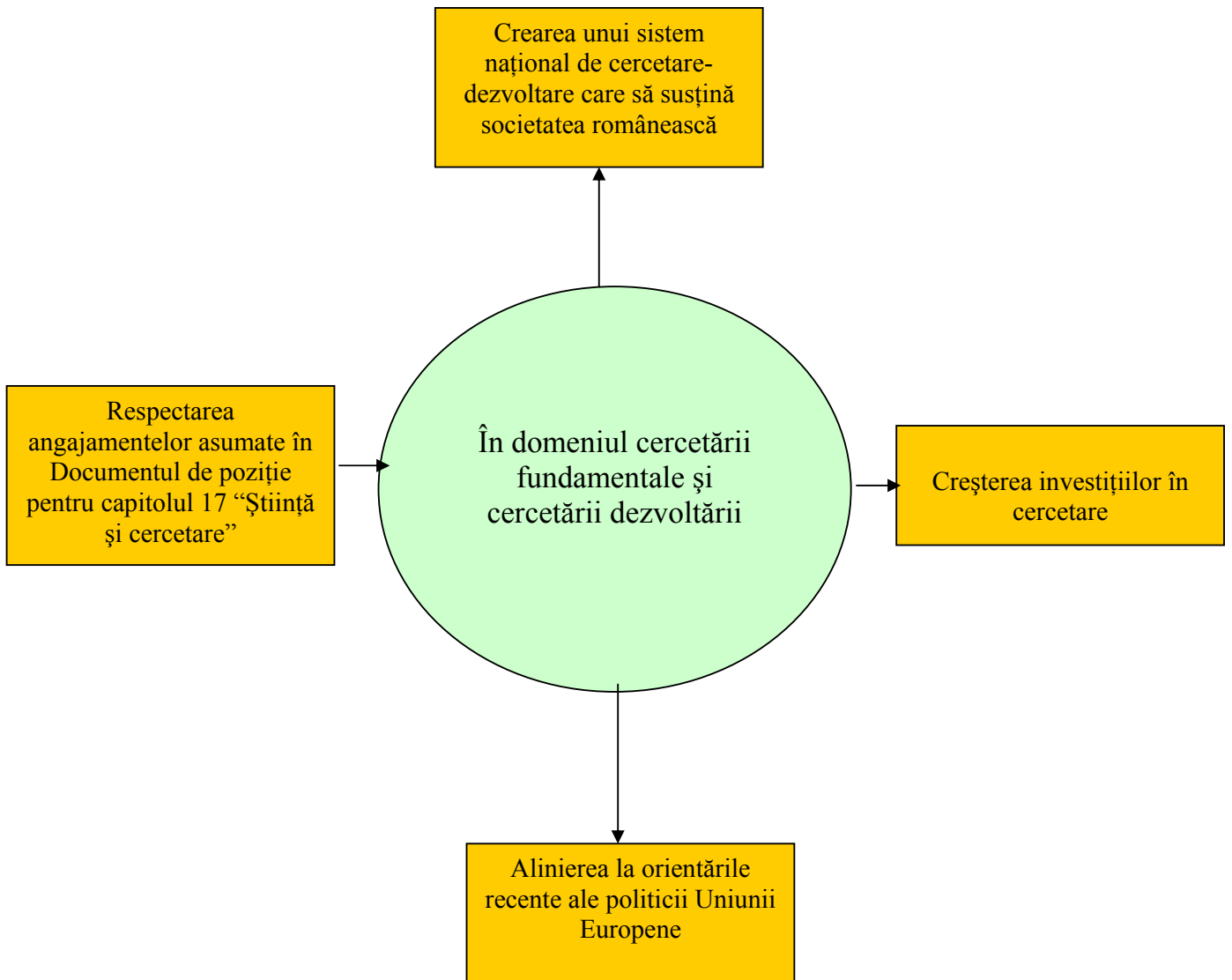
Planșa nr. 16

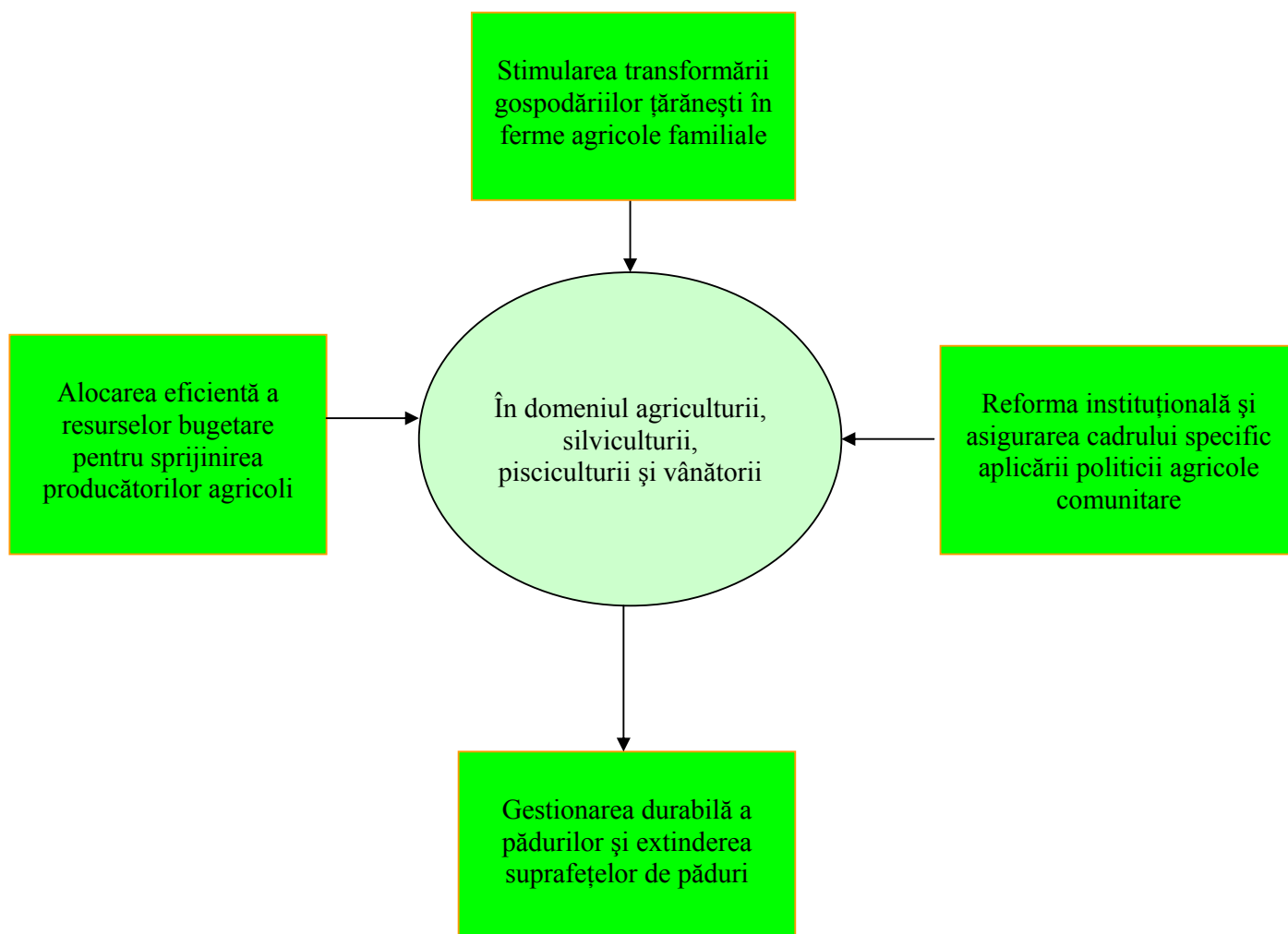
Planșa nr. 17

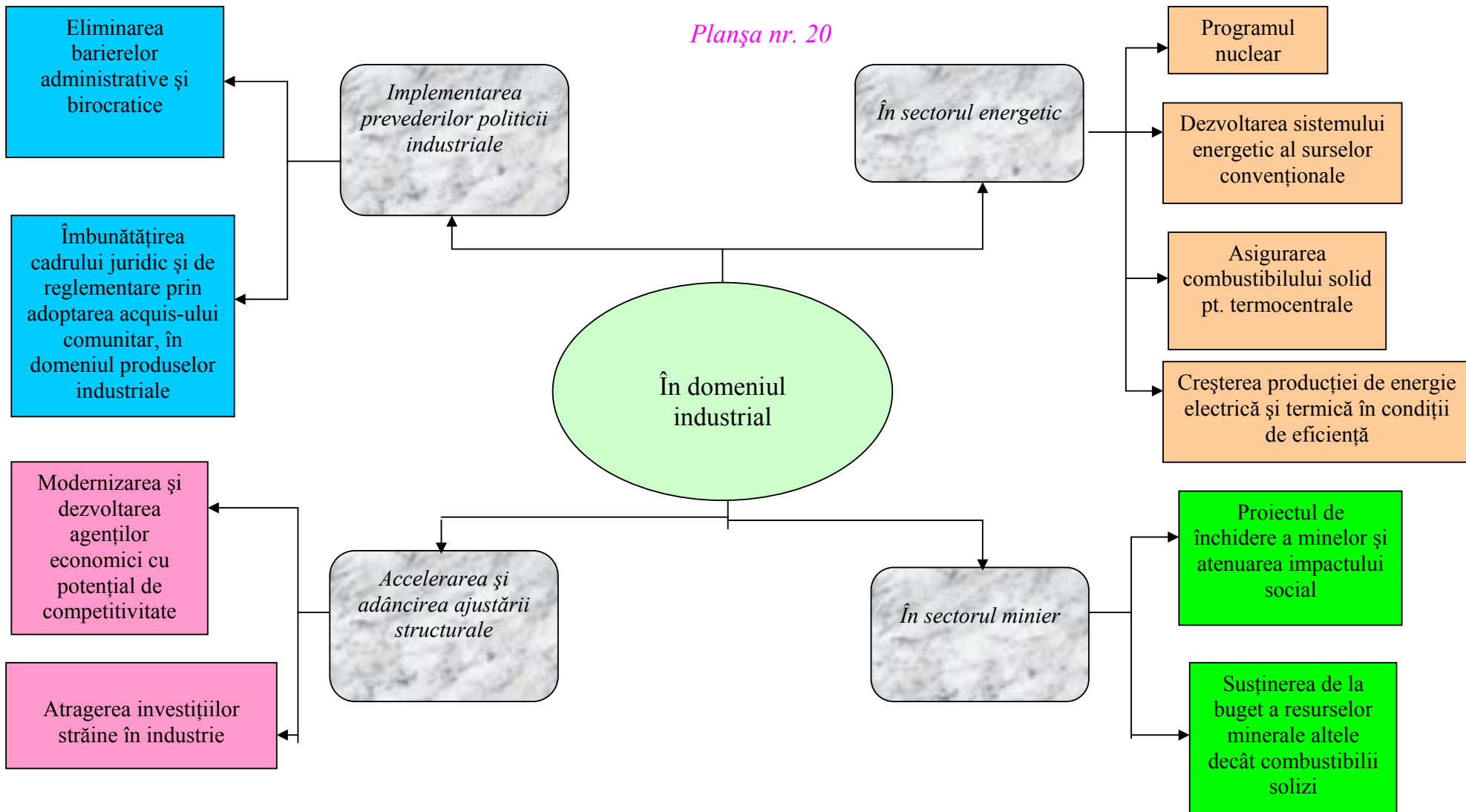
Planșa nr. 18

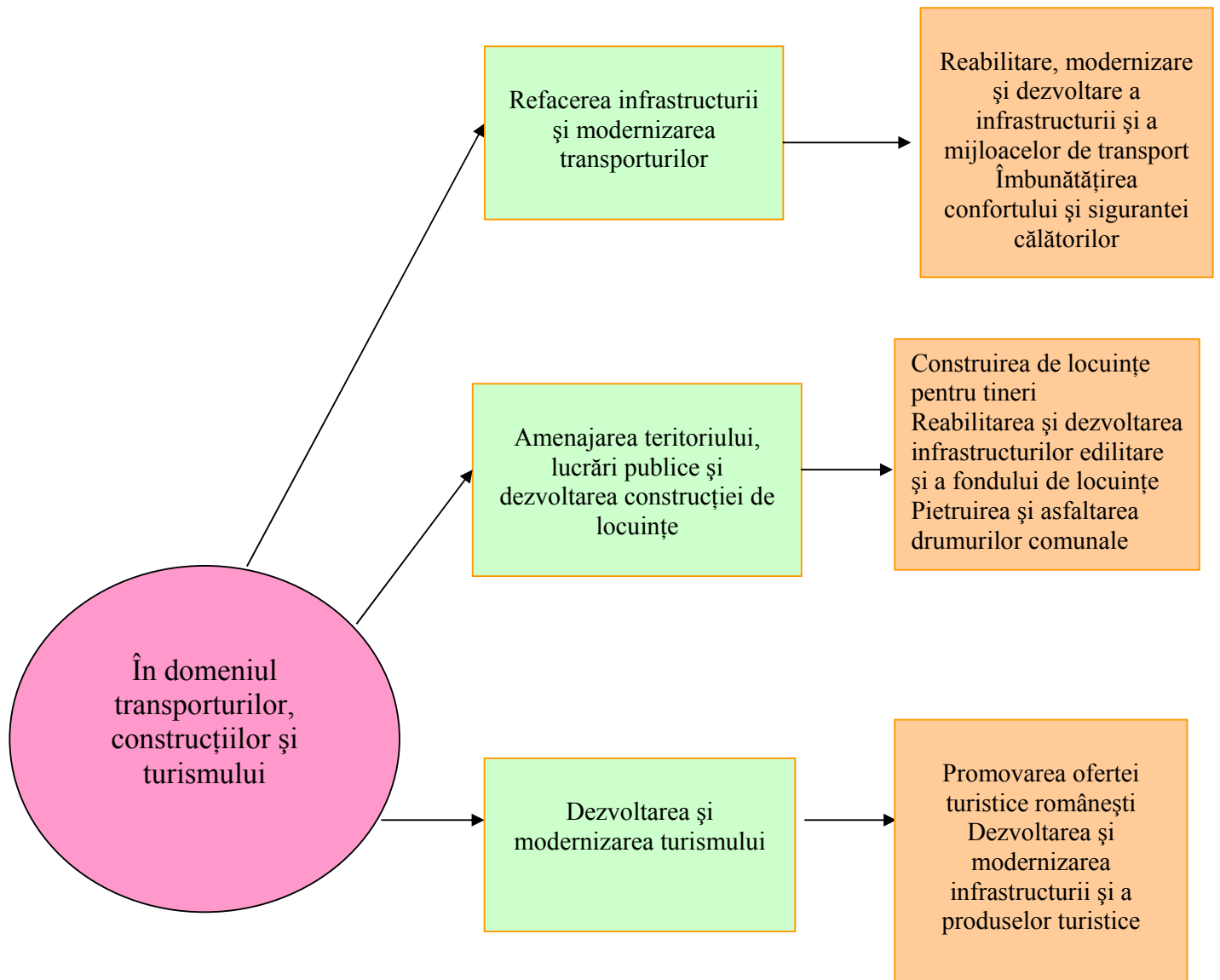
Planșa nr. 19

Planșa nr. 20

Planșa nr. 21

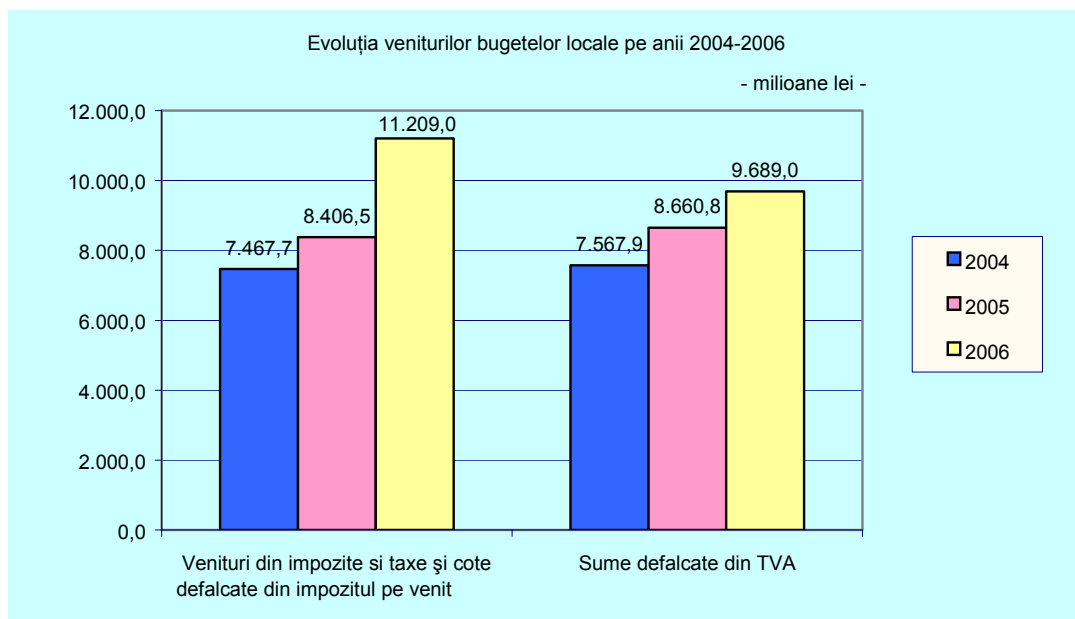
2.3.5.2. Transferuri de resurse către bugetele locale

În domeniul bugetelor locale ale autorităților administrației publice locale s-a avut în vedere **asigurarea condițiilor de funcționare a administrației publice locale** pentru exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor cu care sunt investite aceste autorități în procesul general de reformă economico-socială care să răspundă la cerințele etapei actuale.

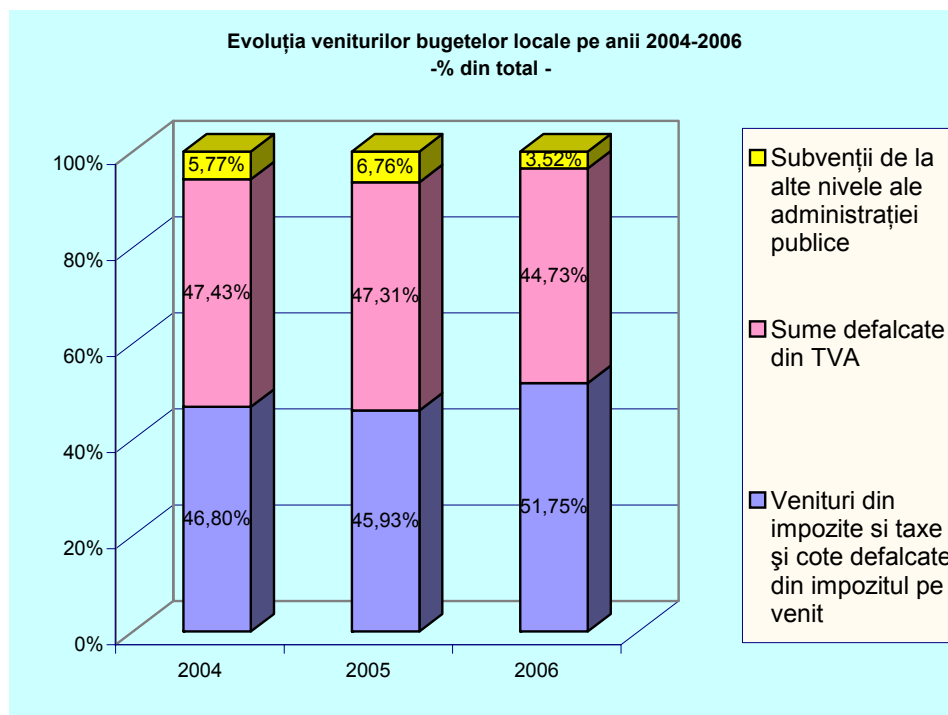
Amplul proces de descentralizare a serviciilor publice și de consolidare a autonomiei locale, de restructurare a mecanismelor de protecție socială a segmentelor defavorizate ale populației și al armonizării politicilor guvernamentale și sectoriale cu cele locale a determinat **îmbunătățirea sistemului de asigurare a surselor de finanțare ale administrației publice locale în corelație cu responsabilitățile transferate.**

Veniturile totale ale bugetelor locale pe anul 2006 se estimează la circa 21.661,2 milioane lei, respectiv 6,7% din produsul intern brut, în creștere cu circa 18,3% față de anul 2005.

Graficul nr. 3

Graficul nr. 4

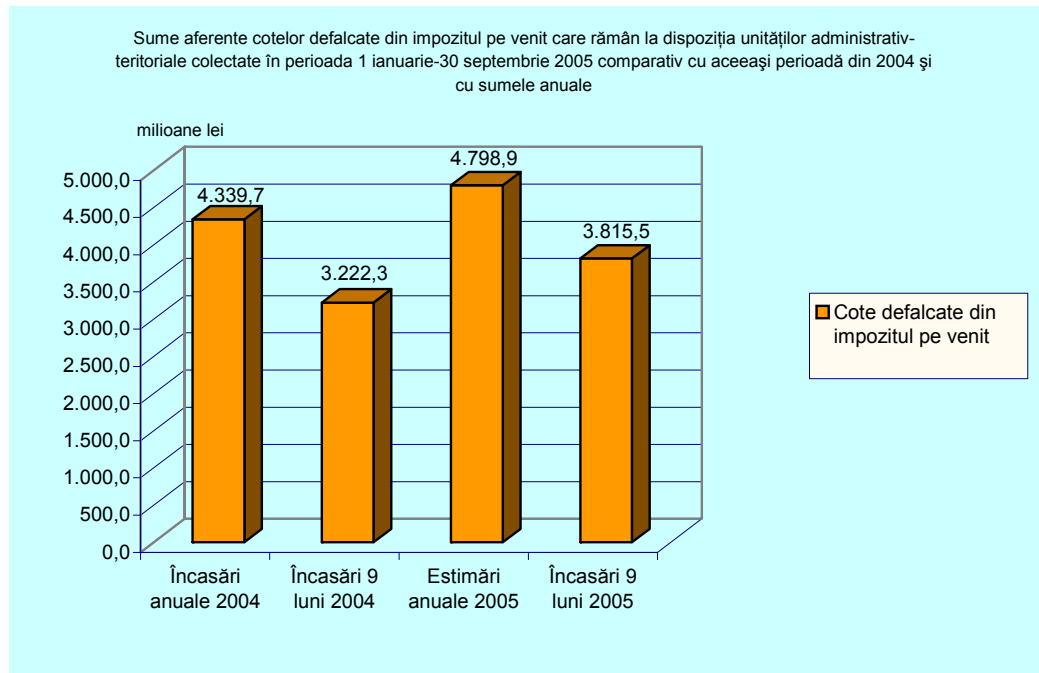
Veniturile proprii ale bugetelor locale (formate din impozite, taxe, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit) estimate la circa 11.209,0 milioane lei, reprezintă 51,7% din totalul veniturilor acestor bugete, în creștere cu 33,3% față de cele din anul 2005.

Din totalul veniturilor proprii, 6.912,0 milioane lei reprezintă cote defalcate din impozitul pe venit, respectiv 61,7% din total, față de anul 2005 când reprezentau 4.798,9 milioane lei, respectiv 57,1% din total.

În perioada 1 ianuarie-30 septembrie 2005 sumele aferente cotelor defalcate din impozitul pe venit care rămân la dispoziția unităților administrativ-teritoriale au fost de 3.815,5 milioane lei în creștere cu 593,2 milioane lei (18,4%) față de sumele colectate în aceeași perioadă a anului 2004, determinată atât de depășirea estimărilor la impozitul pe venit pe anul 2005 cât și de creșterea cotelor ce revin autorităților administrației publice locale (de la 63% la 82% ca urmare a diminuării impozitului pe venit prin introducerea cotei unice de impozitare).

Menționăm că, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.9/2005 pentru modificarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.45/2003 privind finanțele publice locale, aprobată prin Legea nr.114/2005 au fost modificate cotele defalcate din impozitul pe venit ce rămân la nivelul unităților administrativ-teritoriale, la 82% față de 63% cât erau în anul 2004, pentru a acoperi golul de venituri al bugetelor locale determinat de introducerea cotei unice de impozitare.

Graficul nr. 5

Cotele defalcate în **proporție de 82% din impozitul pe venit** se repartizează pentru **județe**, astfel:

- 47% la bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor;
- 13% la bugetul propriu al județului;
- 22% la dispoziția consiliului județean pentru echilibrarea bugetelor comunelor, orașelor, municipiilor și județelor;

Pentru **municipiul București cota de 82%** se repartizează astfel:

- 23,5% la bugetul propriu al municipiului București;
- 47,5% la bugetele locale ale sectoarelor municipiului București;
- 11% la dispoziția Consiliului General al Municipiului București pentru echilibrarea bugetelor locale ale sectoarelor și municipiului București.

În completarea veniturilor proprii ale bugetelor locale, prin proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2006 se propune alocarea de la bugetul de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj a sumei de 10.452,2 milioane lei, din care:

- 9.689,0 milioane lei **sume defalcate din taxa pe valoare adăugată pentru:**
 - ⇒ **finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor și municipiului București (1.056,8 milioane lei)**, din care, destinate finanțării:
 - a) sistemului de protecție a copilului;

- b) centrelor de asistență socială a persoanelor cu handicap;
- c) drepturilor privind acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din clasele I-IV din învățământul de stat și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal de 4 ore;
- d) cheltuielilor aferente învățământului special;
- e) instituțiilor de cultură descentralizate începând cu anul 2002;
- f) plății contribuțiilor pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară;
- g) serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor județene și a Consiliului General al Municipiului București;
- h) ajutoarelor de stat regionale acordate în temeiul Legii nr.84/1992 privind regimul zonelor libere, pentru administrațiile zonelor libere aflate sub autoritatea consiliilor județene;

⇒ **finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București (6.096,9 milioane lei)**, din care, destinate finanțării:

- a) cheltuielilor de personal, burselor și obiectelor de inventar ale instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat;
- b) drepturilor asistențelor personale ai persoanelor cu handicap grav;
- c) ajutorului social și a ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri;
- d) serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor și municipiilor;
- e) ajutoarelor de stat regionale acordate în temeiul Legii nr.84/1992 privind regimul zonelor libere, pentru administrațiile zonelor libere aflate sub autoritatea consiliilor locale;
- f) cheltuielilor creșelor.

⇒ **subvenționarea energiei termice livrate populației** (252,1 milioane lei);

⇒ **re tehnologizarea, modernizarea și dezvoltarea** sistemelor centralizate de producere și distribuție a energiei termice (490,4 milioane lei) ;

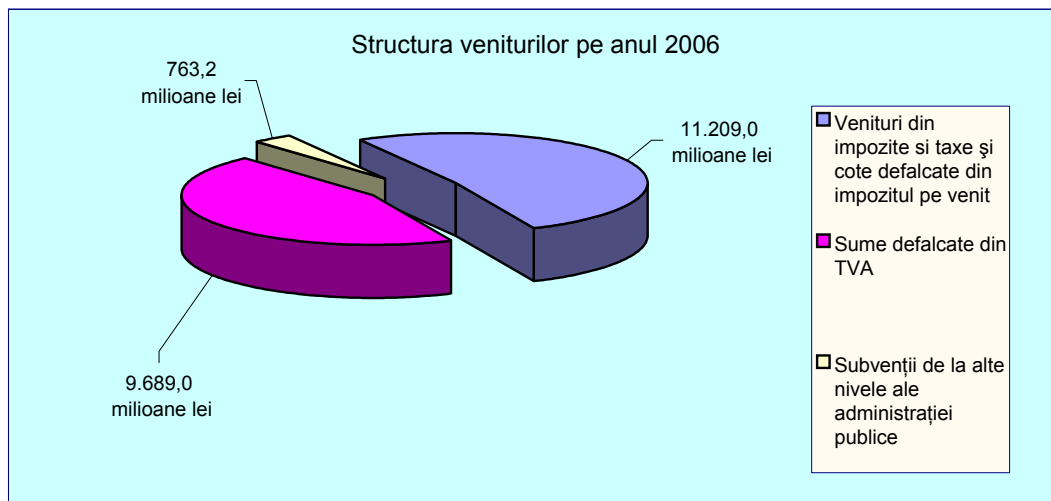
⇒ **finanțarea drumurilor** (350,0 milioane lei);

⇒ **echilibrarea bugetelor locale** (1.442,8 milioane lei);

- 694,1 milioane lei **subvenții de la bugetul de stat**, din care, în principal, pentru:
 - a) finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap (512,0 milioane lei);
 - b) investiții finanțate parțial din împrumuturi externe (70,0 milioane lei);
 - c) finanțarea programului de pietruire a drumurilor comunale și alimentare cu apă a satelor, precum și locuințe (77,5 milioane lei);
 - d) străzile care se vor amenaja în perimetrele destinate construcțiilor de cvartale de locuințe noi în localități rurale și urbane (10,0 milioane lei);
 - e) re tehnologizarea centralelor termice și electrice de termoficare transferate autorităților administrației publice locale (3,0 milioane lei);

- 69,1 milioane lei **subvenții de la bugetul asigurărilor de șomaj către bugetele locale** în vederea finanțării programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă.

Graficul nr. 6

Pentru anul 2006 criteriile utilizate pentru repartizarea pe județe a sumelor defalcate din impozitul pe venit pentru echilibrarea bugetelor locale, sunt **capacitatea financiară calculată în funcție de impozitul pe venit încasat pe locuitor, în proporție de 70% din sumele defalcate și suprafața județului în proporție de 30% din sumele defalcate**, criterii care sunt aprobate prin Ordonanța de urgență a Guvernului privind finanțele publice locale, nr.45/2003, aprobată cu modificări și completată prin Legea nr. 108/2003.

În viitor, pentru implementarea Programului de Guvernare pe perioada 2005-2008, aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 24/2004, precum și pentru creșterea transparenței în alocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru bugetele locale și pentru eliminarea unor disfuncționalități constatate pe perioada de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2003 privind finanțele publice locale, aprobată prin Legea nr. 108/2004, cu modificările și completările ulterioare, se impune revizuirea parțială a acestui act normativ, în sensul modificării unor texte, precum și introducerii unor noi prevederi.

În Programul de Guvernare, la capitolul 10, pct.2 “ Politici fiscale”, se prevede modificarea legislației privind finanțele publice locale, pentru a reglementa modul de repartizare a sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale direct către localități, prin eliminarea consiliilor județene ca verigi intermediare.

Această măsură a fost determinată și de faptul că nu în toate cazurile repartizarea sumelor de echilibrare pe unitățile administrativ-teritoriale din cadrul

județului, s-a făcut cu respectarea criteriilor de repartizare prevăzute de lege, fiind situații în care au avut prioritate criteriile politice.

De asemenea, potrivit legislației actuale beneficiază de sume defalcate pentru echilibrare toate unitățile administrativ-teritoriale din interiorul județului, inclusiv cele dezvoltate, menținându-se astfel dezechilibre mari între localitățile din cadrul aceluiași județ.

Ca urmare, prin modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.45/2003 privind finanțele publice locale, se vor avea în vedere :

- repartizarea, în cadrul județelor și municipiului București, a sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, atât pentru echilibrarea bugetelor locale, cât și pentru finanțarea unor cheltuieli publice, ca urmare a descentralizării unor activități, de către direcțiile generale ale finanțelor publice pe bază de criterii clare, transparente;

- aplicarea principiului “excluderii” la repartizarea sumelor de echilibrare pe unitățile administrativ-teritoriale din cadrul județului, aplicându-se repartizarea acestora pe etape, astfel încât să se asigure un venit minim pe locuitor, respectiv cel puțin la nivelul impozitului pe venit mediu pe locuitor pe ansamblul județului.

2.3.6. DATORIA PUBLICĂ

Perfecționarea cadrului legislativ și dezvoltarea instituțională

Datoria publică va înregistra o creștere controlată, astfel încât nivelul acesteia să se mențină în limite sustenabile. Menționăm că, în prezent datoria publică a României se situează la un nivel de aproximativ 20% din produsul intern brut. Creșterea controlată a datoriei publice, se va realiza cu respectarea plafonului de îndatorare publică, aprobat anual prin lege.

Concomitent cu creșterea controlată a datoriei publice se va urmări reducerea costurilor cu datoria publică și a riscului bugetar cauzat de acordarea de garanții de stat.

Pentru **reducerea costurilor cu datoria publică internă**, se va continua politica de lansare de emisiuni de titluri de stat pentru finanțarea deficitului bugetar, dar și pentru refinanțarea datoriei publice interne prin emisiuni pe termen mediu și lung. În acest sens, pentru anul următor se intenționează lansarea de emisiuni de obligațiuni cu scadență la 30 de ani. Începând cu anul 2006 nerezidenții vor putea achiziționa și tranzacționa titlurile de stat emise pe piața internă fără nici o restricție corespunzător angajamentelor României în cadrul capitolului 4 de negocieri „Liberă circulație a capitalurilor”, fiind așteptată o creștere a cererii pentru titlurile de stat.

Politica de îndatorare publică internă are în vedere **diversificarea instrumentelor de datorie**, titluri emise cu discount, cu dobândă fixă sau indexată cu indicele prețurilor de consum și crearea de referințe (benchmark) pentru emisiunile de titluri pe piața internă, în scopul construcției unei curbe de randament de 15 ani până la data aderării.

În vederea creșterii transparenței și predictibilității pe piața primară a titlurilor de stat potrivit noii legi a datoriei publice, începând cu anul 2006, se publică în avans calendarul anual de emisiuni pentru anul respectiv.

Întrucât un element important în reducerea costului titlurilor de stat îl reprezintă o piață secundară activă a titlurilor de stat, se are în vedere dezvoltarea pieței titlurilor de stat prin:

- extinderea maturității titlurilor de stat;
- consolidarea curbei de maturitate a instrumentelor de datorie;
- emiterea de titluri de stat cu grad ridicat de lichiditate.

Astfel, vor fi lansate emisiuni de **titluri de stat de referință** (benchmark) pe piața internă, pentru anumite maturități (3, 5, 10 și 15 ani), cu o dimensiune standard. Suma standard urmează a fi obținută prin redeschiderea emisiunii inițiale și va fi dimensionată astfel încât să creeze premisele dezvoltării pieței secundare aferente titlurilor de stat prin asigurarea unei lichidități corespunzătoare. Dezvoltarea pieței secundare prin crearea acestor benchmark-uri este esențială atât prin prisma diminuării costurilor de finanțare ale statului prin câștigarea unui premiu de lichiditate la tranzacționarea acestora pe piața secundară cât și pentru emisiunile de obligațiuni municipale și corporatiste ce se vor raporta la aceste emisiuni benchmark.

Ministerul Finanțelor Publice intenționează să reformeze cadrul instituțional aferent managementului datoriei publice. În acest scop se va acorda prioritate aspectelor strategice privind administrarea datoriei publice și a riscurilor asociate acesteia, precum și întăririi capacității instituționale de gestionare a datoriei publice.

În încercarea de a realiza un management eficient, transparent și responsabil al datoriei publice, Ministerul Finanțelor Publice studiază oportunitatea creării unei structuri organizatorice independente, care își desfășoară activitatea în baza strategiei de administrare a datoriei publice, cu obiective și criterii de performanță clar definite. În acest context, până la începutul anului 2006 se va elabora cadrul legal necesar pentru înființarea acestei agenții.

Concomitent cu activitățile necesare pentru înființarea agenției de datorie publică, în anul următor se vor realiza alte acțiuni pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice, cum ar fi:

- implementarea unui sistem electronic pentru licitațiile aferente emisiunilor titlurilor de stat;
- crearea entității de depozitar central și listarea titlurilor de stat la bursa de valori;
- introducerea și dezvoltarea funcției de analiză (middle office) în cadrul ministerului.

În inițiativa sa de reformare a cadrului instituțional, Ministerul Finanțelor Publice beneficiază de asistență tehnică și financiară atât în cadrul proiectului PHARE privind „Îmbunătățirea sistemului de management al Trezoreriei Statului”, cât și de la Trezoreria SUA și de la instituțiile financiare internaționale, Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional.

2.3.6.1. Datoria publică guvernamentală internă

Reducerea inflației la circa 5,5% în anul 2006 înseamnă că practic s-a intrat în faza evoluției descrescătoare și predictibile a inflației și, în consecință, a ratelor dobânzii, ceea ce permite reducerea costului datoriei publice interne.

Pentru anul 2006 se estimează că cheltuielile cu dobânzile aferente datoriei publice interne se vor ridica la 1.177,8 milioane lei (0,4% din produsul intern brut) (*Tabelul nr.11*).

Dobânzile aferente datoriei publice guvernamentale interne în perioada 2005-2006

Tabelul nr. 11 - milioane lei -

	2005	2006
Stoc datorie publică internă	13.900,0	18.066,2
Dobânzi aferente datoriei publice interne	1.167,3	1.177,8
% din produsul intern brut	0,4	0,4

Se observă, că nivelul cheltuielilor cu dobânzile la datoria publică internă se menține relativ constant în perioada 2005-2006.

2.3.6.2. Datoria publică guvernamentală externă

Luând în considerație intrările nete de credite externe, datoria publică guvernamentală externă prognozată pentru sfârșitul anului 2005 va fi de circa 15,4% din produsul intern brut.

În anul 2006, serviciul datoriei publice guvernamentale externe se prognozează a fi de 2.018,8 milioane euro, în scădere cu 100,5 milioane euro față de anul anterior (*Tabelul nr.12* și *Planșa nr.22*).

Serviciul datoriei publice externe în perioada 2005-2006

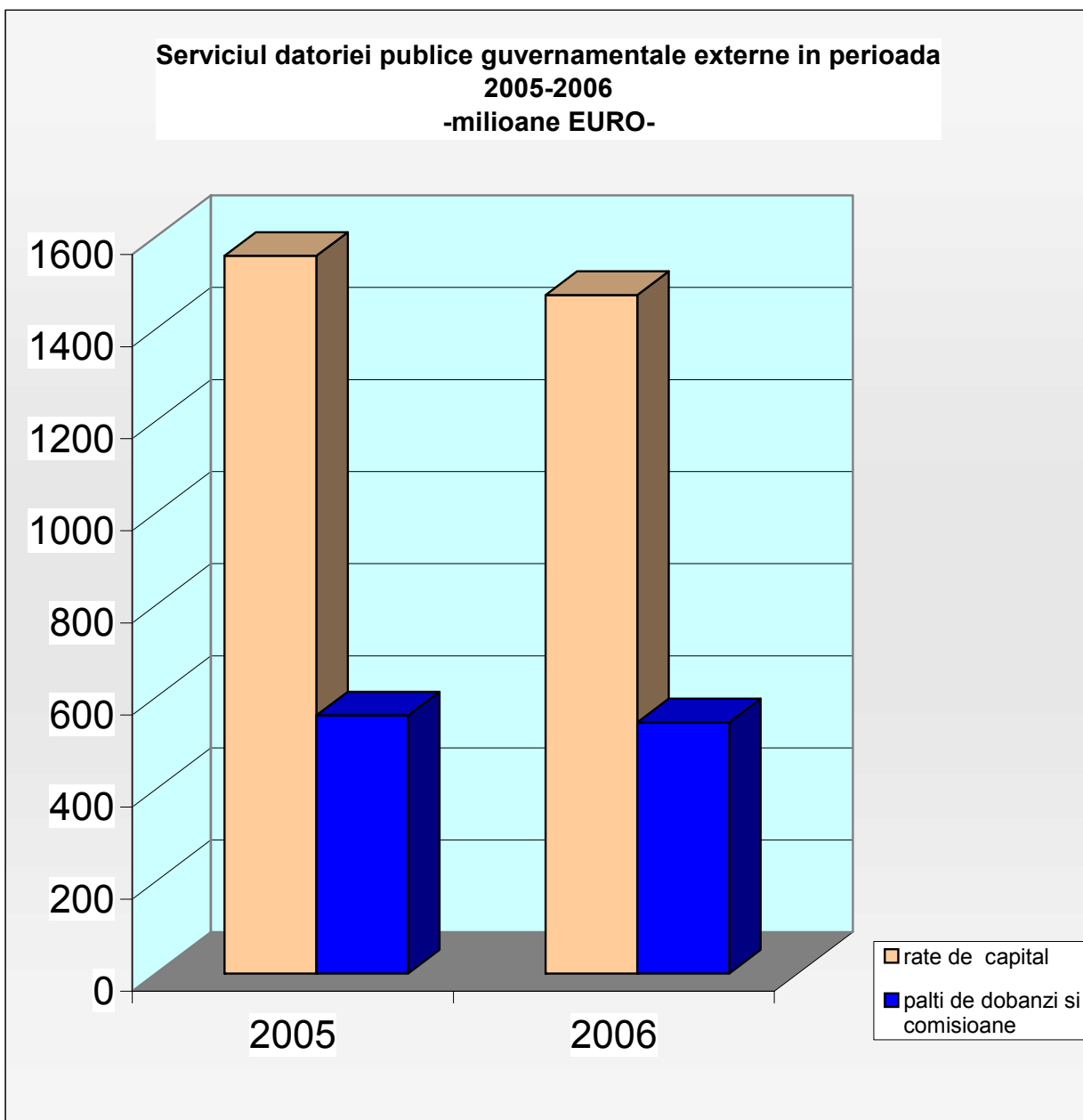
Tabelul nr. 12 - milioane euro -

	2005	2006
Serviciul datoriei publice guvernamentale externe	2.119,3	2.018,8
- rate de capital	1.558,5	1.473,5
- plăți de dobânzi și comisioane	560,8	545,3

Finanțarea deficitului bugetului general consolidat în anul 2006 se va realiza în principal din surse interne și, în completare din surse externe. În acest sens, se intenționează să se lanseze noi emisiuni de obligațiuni pe piețele externe de capital. Opțiunea de emiterie de obligațiuni pe piețele externe de capital are în vedere:

- ❖ nevoia de acoperire neinflaționistă a deficitului bugetar;
- ❖ evitarea evicționării investiției private.

Planșa nr. 22

2.3.7. Măsurile administrative și instituționale pentru implementarea politicii fiscal-bugetare

➤ *Continuarea reformelor în anul 2006 în domeniul administrării veniturilor urmăresc în principal:*

- **consolidarea managementului**, prin elaborarea unei strategii a administrației fiscale române pe o perioadă de 5-7 ani;
- **aplicarea unor mecanisme de planificare participativă prin dezvoltarea sistemului de indicatori de performanță la toate nivelurile ierarhice;**
- **îmbunătățirea tehnicilor și procedurilor de audit intern.**

În domeniul administrației fiscale direcțiile de acțiune se vor axa pe:

- **Creșterea gradului de conformare voluntară**, prin:
 - diversificarea serviciilor și programelor informatice oferite contribuabililor, moderne și ușor de realizat în ceea ce privește declararea veniturilor realizate, plata obligațiilor fiscale și restituirea diferențelor de impozit;
 - îmbunătățirea procedurii de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe, urmărindu-se, atât asigurarea informațiilor necesare pentru întocmirea unei evidențe corecte a obligațiilor de plată către bugetul de stat și a termenelor de plată ale acestora, cât și reducerea poverii declarative pentru contribuabili.
 - extinderea sistemului de depunere electronică prin intermediul Internetului a declarațiilor fiscale pe site-urile Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru toate categoriile de contribuabili. Agenția Națională de Administrare Fiscală își propune să ducă o politică investițională mai intensă în ceea ce privește dotarea cu calculatoare și soft (programe specifice privind declararea, gestionarea și colectarea obligațiilor față de bugetul de stat), care să conducă la creșterea gradului de colectare și de conformare voluntară a agenților economici;
 - înființarea centrelor de asistență care oferă avantaje concrete și imediate legate de creșterea calității asistenței contribuabililor privind soluționarea problematicei fiscale și uniformizarea informațiilor puse la dispoziția acestora.
- **Reducerea arieratelor bugetare**, a prevenirii formării de noi arierate, precum și pentru determinarea unui comportament civic fiscal care să aibă la bază conformarea voluntară a agenților economici, vor fi obiective care vor continua cu o și mai mare intensitate în anul 2006, prin:
 - **procedurile de executare silită**, cât și declanșarea procedurilor de insolvabilitate în vederea atragerii răspunderii în solidar a altor persoane fizice și juridice implicate în generarea stării de insolvabilitate;
 - intensificarea acțiunilor **organelor fiscale de stabilire a răspunderii în sarcina persoanelor fizice sau juridice** care au legătură cu debitorul în vederea recuperării arieratelor bugetare;

- **constituirea unei structuri fiscale la nivelul fiecărei direcții generale a finanțelor publice județene și a municipiului București**, care să gestioneze contribuabilii mijlocii (cu cifra de afaceri între 2 milioane lei și 50,0 milioane lei), a căror contribuții la bugetul general consolidat va fi de 40-45 %;

➤ **Consolidarea reformei sistemului vamal**

A fost adoptată o nouă Strategie anticorupție a Autorității Naționale a Vămirilor pe perioada 2005-2007 și un Plan de acțiune împotriva corupției pe anul 2005. Parchetul Național Anticorupție și parchetele locale au fost sesizate în 10 cazuri.

Pentru realizarea obiectivului strategic asumat de România, de aderare la Convenția de Tratat Comun începând cu 1 ianuarie 2006, sunt preluate dispozițiile din Convenția de Tranzit Comun aplicabilă în spațiul european.

Concomitent cu realizarea angajamentelor privind aderarea la *Convenția de Tranzit Comun* începând cu 1 ianuarie 2006, **au fost înființate “culoare verzi”, pentru tranzitul mijloacelor de transport rutiere care circulă sub acoperirea Convenției TIR**, sistem care presupune proceduri simplificate de vămuire la frontierele cu Bulgaria și Ungaria, cu un efect direct asupra fluidizării traficului și în reducerea timpilor de așteptare.

În scopul descentralizării și debirocratizării activității din sistemul vamal se urmărește, în principal, deplasarea competenței de autorizare/aprobare/avizare de la nivel central sau regional la nivelul birourilor vamale, în ceea ce privește scutirile de la garantarea datoriei vamale, autorizarea la nivelul accesului la regimul TIR, eliberarea autorizației de exportator autorizat. **Principalii beneficiari ai acestor măsuri au fost operatorii economici care își desfășoară activitatea în sistem lohn a căror pondere în exporturile românești este substanțială.**

În scopul asigurării unui control mai riguros al agenților economici care se sustrag de la plata impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat atât în momentul vămuirii cât și ulterior **s-a elaborat un proiect de act normativ privind utilizarea bazei de date a agenților economici aflați în evidență specială în procesul de vămuire, procedură care va permite blocarea operațiunilor de vămuire pentru cei care vor figura în această bază de date.**

În domeniul tehnologiei informației a fost realizată Aplicația privind prelucrarea declarației vamale prin Internet (CDPS). Numărul actual de conexiuni este de 30. Noul mecanism de plată electronică a datoriilor vamale s-a extins la 79 de birouri vamale din cele 111 existente, prin 9 bănci (*ABN Amro, ING, HVB Bank, Raiffeisen Bank, UNICREDIT Romania SA, BCR, CITYGROUP, BRD Societe Generale, Banca Transilvania*) folosindu-se și conexiuni prin Internet.

➤ **Perfecționarea sistemului de alocare și utilizare a fondurilor publice, modernizarea sistemului de contabilitate publică și clasificăției privind finanțele publice:**

- **Consolidarea formulării bugetului pe bază de programe**, proces susținut de Legea finanțelor publice nr. 500/2002, care orientează întreaga gestiune financiară pe criteriul performanței, **deoarece bugetul construit pe linie nu**

invită la reformă, în cel mai bun caz reflectă pasiv reforme inițiate exogen. Bugetul pe bază de programe generează și se sprijină pe priorități multianuale, fapt care amplifică gradul de predictibilitate al politicilor bugetare și a mediului de afaceri și care va contribui la atenuarea pierderilor de eficiență.

Analiza proiectului de buget pe anul 2006 relevă faptul că, din totalul cheltuielilor bugetului de stat un procent de 67% s-a alocat pe bază de programe, iar din totalul de 49 de ordonatori principali de credite, un număr de 25 au formulat bugetul în proporție de 100% pe bază de programe, dintre care amintim:

Prin bugetul Ministerului Sănătății sunt finanțate următoarele **programe:**

- Program de prevenire și control a bolilor netransmisibile;
- Program comunitar de sănătate publică;
- Program de sănătate a femeii și copilului;
- Program de administrație sanitară și politici de sănătate.

Prin bugetul Ministerului Administrației și Internelor sunt finanțate următoarele **programe:**

- Siguranța cetățeanului, a instituțiilor statului, apărarea avutului privat și public, respectarea ordinii și liniștii publice;
- Securitatea și supravegherea frontierei de stat;
- Paza unor obiective și bunuri, menținerea și restabilirea ordinii publice;
- Integrare europeană și euroatlantică, cooperare internațională și relații externe;
- Administrație centrală și resurse pentru mobilizare;
- Prevenirea și intervenția la incendii, protecția populației, a bunurilor materiale și a valorilor culturale în situații de protecție civilă.

Prin bugetul Ministerului Apărării Naționale sunt finanțate următoarele **programe:**

- Forțe terestre;
- Forțe aeriene;
- Forțe navale;
- Administrație centrală;
- Statul Major General/Conducere Strategică.

Prin bugetul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor sunt finanțate următoarele **programe:**

- **Gospodărirea durabilă și dezvoltarea resurselor de apă; satisfacerea cerințelor de apă necesare activităților socio-economice; protecția împotriva inundațiilor, asigurarea veghei meteorologice și hidrologice. Perfecționarea cadrului legislativ, a metodologiilor, normelor și reglementărilor din domeniile gospodăririi apelor, meteorologiei și hidrologiei pentru realizarea unui management durabil, în context național și internațional și armonizarea cu cerințele directivelor Uniunii Europene;**
- **Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice și utilizarea durabilă a componentelor acestora, dezvoltarea și buna administrare a rețelei naționale de arii protejate, în acord cu strategiile, politicile și practicile puse în aplicare la nivel european și internațional. Monitorizarea aplicării legislației, a standardelor și bunelor practici privind protecția mediului, promovarea normelor pentru ameliorarea stării mediului și a calității vieții, integrarea în problemele de cooperare subregională, regională și globală pentru mediu și dezvoltare durabilă.**

Un număr de 10 ministere au formulat bugetul pe anul 2006 în proporție de 60%-100% pe bază de programe, dintre care enumerăm:

Ministerul Justiției, prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- **Realizarea unui program susținut de investiții, reparații capitale și curente în unitățile sistemului Administrației Naționale a Penitenciarelor;**
- **Sporirea eficienței și responsabilizării sistemului judiciar;**
- **Prevenirea unor evenimente cu consecințe grave asupra siguranței naționale prin obținerea de informații referitoare la evenimente negative din sistemul penitenciar.**

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- **Finanțarea sistemului național de asistență socială;**
- **Administrarea și gestionarea fondurilor alocate în domeniul asistenței sociale, forței de muncă și familiei;**
- **Creșterea numărului locurilor de muncă, a veniturilor reale și valorificarea resurselor de muncă; reducerea numărului litigiilor și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și a productivității muncii, prin permanetizarea dialogului social;**
- **Măsuri active de combatere a șomajului.**

Ministerul Educației și Cercetării, prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- Acordarea de rechizite școlare;
- Educația universitară și postuniversitară în România;
- Program pentru calitate și evaluarea calității în educație, facilitarea accesului la educație și activități extrașcolare;
- Asigurarea logisticii prin dotarea școlilor cu calculatoare/sisteme educaționale de calcul;
- Acordarea de ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare;
- Program pentru dotarea unităților de învățământ cu mobilier școlar;
- Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere;
- Dezvoltarea capacității de cercetare-dezvoltare și de diseminare a rezultatelor cercetării.

Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- Programul Fermierul.
- Investiții pentru îmbunătățiri funciare;
- Dezvoltarea durabilă a silviculturii;
- Promovarea exportului;
- Dezvoltarea durabilă a sectorului vegetal, a sectorului zootehnic și piscicol;

Ministerul Economiei și Comerțului prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- Susținerea sectorului energetic prin valorificarea rezervelor de combustibili minerali solizi;
- Susținerea resurselor minerale, altele decât combustibilii minerali solizi;
- Proiectul de Închidere a Minelor și Atenuare a Impactului Social;
- Asigurarea combustibilului solid pentru termocentrale;
- Program nuclear;
- Program pentru închiderea minelor, regenerarea mediului și reconstrucția socio-economică a regiunilor afectate.

Ministerul Integrării Europene prin bugetul căruia se finanțează următoarele **programe**:

- Program național de traducere a acquis-ului comunitar;
- Investiții în servicii sociale;
- Dezvoltarea orașelor prin stimularea activităților întreprinderilor mici și mijlocii;
- Investiții în turism.

- În cadrul acțiunilor care vizează restructurarea procesului bugetar, dar și o îmbunătățire a structurării și transparenței cheltuielilor bugetare, s-a elaborat o **nouă clasificatie a indicatorilor privind finanțele publice** care are în vedere, în principal, următoarele:

⇒ **Regruparea veniturilor** după sursele și natura acestora, conform metodologiilor internaționale și a manualului privind statistica finanțelor publice editat de Fondul Monetar Internațional. Aceasta a permis în plus reclasificarea în mare parte a veniturilor care în prezent sunt grupate impropriu ca “Alte impozite”, “Diverse venituri” sau “Vărsăminte de la instituțiile publice”;

⇒ **În cadrul clasificății economice a cheltuielilor**, s-a avut în vedere o mai mare detaliere a structurii acestora, care să asigure informații mai exacte privind alocarea și utilizarea fondurilor publice, dar și unele abordări principial noi, astfel:

- în cadrul cheltuielilor de personal vor fi evidențiate și cheltuielile salariale în natură (norme de hrană, uniforme și echipament, tichete de masă, ș.a.) care se vor reclasifica de la cheltuieli materiale și servicii;
- transferurile au fost tratate mult mai specific, fiind diferențiate în funcție de natura acestora în transferuri curente și de capital. În același timp, transferurile curente neconsolidabile au fost în mare parte reclasificate la “Subvenții”, “Asistență socială” sau “Alte cheltuieli”;
- cheltuielile cu “Asistența socială” sunt evidențiate distinct, grupate în cheltuieli cu ”Ajutoare sociale” și “Asigurări sociale”;
- dobânzile au fost separate de alte categorii de cheltuieli care erau incluse la această grupă, în principal comisioanele și alte costuri bancare, precum și ratele de capital aferente împrumuturilor garantate;
- cheltuielile de capital au fost detaliate pe principalele feluri de active fixe având în același timp un conținut mai larg prin includerea cheltuielilor cu reparațiile capitale.

⇒ **În cadrul clasificății funcționale a cheltuielilor:**

- s-a introdus un al treilea nivel de detaliere a cheltuielilor, precum și restructurarea unor capitole cum sunt apărare, ordine publică, învățământ, sănătate, acțiuni economice, pentru a permite o mai bună comensurare a efortului bugetar pe funcțiile guvernamentale specifice. De menționat că clasificăția funcțională s-a elaborat pe baza clasificății COFOG utilizată de Fondul Monetar Internațional și Uniunea Europeană.
- cercetarea științifică este detaliată pe cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare pe funcții (sectoare) și a fost cuprinsă la fiecare capitol în parte.
- cheltuielile pentru învățământ au fost clasificate pe grupe de școlarizare și sunt conforme cu normele internaționale, respectiv Clasificația Internațională Standard privind Educația (ISCED) emisă de UNESCO;

- la partea "Acțiuni economice" s-a prevăzut un nou capitol "Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă" care grupează plățile privind intervențiile în economie cu caracter general, neatribuite unui sector economic distinct.

- **Modernizarea contabilității publice prin introducerea contabilității pe bază de angajamente**

Schimbările intervenite în managementul public în ultimii ani au condus la o dezvoltare remarcabilă în domeniul contabilității publice. Contabilitatea publică este chemată să ofere informații despre o mai bună administrare a bugetului, precum și despre folosirea corectă și adecvată a fondurilor publice, asigurând astfel utilizatorilor posibilitatea luării celor mai bune decizii economice. **În realizarea acestei cerințe se impune trecerea de la o contabilitate de casă, orientată pe intrări de resurse la o abordare orientată pe rezultate și performanțe - contabilitatea de angajamente.** Toate țările în care a avut loc o reformă a managementului public au introdus conceptul de contabilitate de angajamente.

Contabilitatea de angajamente reprezintă o bază de contabilizare a operațiunilor economice conform căreia **tranzacțiile și alte evenimente sunt recunoscute atunci când apar** și nu doar când numerarul este încasat sau plătit. Elementele recunoscute ale contabilității de angajamente sunt activele, datoriile, activele nete (capitalurile proprii), veniturile și cheltuielile. **Contabilitatea de angajamente se organizează pe principiul constatării drepturilor și obligațiilor, care să reflecte evoluția situației financiare și patrimoniale, precum și a excedentului sau deficitului patrimonial.** Această cerință este prevăzută în **Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, respectiv în Legea contabilității nr.82/1991, republicată**, și în realizarea acesteia au fost elaborate reglementări noi care se vor aplica de către toate instituțiile publice indiferent de subordonare și modul de finanțare a acestora, începând cu 1 ianuarie 2006.

În trecerea la contabilitatea de angajamente, **România a avut în vedere cerințele Regulamentului financiar aplicabil bugetului general al Comunității Europene nr.1605/25.06.2005 și ale Regulamentului Comisiei Europene privind regulile detaliate de implementare a Regulamentului financiar nr.2342/23.12.2002, Capitolul "Contabilitate și prezentarea conturilor", cu privire la:**

- **metodele de evaluare a activelor și datoriilor;**
- **principiile de contabilitate general acceptate;**
- **structura planului de conturi;**
- **structura situațiilor financiare.**

În calitate de viitoare țară membră a Uniunii Europene, România s-a preocupat pentru adoptarea legislației europene în domeniul contabilității publice, pas cu pas, la această dată raportând realizări importante pe linia tranziției la contabilitatea de angajamente:

- înregistrarea în contabilitate a creanțelor fiscale începând cu 1 ianuarie 2003;

- calcularea și înregistrarea amortizării activelor fixe începând cu 1 ianuarie 2004;
- efectuarea și experimentarea noilor reglementări contabile în anul 2005;
- pregătirea personalului din compartimentele financiar-contabile de către Institutul Național de Administrație și Centrele Regionale de Formare Profesională.

Principalele beneficii ale contabilității de angajamente sunt:

- pune accent pe **transparență și acuratețe** pentru prezentarea unei imagini fidele a elementelor privind activele și datoriile, veniturile și costurile activităților desfășurate;
- este **mai completă decât contabilitatea pe bază de execuție de casă** (de numerar) pentru că are în vedere toate operațiunile economice, nu numai fluxul de numerar;
- solicită instituțiile publice să țină evidența activelor fixe, să calculeze și să înregistreze amortizarea acestora, să identifice deprecierea suplimentară și să ajusteze valoarea acestora până la valoarea de piață **permițând managerilor să înțeleagă impactul activelor fixe și folosirea lor adecvată** oferind posibilitatea unui mai bun management în procesul decizional de alocare a resurselor;
- ajută la identificarea modului eficient de folosire a resurselor și obligă managementul **să-și asume responsabilitatea pentru utilizarea tuturor resurselor**;
- arată modul cum au fost finanțate activitățile și cum a fost obținut numerarul necesar pentru achitarea datoriilor și împrumuturilor;
- **informațiile despre venituri sunt esențiale pentru luarea deciziilor privind modul de administrare a creanțelor fiscale**, pentru luarea măsurilor privind creșterea gradului de colectare a creanțelor fiscale și prezintă poziția fiscală la un moment dat;
- **informațiile privind cheltuielile sunt importante pentru luarea unor decizii sănătoase cu privire la finanțarea serviciilor viitoare și a resurselor alocate**;
- permite măsurarea **tuturor costurilor serviciilor furnizate într-o bază agregată și permite pentru o mai bună analiză măsurarea costurilor programelor și activităților**.

Reforma contabilității publice are în vedere și dezvoltarea altei componente cerută de Legea nr.500/2002 privind finanțele publice și Legea contabilității nr.82/1991, republicată, respectiv “contabilitatea destinată analizării costurilor programelor aprobate”

Contabilitatea de angajamente reprezintă o bază importantă pentru organizarea contabilității destinată analizării costurilor programelor aprobate în vederea evaluării performanței manageriale realizate în termen de cost, eficiență și eficacitate.

CAPITOLUL 3

PERSPECTIVE MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN PERIOADA 2007-2009

3.1. PERSPECTIVELE MACROECONOMICE ȘI MONETARE

3.2. FINANȚELE PUBLICE

3.2.1. POLITICA FISCALĂ

3.2.2. POLITICA BUGETARĂ

3.3. EVOLUȚIA DATORIEI PUBLICE

3.3.1. EVOLUȚIA DATORIEI PUBLICE GUVERNAMENTALE INTERNE

3.3.2. EVOLUȚIA DATORIEI PUBLICE GUVERNAMENTALE EXTERNE

3.3.3. DEFICITUL BUGETAR ȘI FINANȚAREA ACESTUIA

3.3.4. IMPLICATII BUGETARE ALE PROCESULUI DE ADERARE

CAPITOLUL 3

PERSPECTIVE MACROECONOMICE, MONETARE, FISCALE ȘI BUGETARE ÎN PERIOADA 2007-2009

3.1. Perspectivele macroeconomice și monetare

În sinteză, **țintele în privința creșterii economice, pentru perioada 2007-2009, sunt:**

- produsul intern brut va crește – în medie – cu 6,3%, ceea ce va determina reducerea treptată a decalajelor privind standardul de viață față de cel din UE;
- formarea brută de capital fix se va majora cu peste 42% față de 2006 (în medie cu 12,4% anual);
- indicatorii de performanță ai economiei naționale se vor îmbunătăți (rata de investiție va ajunge la peste 27% în anul 2009 de la 23,6% în anul 2006, în condițiile în care rata de economisire internă va crește la aproape 19% de la 14,3% în anul 2006);
- rata inflației se va reduce treptat, ajungând la 3% în 2009, nivel comparabil cu cel al statelor membre ale Uniunii Europene;
- creșterea economică se va realiza în condițiile unei îmbunătățiri a competitivității interne și externe a economiei, ceea ce va determina:
 - menținerea unor ritmuri ridicate ale exporturilor de bunuri și servicii;
 - o mai bună adaptare a producției la cerere, concretizată în menținerea relativă a stocurilor aproape de limita necesarului;
 - reducerea ponderii deficitului de cont curent în produsul intern brut (până la circa 4,6%);
- serviciile vor înregistra ritmuri superioare ritmului de creștere al produsului intern brut;
- producția industrială va crește cu un ritm mediu anual de 5% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare;
- producția agricolă se estimează că va crește, în medie, cu 3,0%, nu numai datorită potențialului productiv al terenului agricol, cât mai ales ca urmare a modificării politicii agricole, politică ce pune un accent deosebit pe dezvoltarea unei agriculturi moderne și competitive.

Pentru perioada 2007-2009 se estimează următoarea **evoluție a principalilor indicatori macroeconomici:**

Evoluția principalilor indicatori macroeconomici, 2007-2009

Tabelul nr. 13 *-modificare procentuală față de anul anterior-*

	2007	2008	2009
Produsul intern brut	6,3	6,5	6,0
Producția industrială	5,5	5,5	5,3
Producția agricolă	2,9	3,1	3,2
Export de bunuri	14,3	13,6	12,6
Import de bunuri	13,5	12,6	11,2
Rata inflației (dec./dec. an anterior)	4,0	3,0	3,0
Rata șomajului înregistrat - %	5,8	5,6	5,5

Produsul intern brut se estimează că va avea un ritm de creștere de peste 6% în fiecare an din această perioadă, în principal, pe baza majorării contribuției cererii interne și, în cadrul acesteia, a formării brute de capital fix:

Evoluția cererii interne

Tabelul nr. 14 *-modificare procentuală față de anul anterior-*

	2007	2008	2009
Cererea internă, din care:	6,7	7,1	6,4
- Consumul individual efectiv al gospodăriilor	5,3	5,7	4,9
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	3,0	4,2	3,0
- Formarea brută de capital fix	12,5	12,7	12,0

Pentru perioada 2007-2009 se estimează continuarea **procesului de dezinflație**, astfel încât, în anul 2008, rata inflației să fie de 3% - nivel comparabil cu cel al țărilor din Uniunea Europeană. Totodată, în această perioadă se va produce și o uniformizare a evoluțiilor lunare a inflației, care va asigura apropierea sensibilă a mediei anuale a ratei inflației de nivelul înregistrat la sfârșit de an.

Evoluția ratei inflației

Tabelul nr. 15

- % -

	2007	2008	2009
Indicele prețului de consum			
• dec. față de dec. an anterior	4,0	3,0	3,0
• medie an/medie an anterior	4,5	3,5	3,0
Deflatorul produsului intern brut	6,2	4,7	3,3

În domeniul **resurselor umane**, în condițiile reducerii resurselor de muncă, creșterea economică va fi însoțită de o majorare a populației ocupate civile cu circa 0,2% anual și de reducerea ratei șomajului înregistrat la 5,5% la sfârșitul anului 2009.

Semnificativ este că, în concordanță cu procesele de restructurare și privatizare, populația ocupată în sectorul public se va reduce simțitor, cu aproximativ 80 mii persoane anual.

Având în vedere țintele de inflație ambițioase, dar fezabile, precum și presiunile inflaționiste care vor continua să se manifeste, **politica monetară** își va păstra caracterul prudent de-a lungul întregii perioade 2007-2009. În consecință, **rata nominală a dobânzii de politică monetară va fi redusă gradual**, în ritmul decelerării inflației. O posibilă accelerare a vitezei de scădere a ratei nominale a dobânzii și, deci, reducerea marjei ei reale este condiționată, în principal, de: (i) ameliorarea așteptărilor privind evoluțiile economice interne; (ii) creșterea elasticității cererii de credit față de rata dobânzii, precum și consolidarea și maturizarea piețelor financiare; (iii) creșterea adâncimii financiare a economiei; (iv) scăderea riscului de țară.

Pe parcursul perioadei 2007-2009, Banca Națională a României va acționa cu prioritate în vederea asigurării stabilității prețurilor, care este obiectivul principal al politicii monetare. Banca Națională își asumă responsabilitatea pentru realizarea acestui obiectiv. Deciziile de politică monetară vor fi luate în mod transparent, prin comunicarea către public a obiectivelor și deciziilor adoptate.

Aceste măsuri, conjugate cu aplicarea mecanismului de țintire a inflației, vor asigura continuarea procesului de dezinflație, prin ancorarea anticipațiilor inflaționiste.

Astfel, în anul 2009, rata inflației din România ar urma să ajungă la un nivel situat cu 1,5 puncte procentuale peste inflația medie înregistrată în primele trei țări ale Uniunii Europene cu cea mai scăzută inflație.

În perioada 2007-2009 este de așteptat ca procesul de remonetizare și de adâncire financiară a economiei să progreseze și chiar să se accelereze, în condițiile consolidării performanțelor pozitive din ultimii ani la nivelul ansamblului politicilor macroeconomice și ale urgentării reformelor structurale. Un rol decisiv în acest context îl va avea politica monetară, care va urmări cu consecvență în această etapă reducerea ratei anuale a inflației până în jurul nivelului de 3 la sută, creând, astfel, premisele stabilității macroeconomice, cu consecințe favorabile și în planul creșterii economice.

De asemenea, Banca Națională va continua să supravegheze sectorul financiar în vederea menținerii unei stabilități financiare care să asigure cadrul necesar unei creșteri economice sustenabile.

3.2 Finanțele publice

În această perioadă, finanțele publice trebuie să aibă capacitatea de a asigura resursele bugetare necesare finanțării cheltuielilor legate de modernizarea infrastructurii și integrarea europeană.

În același timp, resursele bugetare trebuie constituite în așa fel încât să se evite presiunea fiscală excesivă asupra contribuabililor, dimpotrivă, impozitarea trebuie concepută și realizată în așa fel încât agenților economici să nu le lipsească resursele financiare necesare dezvoltării afacerilor. Astfel, politica fiscală urmărește realizarea de venituri suplimentare prin lărgirea bazei de impozitare, concomitent cu relaxarea fiscală.

Veniturile bugetare sunt estimate pe baza evoluției prognozate a indicatorilor macroeconomici și a angajamentelor de politică economică ale Guvernului.

3.2.1. Politica fiscală

În perioada 2007-2009, **politica fiscală** va avea următoarele caracteristici:

- **în domeniul impozitului pe profit**, începând cu anul 2008, se prevede ca impozitul pe profit să fie plătit anual cu plăți anticipate reprezentând $\frac{1}{4}$ din impozitul anului precedent. Această măsură va fi luată pentru simplificarea sistemului de calcul și a plății impozitului pe profit. De asemenea, vor fi acordate unele deduceri la calculul profitului impozabil în vederea stimulării investițiilor în capital uman și în infrastructură medicală;
- **în domeniul impozitării microîntreprinderilor**, începând cu data aderării, impozitul pe veniturile microîntreprinderilor va fi eliminat, urmând a se plăti impozitul pe profit;

- **în domeniul impunerii nerezidenților**, scutirea de impozit a veniturilor din dobânzi realizate în România de persoane fizice rezidente ale statelor membre ale Uniunii Europene, conform Directivei Consiliului Europei nr. 48/2003/CE; de asemenea, vor fi aplicate directivele Consiliului nr. 79/1072/CEE cu privire la rambursarea TVA pentru persoanele impozabile nestabilite în interiorul țării și nr.86/560/CEE referitoare la rambursarea TVA pentru persoanele impozabile nestabilite pe teritoriul Comunității;
- **în domeniul impozitelor și taxelor locale**, se prevede introducerea unui nou sistem de impozitare a proprietăților imobiliare, care să reflecte mai bine valoarea de piață a acestora;
- **în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată**, de la data aderării României la Uniunea Europeană, titlul VI al Codului fiscal va fi înlocuit cu legislația armonizată în domeniul taxei pe valoarea adăugată, adică transpunerea în legislația națională a acquis-ului comunitar în domeniu. Totodată, va fi eliminată scutirea de la plata TVA pentru o serie de activități și vor fi introduse scutiri de plată care nu sunt aplicate în prezent, în țara noastră, dar care sunt prevazute de legislația europeană;
- **va fi continuată armonizarea nivelurilor accizelor** conform documentului de poziție pentru Capitolului X – Impozitarea privind negocierile României cu Uniunea Europeană. De asemenea, va fi revizuit regimul de autorizarea al antrepozitelor fiscale;
- **în domeniul taxelor vamale**, începând cu anul 2007, România va adopta Tarifal vamal și Codul vamal comune, taxele vamale colectate pe teritoriul țării noastre urmând a deveni venit al bugetului comunitar;

Pentru atingerea obiectivului de lărgire a bazei de impozitare, o deosebită importanță o are **administrarea fiscală**. Astfel, perioada 2007-2009 se va caracteriza prin implementarea celei de-a doua faze a reformei administrării fiscale, care se va concentra pe:

- dezvoltarea capacității instituționale;
- creșterea confortului contribuabililor prin ușurarea procedurilor de plată a taxelor și impozitelor;
- îmbunătățirea managementului resurselor umane;
- dezvoltarea unui sistem informatic integrat în vederea eficientizării colectării veniturilor;
- elaborarea unei proceduri pentru analiza de risc privind registrul operatorilor intracomunitari și pentru schimbul de informații.

În ceea ce privește acțiunile de control, vor fi avute în vedere, în principal, domeniile cu risc ridicat de evaziune fiscală, cum ar fi: producerea și comercializarea

alcoolului, a produselor din tutun și a altor produse accizabile, comercializarea de masă lemnoasă, precum și activitatea de jocuri de noroc de tip cazino.

3.2.2. Politica bugetară

Principalele coordonate ale **politicilor bugetare** sectoriale formulate pentru perioada 2006-2009 **sunt subordonate:**

- **Creșterii economice și susținerii dezinflației;**
- **Susținerii procesului de convergență a economiei românești cu economiile europene;**
- **Creșterii transparenței cheltuielilor publice;**
- **Creșterii capacității de absorbție a fondurilor comunitare.**

Politica bugetară în perioada 2007-2009 are în vedere faptul că în procesul de negociere a aderării, România și-a asumat o serie de **obiective**, îndeosebi legate de:

- Îndeplinirea, cu strictețe, a angajamentelor asumate în cadrul negocierilor legate de **domeniile concurență și justiție și afaceri interne;**
- Implementarea angajamentelor asumate pentru capitolul **22 „ Protecția mediului înconjurător ”** și asigurarea resurselor financiare necesare pentru transpunerea directivelor și reglementărilor din acest domeniu;
- **Eliminarea restricțiilor rămase în calea celor 4 libertăți:** libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor;
- **Consolidarea capacității administrative a instituțiilor** pentru implementarea reglementărilor comunitare și pentru managementul viitoarelor fonduri structurale și de coeziune.

Prioritățile politicilor sectoriale

În perioada 2007-2009, România va acorda o deosebită importanță consolidării reformelor dintr-o serie de domenii de importanță majoră din perspectiva consolidării statului de drept. Astfel, vor fi finanțate de la bugetul de stat o serie de acțiuni, printre care:

Justiție

În domeniul justiției, în perioada 2007-2009, vor continua acțiunile pentru îndeplinirea sarcinilor prioritare ce revin instituțiilor implicate, conform Planului de

Acțiune pentru implementarea Strategiei de reformă a sistemului judiciar, în vederea garantării independenței efective a sistemului judiciar, asigurarea transparenței și îmbunătățirea calității actului de justiție, garantarea accesului liber la justiție. De asemenea, sunt prevăzute acțiuni pentru consolidarea sistemului penitenciar potrivit standardelor europene.

Ordine publică și siguranță națională

În domeniul ordinei publice și siguranței naționale, vor continua procesele de restructurare a instituțiilor respective și de reformare a funcționării structurilor naționale și locale de ordine publică, în vedere reducerii gradului de infracționalitate. În planul cooperării internaționale, se va acorda prioritate colaborării cu celelalte state în vederea combaterii terorismului internațional, a criminalității economico-financiare transfrontaliere, implementarea la nivel național a standardelor NATO privind informațiile clasificate. O importanță deosebită o va avea implementarea sistemului național de gestionare a crizelor.

Apărare națională

Principalele obiective strategice din acest domeniu, pentru perioada 2007-2009, sunt: continuarea operaționalizării forțelor destinate misiunilor de securitate extinsă și apărare colectivă, din cadrul Alianței Nord-Atlantice; finalizarea procesului de reorganizare a Ministerului Apărării Naționale; renunțarea la serviciul militar obligatoriu și trecerea la serviciul militar voluntar, pe bază de contract, începând cu anul 2007; reorganizarea învățământului militar; reevaluarea programelor de înzestrare ș.a.

Transporturi

Principalele obiective strategice din acest domeniu, pentru perioada 2007-2009, sunt: modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport transeuropene și a rețelelor de legătură, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes național și îmbunătățirea serviciilor aferente, dezvoltarea durabilă a sectorului "Transporturi".

Agricultură

Obiectivele strategice din acest domeniu, pentru perioada 2007-2009 sunt: preluarea și implementarea acquis-ului comunitar în vederea implementării normelor fitosanitare și sanitar-veterinare, precum și a politicilor de piață, consolidarea cadrului instituțional în vederea gestionării fondurilor europene, finalizarea reformei proprietății funciare, transformarea gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale, dezvoltarea durabilă a agriculturii și a spațiului rural, asigurarea cadrului specific aplicării politicilor agricole comunitare.

Sănătate

În perioada 2007-2009, în acest domeniu vor continua activitățile și obiectivele cuprinse în: Programul comunitar de sănătate publică, Programul de prevenire și control al bolilor netransmisibile, Programul de sănătate a femeii și copilului și Programul de administrație sanitară și politici de sănătate.

Educație

Principalele coordonate ale politicilor publice și strategiei în domeniul educației și cercetării, se concretizează în: asigurarea calității educației, accesul la educație și dezvoltarea instituțională a educației permanente (life-long learning), descentralizarea sistemului de învățământ preuniversitar, reconstrucția sistemului de învățământ în mediul rural, dezvoltarea învățământului din mediul rural, precum și din zonele defavorizate socio-economic și cultural.

Mediu

Principalele obiective în acest domeniu pentru orizontul de timp 2007-2009 sunt: armonizarea politicii și legislației naționale în domeniul protecției mediului cu politicile și prevederile legislative europene, integrarea cerințelor de protecție a mediului în politicile și strategiile sectoriale, crearea unui centru național pentru dezvoltare durabilă, continuarea programului de reconstrucție ecologică, înființarea unor centre de educație și informare ecologică, dezvoltarea și protecția resurselor de apă, reabilitarea litoralului Mării Negre și a zonelor maritime aferente țării noastre și a Deltei Dunării, elaborarea Programului de realizare a Planului Național pentru prevenirea și combaterea inundațiilor, precum și limitarea impactului dezastrelor naturale și realizarea de lucrări de apărare împotriva inundațiilor.

Proiecția veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetului general consolidat pe orizontul de timp de referință este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 16

- % din PIB -

	2005 Program	2006 Propuneri	2007 Estimări	2008 Estimări	2009 Estimări
VENITURI	31,0	31,3	30,3	30,2	29,4
CHELTUIELI	32,0	31,8	31,3	31,7	30,9
DEFICIT	-1,0	-0,5	-1,0	-1,5	-1,5

3.3. Evoluția datoriei publice

Obiectivul principal al gestionării datoriei publice îl reprezintă asigurarea surselor necesare finanțării deficitului bugetar, proiectelor de investiții pentru dezvoltarea sectoarelor prioritare ale economiei, precum și a resurselor de plată a serviciului datoriei la un cost cât mai redus și un nivel al riscului acceptabil pe termen mediu și lung.

Datoria publică va înregistra o creștere controlată, astfel încât nivelul acesteia să se mențină rezonabil în limitele prevăzute prin criteriile de la Maastricht, cu încadrarea în plafonul de îndatorare publică, aprobat anual prin lege. Dinamica datoriei publice va continua, în următorii ani, să fie pozitivă, chiar dacă în ritmuri relativ moderate, pentru că va reprezenta, în continuare, un factor important de susținere a creșterii economice.

Și pe termen mediu, concomitent cu creșterea controlată a datoriei publice, se va urmări reducerea costurilor cu datoria publică și a riscului bugetar cauzat de acordarea de garanții de stat.

Pentru reducerea costurilor cu datoria publică internă, va fi continuată politica de lansare de emisiuni de titluri de stat pentru finanțarea deficitului bugetar, dar și pentru refinanțarea datoriei publice interne prin emisiuni pe termen mediu și lung. Extinderea curbei de maturitate a instrumentelor de finanțare creează avantajul diminuării volumului lunar de refinanțat, care se reflectă în diminuarea ratelor de dobândă și, implicit, a presiunii datoriei publice interne asupra bugetului de stat.

Pentru proiectarea și implementarea unei politici de îndatorare publică guvernamentală internă, care să evite creșterea ratelor dobânzii bancare cu efect negativ asupra cererii de investiții și asupra inflației, periodic vor fi organizate întâlniri comune între reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice și cei ai Băncii Naționale a României, pentru coordonarea politicilor macroeconomice.

Unul dintre aspectele esențiale care trebuie avute în vedere în domeniul datoriei publice guvernamentale externe îl reprezintă reducerea graduală a finanțărilor de la instituțiile financiare internaționale și, respectiv, creșterea finanțărilor prin realizarea de emisiuni preponderent pe piața internă, dar și pe piața externă, ca urmare a continuării îmbunătățirii ratingului de țară.

Pe fondul consolidării performanțelor economice și a creșterii sustenabilității acestora, materializată prin îmbunătățiri succesive ale ratingului de țară, costurile de finanțare a deficitului bugetar și refinanțare a datoriei publice externe prin lansarea de emisiuni de obligațiuni de stat pe piețele externe de capital se vor reduce treptat, iar pentru evitarea aglomerării scadențelor împrumuturilor externe pe termen mediu, creditele externe ce se vor contracta vor avea, în principal, scadențe de peste 5 ani.

3.3.1. Evoluția datoriei publice guvernamentale interne

Pentru intervalul 2007-2009 se estimează o reducere a cheltuielilor cu dobânzile la datoria publică internă, atât în cifre absolute, cât și în termeni relativi (raportată la PIB), în condițiile în care ratele dobânzilor la titlurile de stat se vor situa pe un trend descendent. (Tabelul nr.17).

Datoria publică guvernamentală internă în perioada 2007-2009

Tabel nr. 17

– milioane lei -

	2007	2008	2009
Stoc datorie publică internă	21.972,1	25.543,7	26.544,3
Dobânzi aferente datoriei publice interne	1.240,2	1.357,8	1.421,6
% din PIB	0,34	0,33	0,32

3.3.2. Evoluția datoriei publice guvernamentale externe

În intervalul 2007-2009, serviciul datoriei publice guvernamentale externe va înregistra niveluri de 2,1 miliarde euro în 2007 și 1,4 miliarde euro în 2009. În anul 2008, va avea loc răscumpărarea emisiunii de euroobligațiuni lansate de Ministerul Finanțelor Publice în iunie 2001, în valoare de 600 milioane de euro. (Tabelul nr. 18)

Serviciul datoriei publice guvernamentale externe în perioada 2007-2009

Tabelul nr. 18

– milioane euro -

	2007	2008	2009
Serviciul datoriei publice guvernamentale externe	2.144,3	2.123,5	1.368,6
- rate de capital	1.678,3	1.698,6	1.041,4
- plăți de dobânzi și comisioane	466,0	424,9	327,2

În această perioadă, datorită unor deficite bugetare reduse, nici gradul de îndatorare publică nu va crește. Dimpotrivă, în condițiile creșterii PIB și a reducerii deficitului bugetar, se așteaptă ca ponderea datoriei publice guvernamentale în PIB să cunoască o ușoară descreștere.

De asemenea, este cunoscut faptul că, pentru a finanța o datorie externă mare, guvernul are la îndemână instrumente care au, fiecare, efecte negative în economie și care, mai devreme sau mai târziu, se vor traduce în creșteri de taxe și impozite sau în reduceri drastice de cheltuieli guvernamentale. Pentru a evita o asemenea eventualitate, politica de deficit bugetar și datorie publică au în vedere faptul că România nu își poate permite o datorie publică mare sau în creștere, în perspectiva aderării la Uniunea Europeană, chiar dacă, în prezent, datoria publică este cu mult sub nivelul maxim prevăzut în Tratatul de la Maastricht (60% din P.I.B.).

Totodată, printr-un serviciu redus al datoriei publice este evitată absorbția resurselor pentru plata acestuia, resurse care, altfel, vor fi utilizate pentru finanțarea de obiective de investiții care au importanță în perspectiva aderării la U.E.

3.3.3. Deficitul bugetar și finanțarea acestuia

Deși în prezent, veniturile din activitatea de privatizare sunt considerabile, acestea nu vor fi utilizate pentru finanțarea deficitului bugetar, destinația lor fiind stabilită prin hotărâre a Guvernului, cel mai probabil pentru finanțarea proiectelor de infrastructură și reforma sistemului de pensii, mai precis finanțarea deficitului bugetar creat prin introducerea pilonului II al sistemului de pensii administrate privat, eventual utilizarea parțială pentru finanțarea procesului de restructurare a datoriei publice externe.

Finanțarea deficitului bugetar se va realiza în principal din surse interne, și în completare din surse externe. Pentru finanțarea externă se are în vedere lansarea de noi emisiuni pe piața externă pentru a beneficia de conjunctura externă favorabilă de pe piețele externe de capital.

Creditele externe destinate finanțării de proiecte sunt orientate spre următoarele sectoare:

- investiții publice în domeniul infrastructurii (transporturi, sector energetic, infrastructură municipală);
- protecția mediului (inclusiv cofinanțarea proiectelor ISPA);
- sectoare sociale: sănătate, educație.

3.3.4. Implicații bugetare ale procesului de aderare

A) Fondurile comunitare în perioada de preaderare

România trebuie să atingă standardele acceptate în U.E. într-o serie de domenii, cum ar fi: protecția mediului, infrastructura de transport, coeziunea economică și socială sau dezvoltarea rurală.

În acest scop, Uniunea Europeană pune la dispoziția țării noastre fondurile necesare pentru reformele structurale necesare. Sumele acordate de Uniunea Europeană sunt privite ca venind în completarea fondurilor naționale și sunt transferate țării noastre prin intermediul a trei instrumente financiare: programele PHARE, ISPA și SAPARD, efortul bugetar național concretizându-se în asigurarea cofinanțării fondurilor primite în cadrul acestor programe.

Începând cu anul 2007, fluxurile financiare stabilite la nivel bugetar, între România și Uniunea Europeană, vor cunoaște o amplă intensificare, atât din punct de vedere al diversificării acestora cât și din punctul de vedere al volumului de fonduri transferate. Din perspectiva de stat membru, România va primi, încă din primul an al aderării, importante resurse financiare de la bugetul Uniunii Europene prin intermediul Fondurilor Structurale, Fondului de Coeziune, fondurilor alocate în cadrul Politicii Agricole Comune și în cadrul Politicilor Interne. În același timp însă, bugetul național va trebui să facă față unor presiuni suplimentare, datorită necesității de a asigura cofinanțarea fondurilor comunitare, dar și prin prisma obligativității de a contribui la finanțarea bugetului Uniunii.

Datorită regulilor financiare aplicabile bugetului comunitar, conform cărora fondurile alocate într-un an în cadrul unui instrument financiar de preaderare pot fi angajate și efectiv plătite în anii următori (termenul limită până la care se pot efectua plăți este al doilea an după anul angajării sumei respective), România va continua să primească și, implicit să cofinanțeze, fonduri de preaderare și după anul 2006.

În perioada 2007-2009, România va primi (și va asigura cofinanțarea) fonduri comunitare prin intermediul celor trei instrumente financiare de preaderare. De asemenea, în urma înțelegerilor dintre cele două părți, România va constitui și fonduri de rezervă, care să poată fi utilizate în cazul indisponibilității temporare a finanțării de la Uniunea Europeană, astfel încât să nu fie întârziată implementarea proiectelor cu finanțare comunitară.

Principalele domenii de acțiune ale programului **PHARE** sunt:

- sprijinirea dezvoltării instituționale prin proiecte de twinning, asistență tehnică și proiectele de investiții aferente acestora;
- investiții în scopul îndeplinirii cerințelor de aderare la Uniunea Europeană - participare la programele comunitare (programul-cadru de cercetare și dezvoltare, la programele din domeniul învățământului). Fiecare minister ce derulează astfel de programe, în calitatea sa de ordonator principal de credite, trebuie să asigure cu prioritate fondurile necesare cofinanțării și să le utilizeze în conformitate cu obiectivele programului;
- investiții pentru coeziunea economică și socială (proiecte de investiții care duc la reducerea disparităților/decalajelor dintre regiuni) și investiții în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră.

Pentru acest program, obligația de cofinanțare stabilită prin Memorandumurile de finanțare și Fișele de proiect va fi asigurată astfel:

- de la bugetul de stat, inclusă în bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni generale, la titlul “Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”;
- din bugetele ministerelor/agențiilor beneficiare de proiecte;
- din bugetele consiliilor locale care beneficiază de proiecte PHARE;
- sau din contribuția de la bugetul de stat pentru tichetul de participare a României la programele comunitare, inclusă în bugetele ministerelor care sunt beneficiare ale acestui tip de programe/proiecte.

Sumele estimate a fi primite prin programul PHARE și cofinanțarea acestora

Tabelul nr. 19

- milioane euro -

	2006	2007	2008	2009
Fonduri de la bugetul comunitar	408,3	421,1	338,7	207,3
Cofinanțarea de la bugetul de stat prin poziția „Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”	39,1	27,8	58,3	38,9

Asistența acordată prin programul **ISPA** acționează în două domenii principale:

- mediu (sprijinirea investițiilor pentru îndeplinirea cerințelor legislației comunitare de mediu);
- transport (extinderea rețelelor trans-europene spre est).

Memorandumurile de finanțare prevăd următoarele moduri de asigurare a cofinanțării pentru proiectele ISPA:

- de la bugetul de stat, prin titlul „Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”, reprezentând cofinanțarea de 25% din cheltuielile eligibile conform planului de finanțare a proiectului, precum și sumele aferente continuării finanțării proiectelor în cazul indisponibilității temporare a fondurilor comunitare (inclusiv în situația neîndeplinirii de către beneficiarii proiectelor a condițiilor prevăzute în Memorandumurile de finanțare), precum și a celor de la Banca Europeană de Investiții;
- de la bugetul consiliilor locale care beneficiază de proiecte ISPA;
- din împrumuturi de la instituțiile financiare internaționale (BEI, BERD);
- de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile aferente proiectelor din domeniul transporturilor;
- din bugetele beneficiarilor (consilii locale / regii autonome) pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile.

Sumele estimate a fi primite prin programul ISPA și cofinanțarea acestora

Tabelul nr. 20

- milioane euro -

	2006	2007	2008	2009
Fonduri de la bugetul comunitar	610,3	512,1	375,9	281,0
Cofinanțarea de la bugetul de stat prin poziția „Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”	173,3	143,4	118,8	29,2

Programul **SAPARD** este îndreptat către sprijinirea eforturilor făcute de țările candidate din Centrul și Estul Europei în vederea pregătirii participării lor la Politica Agricolă Comună și la Piața Unică. Programul are două obiective principale: implementarea acquis-ului în domeniu și rezolvarea problemelor prioritare ale agriculturii și dezvoltării rurale.

În România, principalele direcții în care acționează fondurile din programul SAPARD sunt:

- îmbunătățirea procesării și marketingului produselor agrare și din domeniul pescuitului;
- îmbunătățirea structurilor instituționale pentru controlul calității și sănătății produselor animale și vegetale, a alimentelor și protecția consumatorului;
- dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii rurale;
- dezvoltarea economiei rurale;
- administrarea pădurilor și sprijinirea operatorilor din domeniul producerii și comercializării produselor forestiere.

Sumele pentru cofinanțarea națională a proiectelor cuprinse în programul SAPARD vor fi asigurate după cum urmează:

- de la bugetul de stat, titlul “Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”, pentru cofinanțarea de 25% din cheltuielile eligibile conform planului de finanțare al proiectului, sumele aferente continuării finanțării măsurilor în cazul indisponibilității temporare a fondurilor comunitare, precum și sumele destinate finanțării costurilor neeligibile pentru acoperirea diferențelor nefavorabile de curs valutar și a costurilor bancare, precum și pentru achitarea la termen a debitelor către U.E. ca urmare a unor eventuale nereguli;
- contribuția de la bugetul de stat inclusă în bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale pentru cofinanțarea proiectelor de asistență tehnică de care beneficiază.

Sumele estimate a fi primite prin programul SAPARD și cofinanțarea acestora

Tabelul nr. 21

- milioane euro -

	2006	2007	2008	2009
Fonduri de la bugetul comunitar	481,9	160,8	161,3	0,0
Cofinanțarea de la bugetul de stat prin poziția „Transferuri aferente Fondului Național de Preaderare”	317,7	55,2	55,2	0,0

B) Fluxurile financiare estimate la nivel bugetar între România și Uniunea Europeană în perioada 2007-2009

a) Politica Agricolă Comună și Politica Comună de Pescuit

Politica Agricolă Comună și cea de Pescuit reprezintă una dintre cele mai importante politici ale Uniunii Europene care concentrează un volum mare de resurse comunitare fiind orientată către următoarele direcții:

- *Măsuri de piață*
- *Plăți directe*
- *Dezvoltare rurală (Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – FEADR)*, ce vizează următoarele axe de intervenție:
 - creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice;
 - creșterea standardelor de viață în zonele rurale și încurajarea diversificării activităților economice;
 - dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere;
 - promovarea inițiativelor de tip „LEADER” pentru ocuparea forței de muncă și diversificare.
- *Pescuit (Fondul European de Pescuit)*, domeniu în care acțiunile vizează dezvoltarea acvaculturii și pescuitului în apele interioare, a procesării și marketingului produselor pescărești, modernizarea flotei de pescuit, precum și dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit costiere.

Este de menționat că structura bugetului comunitar pentru perioada 2007-2013 prezintă o serie de modificări față de perioada 2000-2006, ceea ce impune anumite rearanjări între titlurile bugetare din pachetul financiar 2007-2009 convenit cu Comisia Europeană în anul 2002, fără a afecta suma globală negociată. Astfel, instrumentele structurale FEOGA¹ – secțiunea Orientare și IFOP²

¹ Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă

² Instrumentul Financiar de Orientare Piscicolă

vor fi înlocuite pentru perioada 2007-2013 de Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de Pescuit (FEP). Aceste două noi fonduri nu se vor mai încadra însă la capitolul „Acțiuni structurale” ci la Politica Agricolă Comună și respectiv Politica Comună de Pescuit. - *FEP*

b) Acțiuni structurale

În vederea implementării Politicii de Coeziune economică și socială, Comisia Europeană a creat o serie de instrumente financiare destinate reducerii disparităților dintre regiuni și promovării dezvoltării economice prin dezvoltarea economică durabilă, armonioasă și echilibrată a teritoriului Uniunii, creșterea ocupării forței de muncă și protejarea mediului.

Acțiunile structurale urmează să fie realizate cu sprijinul următoarelor instrumente financiare:

▪ **Fonduri structurale:**

➤ **Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)**, care susține dezvoltarea economică durabilă și integrată la nivel regional și local prin mobilizarea și consolidarea capacităților locale prin programe destinate modernizării și diversificării structurilor economice, concentrându-se pe următoarele domenii:

- sprijin pentru IMM-uri;
- cercetare-dezvoltare și inovare;
- societatea informațională;
- dezvoltarea infrastructurii (transport, mediu, energie, educație, sănătate, turism);
- prevenirea riscurilor naturale și tehnologice.

➤ **Fondul Social European (FSE)**, ce contribuie la sporirea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor, creșterea accesului pe piața muncii, prevenirea șomajului, prelungirea vieții active și creșterea gradului de participare pe piața muncii a femeilor sprijinirea incluziunii sociale a persoanelor dezavantajate și combaterea discriminării.

▪ **Fondul de Coeziune**, prin care sunt finanțate proiecte majore în domeniul:

- protecției mediului (apă, aer, deșeuri) și rețelelor de transport transeuropene;
- dezvoltării durabile (eficiență energetică, energie regenerabilă);

- îmbunătățirii managementului traficului aerian și rutier, dezvoltarea transportului public și promovarea transportului urban ecologic, dezvoltarea și modernizarea transportului multi-modal.

Sumele estimate a fi primite de România în cadrul Acțiunilor Structurale, precum și cofinanțarea acestora din resurse bugetare naționale, este sintetizată în tabelul următor:

Sumele estimate a fi primite în cadrul Acțiunilor Structurale și cofinanțarea acestora

Tabelul nr.22

- milioane euro -

	2007		2008		2009	
	Sume de la bugetul UE	Cofinanțarea din resurse bugetare interne	Sume de la bugetul UE	Cofinanțarea din resurse bugetare interne	Sume de la bugetul UE	Cofinanțarea din resurse bugetare interne
Acțiuni structurale-total, din care:	373,0	19,0	734,5	303,0	919,0	639,0
Fonduri Structurale, din care:	359,0	14,0	618,5	265,0	659,0	553,0
FEDR	269,0	10,0	464,0	199,0	527,0	442,5
FSE	90,0	4,0	154,5	66,0	132,0	110,5
Fondul de Coeziune, din care:	14,0	5,0	116,0	38,0	260,0	86,0
<i>Infrastructura de transport</i>	7,0	2,5	58,0	19,0	130,0	43,0
<i>Infrastructura de mediu</i>	7,0	2,5	58,0	19,0	130,0	43,0

c) Contribuția României la bugetul comunitar

Din perspectiva calității de Stat Membru, începând cu anul 2007, **România va trebui să asigure plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii.**

Contribuția României la bugetul Uniunii Europene a fost estimată pe baza evoluției venitului național brut (VNB) al României pe baza prevederilor regulamentelor comunitare privind calcularea, încasarea, plata și controlul sumelor care constituie resursele proprii ale bugetului Uniunii Europene, regulamente obligatorii și direct aplicabile de către fiecare Stat Membru.

Obligativitatea aplicării regulamentelor comunitare privind sistemul resurselor proprii decurge din Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr.157/2005.

Cadrul financiar al Uniunii Europene 2007-2013, prin care se stabilesc plafoanele maxime anuale ale cheltuielilor bugetului comunitar, **nu a fost încă aprobat**. Negocierea cadrului financiar are o remarcabilă sensibilitate politică internă, pentru fiecare stat membru

Nivelul maxim al resurselor proprii necesare finanțării cheltuielilor comunitare nu poate depăși, pe ansamblul bugetului comunitar, nivelul de 1,24% din VNB-ul comunitar.

De asemenea, pentru contribuția anuală a României la resursele proprii ale bugetului comunitar trebuie avută în vedere și **o marjă de manevră**, deoarece suma estimată a fi plătită (corespunzătoare creditelor de plăți) poate să fluctueze semnificativ fiind sensibilă la numeroși parametri susceptibili să varieze pe toată durata exercițiului bugetar implicat.

Sumele estimate a fi plătite de România pentru finanțarea bugetului comunitar sunt în sumă de circa 1.343 milioane euro pentru 2007, 1.525 milioane euro pentru 2008 și 1.563 milioane euro pentru 2009. Menționăm faptul că aceste estimări sunt fundamentate prin luarea în considerare a unor parametri și rate uniforme calculate de Comisia Europeană în anul 2004 pentru Uniunea Europeană extinsă la 27 de State Membre.

În aceste condiții, contribuția estimată a României prezintă următoarele caracteristici:

- **resursele proprii tradiționale** sunt venituri fiscale care aparțin de drept Uniunii Europene deoarece rezultă din aplicarea Codului Vamal Comunitar, a Politicii Agricole Comune (PAC), precum și a reglementărilor pentru organizarea comună a pieței zahărului. Acestea sunt constituite din: (1) taxele vamale și contribuțiile agricole rezultate din comerțul cu țări și din (2) contribuția pe zahăr și izoglucoză care se aplică asupra producătorilor pentru a acoperi cheltuielile din acest sector. Resursele proprii tradiționale sunt încasate de către administrațiile naționale și vărsate direct la bugetul Comunității Europene, după reținerea unei cote de 25% corespunzătoare cheltuielilor cu colectarea;
- **resursa bazată pe T.V.A.** este o contribuție bugetară calculată prin aplicarea unei “cote uniforme” la o bază T.V.A. evaluată în mod uniform pentru toate statele membre conform prevederilor regulamentului comunitar. **Această bază nu poate să depășească 50% din VNB –ul statului membru. În caz de depășire, ea face obiectul unei adaptări.**
- **resursa bazată pe V.N.B.** este o contribuție bugetară care constituie resursa de echilibru a bugetului comunitar. În cadrul procedurii bugetare anuale, această resursă este utilizată pentru finanțarea părții de cheltuieli nefinanțate prin tipurile de resurse prezentate anterior. Aceasta rezultă din aplicarea la VNB-ul

fiecărui stat membru a unei „cote de apel” (calculată prin raportarea sumei rămase de finanțat la VNB-ul Uniunii Europene).

În domeniul contribuției României la bugetul comunitar, Ministerul Finanțelor Publice conlucrează cu alte structuri implicate pentru calcularea, colectarea, monitorizarea și plata corectă a sumelor respective către bugetul U.E.

Acțiunile și măsurile întreprinse în vederea pregătirii pentru aderarea la Uniunea Europeană, pentru Capitolul 29 – "Prevederi financiare și bugetare", sunt axate în principal pe realizarea măsurilor stabilite în "Planul de măsuri prioritare pentru aderarea la Uniunea Europeană".

În acest sens au fost continuate activitățile privind îmbunătățirea calculării bazei T.V.A., a simulării procedurilor de monitorizare a capacității de colectare și control a T.V.A. pentru resursele proprii comunitare. Se poate sublinia faptul că, pentru prima dată s-a simulat calcularea cotei medii ponderate a T.V.A. pentru anul 2004 (când au funcționat două cote de T.V.A.: 19% și 9%) cu cifre reale potrivit cerințelor acquis-ului comunitar precum și o cotă forfetară a agricultorilor, considerate exerciții de mare complexitate și dificultate pentru toate statele membre.

De asemenea, sunt în curs de finalizare inventarierea și elaborarea de propuneri de completare și/sau modificare a legislației în vederea implementării acquis-ului comunitar în domeniul resurselor proprii, precum și manualul procedurilor de lucru necesare administrării resurselor proprii comunitare. Manualul se va aproba ca legislație secundară necesară punerii în practică a procedurilor și instrucțiunilor de lucru în domeniul resurselor proprii potrivit acquis-ului comunitar.

În cursul acestui an s-a intensificat colaborarea cu Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în vederea stabilirii și legiferării structurilor pentru calculul, colectarea și controlul contribuțiilor pe zahăr și izoglucoză. Aceste contribuții constituie venituri la bugetul de stat și vor fi virate în bugetul Uniunii Europene, făcând parte din sistemul resurselor proprii tradiționale ale U.E. În acest sens, a fost elaborată Ordonanța Guvernului nr.41/14 iulie 2005 privind reglementarea unor măsuri financiare, prin care se instituie de la data aderării obligația plății contribuției pentru producția de zahăr și pentru izoglucoză realizate în cadrul cotelor alocate României de către Uniunea Europeană.

În anul 2006, se va acționa pentru consolidarea capacității administrative în vederea asigurării eficienței și transparenței fluxurilor financiare către și de la bugetul Uniunii Europene. În acest scop, s-au elaborat și înaintat pentru aprobare termenii de referință pentru un nou Proiect de twinning – finanțat din fonduri Phare 2005 - care va avea următoarele două subcomponente:

- Managementul fondurilor de la și către bugetul U.E. conform regulamentului financiar comunitar (necesar formulării poziției României ca participant activ la elaborarea și aprobarea bugetului comunitar);
- Reflectarea în bugetul național a fondurilor de la și către bugetul comunitar.

*
* *

Acest Raport reprezintă o sinteză a evoluției economiei românești pe orizontul de timp de referință, economie care încearcă să evolueze cât mai sincron cu spațiul economic european pentru a face față, în momentul când va deveni stat membru al Uniunii Europene, forțelor concurențiale care acționează pe piața unică.

Consolidarea progreselor înregistrate până în prezent, prin îmbinarea adecvată a mixului de politici fiscal-bugetare, monetare și valutare, este condiția esențială pentru menținerea echilibrelor macroeconomice pe termen mediu și lung astfel încât ținta propusă ca România să devină membră a Uniunii Europene în anul 2007 să fie îndeplinită.

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE,

φ **Sebastian Teodor Gheorghe Vlădescu**

Avizăm favorabil,

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Monica Luisa Macovei